

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

InTeaM
4IEd

Co-funded by
the European Union

Project Number: 2021-1-IT01-KA220-VET-000034736

FEBRUARY 2023

PR2 – A2

Template for the development of the F.H.E.M.T.
addressed to ASD students in hospitality sector

Lead Partner – I.I.S. Crocetti Cerulli

Supporter Partner: Asociacion Fress

InTeaM
4IEd
Innovative Teaching Methodologies
in Hospitality Schools for Inclusive Education

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή	3
Δομή του παρόντος εγγράφου:	3
Κεφάλαιο 1:	5
Κεφάλαιο 2:	8
Σενάριο 1:	8
Σενάριο 2:	9
Σενάριο 3:	10
Σενάριο 4:	11
Σενάριο 5	13
Σενάριο 6	14
Συμπεράσματα	16
Παράρτημα	17
Εισαγωγή	17
Βαθμοί αυτισμού	18
The Essential 5	19
Stop-Think-Act (Don Meichenbaum)	23
Μέθοδος αυτοδιαχείρισης (Don Meichenbaum)	28
Πρόγραμμα "Αυτισμός στην εργασία"	33
Πρόγραμμα Autism Friendly Club	35
Πολιτιστικό Παιδαγωγικό Θέατρο (CPT)	37
TEACCH	38
Skinner	41
ABA	44
Οπτικές Υποστηρίξεις (VS)	45
Κοινωνικές ιστορίες	47
Διαφορική ενίσχυση (DR)	49
Το πρόγραμμα Son-Rise	51
Θεραπεία αισθητηριακής ολοκλήρωσης (SIT)	54
Σύστημα επικοινωνίας ανταλλαγής εικόνων (PECS)	58

Εισαγωγή

Ένα από τα κύρια ζητήματα εκπαιδευτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η προώθηση μιας συμπεριληπτικής και προσβάσιμης εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, που εξασφαλίζει την ένταξη των ευάλωτων μαθητών και την ποιοτική βελτίωση της εκπαίδευσής τους. Σε αυτό το πλαίσιο, η ανάπτυξη της Ευέλικτης και Υβριδικής Εκπαιδευτικής Μεθοδολογίας και Εργαλείων (FHEMT) στην οποία στοχεύει το δεύτερο αποτέλεσμα του έργου "InTeaM4IEd" κρίνεται πολύ σημαντική. Στο παρόν έγγραφο, οι εταίροι του έργου αναπτύσσουν μια μεθοδολογία ειδικά σχεδιασμένη για να παρέχει στους εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές του κλάδου της φιλοξενίας τις απαραίτητες δεξιότητες για μια συμπεριληπτική εκπαίδευση που θα εντάσσει ενεργά τους μαθητές με ΔΦΑ.

Το παρόν έγγραφο έχει αναπτυχθεί από την κοινοπραξία InTeaM4IEd, αποτελούμενη από 6 οργανισμούς σε 5 ευρωπαϊκές χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Ελλάδα, Πορτογαλία και Ολλανδία) που συνεργάζονται στο πλαίσιο του έργου "InTeaM4IEd", χρηματοδοτούμενο από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα Erasmus+.

Αρχικά, οι εταίροι του έργου επέλεξαν και επεξεργάστηκαν ορισμένα σενάρια από την 1^η δραστηριότητα του έργου [PR1](#) αναπτύσσοντας μια λεπτομερή επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο οι επιλεγμένες προσεγγίσεις και εργαλεία μπορούν να εφαρμοστούν για την ανάπτυξη και βελτίωση δεξιοτήτων σε δασκάλους και εκπαιδευτές ώστε αυτοί να μπορούν να αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες καταστάσεις της πραγματικής ζωής και συγκεκριμένα, όταν υποστηρίζουν μαθητές με ΔΦΑ και στοχεύουν στη δημιουργία ενός συμπεριληπτικού κλίματος διδασκαλίας.

Μακροπρόθεσμος στόχος είναι η συνολική βελτίωση της εκπαίδευσης, η προώθηση της συμπεριληπτικότητας και η εξασφάλιση υποστήριξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην ανάπτυξη μελλοντικών πλαισίων για την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς.

Στο παράρτημα του παρόντος εγγράφου θα βρείτε μια επισκόπηση των επιλεγμένων εκπαιδευτικών προσεγγίσεων και εργαλείων αλλά και μαθησιακών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν μαθητές με διαταραχή του αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ) στις διάφορες χώρες της κοινοπραξίας.

Ελπίζουμε ότι αυτό το έγγραφο θα προσφέρει πολύτιμες πληροφορίες και λύσεις για οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο αλλά κυρίως για όσους/όσες εμπλέκονται στην εκπαίδευση και στην υποστήριξη μαθητών με ΔΑΦ που επιθυμούν να εργαστούν στον κλάδο της φιλοξενίας.

Δομή του παρόντος εγγράφου:

Το παρόν έγγραφο έχει ως στόχο να παράσχει πολύτιμες πληροφορίες για τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης και άλλους εμπλεκόμενους φορείς που ασχολούνται με την υποστήριξη των μαθητών με διαταραχή του αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ) και την εκπαιδευτική τους ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα, παρέχει μια επισκόπηση των επιλεγμένων από τους εταίρους εκπαιδευτικών μεθόδων και εργαλείων για μαθητές με διαταραχή του αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ) και περιγράφει πώς κάθε ένα από αυτά μπορεί να εφαρμοστεί για να βελτιώσει τις δεξιότητες του μαθητή σε κάθε συγκεκριμένο σενάριο (PR1).

Κεφάλαιο 1: Επισκόπηση των 15 μεθόδων/εργαλείων

Αυτό το κεφάλαιο παρέχει μια συνοπτική επισκόπηση των 15 επιλεγμένων εκπαιδευτικών μεθόδων και εργαλείων που θα εξεταστούν.

Κεφάλαιο 2: Ανάλυση κάθε μεθόδου/εργαλείου

Το κεφάλαιο αυτό αποτελείται από υποκεφάλαια, καθένα από τα οποία αφορά ένα από τα έξι σενάρια. Σε κάθε υποκεφάλαιο ακολουθείται η παρακάτω δομή:

- **Περιγραφή σεναρίου:** (π.χ. "Ο ασφαλής κώδικας δεν λειτουργεί") Αυτή η υποενότητα βοηθά στην κατανόηση του πλαισίου στο οποίο μπορεί να εφαρμοστεί η μέθοδος/εργαλείο.
- **Καταλληλότητα της μεθόδου/του εργαλείου:** Θα συζητήσουμε γιατί η επιλεγμένη μέθοδος/εργαλείο είναι κατάλληλη και αποτελεσματική για το περιγραφόμενο σενάριο.
- **Εφαρμογή και βελτίωση των δεξιοτήτων:** Αυτή η υποενότητα παρέχει λεπτομερή περιγραφή του τρόπου με τον οποίο η μέθοδος/εργαλείο μπορεί να εφαρμοστεί στο πλαίσιο του σεναρίου και πώς μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων του μαθητή.

Συμπεράσματα

Σε αυτό το καταληκτικό κεφάλαιο, συνοψίζονται τα κύρια ευρήματα. . Οι εταίροι του έργου τονίζουν επίσης τη σημασία της επιλογής της κατάλληλης μεθόδου/εργαλείου με βάση τις καταστάσεις στις οποίες μπορεί να βρεθούν οι μαθητές με ΔΑΦ. Τέλος, προτείνονται ορισμένες πιθανές δράσεις για περαιτέρω εφαρμογή και έρευνα στον τομέα αυτό.

Παράρτημα

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

InTeaM
4!Ed

Στο παράρτημα του παρόντος εγγράφου θα βρείτε μια επισκόπηση και επιλογή των υφιστάμενων ειδικών εκπαιδευτικών μεθόδων και εργαλείων, μαθησιακών προσεγγίσεων και προκλήσεων που σχετίζονται με μαθητές με διαταραχή του αυτιστικού φάσματος (ΔΑΦ).

Κεφάλαιο 1:

Σύντομη περιγραφή των 15 επιλεγμένων εκπαιδευτικών μεθόδων και εργαλείων

Αυτό το κεφάλαιο παρέχει μια συνοπτική επισκόπηση των 15 επιλεγμένων εκπαιδευτικών μεθόδων και εργαλείων που θα εξεταστούν. Απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής καθώς και σε εκπαιδευτικούς του αναλυτικού προγράμματος, οι οποίοι θα κληθούν να εφαρμόσουν συμπεριληπτικές και καινοτόμες μεθοδολογίες στην εκπαίδευσή τους, ιδίως στην περίπτωση που έχουν τώρα ή μελλοντικά κάποιον μαθητή με ΔΑΦ. Η εφαρμογή κατάλληλων μεθόδων και εργαλείων (π.χ. απλοποιημένο κείμενο, μαθήματα με βίντεο, αρχεία ήχου) θα βοηθήσει τα άτομα με ΔΑΦ να μαθαίνουν με ουσιαστικό και πλήρως ανταποκρινόμενο στις εκπαιδευτικές τους ανάγκες τρόπο.

Αν **κάνετε κλικ στο σύνδεσμο** [\(https://www.inTEAM4Ed.com\)](#), μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες.

[Πρόγραμμα "Αυτισμός στην εργασία"](#)

Αυτό το πρόγραμμα έχει αναπτυχθεί για να υποστηρίξει άτομα με ΔΑΦ στην εύρεση εργασίας στον κλάδο της φιλοξενίας και, συγκεκριμένα, στη διαδικασία πρόσληψης.

[Πρόγραμμα Autism Friendly Club](#)

Το έργο αποσκοπεί στην κατάρτιση διευθυντών και εργαζομένων στον κλάδο της φιλοξενίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο (με έμφαση στη Σουηδία) μέσω της παροχής φιλοξενίας και άλλων προσαρμοσμένων υπηρεσιών σε άτομα με ΔΑΦ.

[Πολιτιστικό Παιδαγωγικό Θέατρο \(CPT\)](#)

Το Πολιτιστικό Παιδαγωγικό Θέατρο (αγγλικός όρος: Cultural Pedagogical Theatre), είναι ένα δημιουργικό εργαλείο που χρησιμοποιεί ως εργαλείο το θέατρο για την πρόληψη και τη δράση σε διαφορετικά σενάρια. Η θεωρητική του βάση είναι το θέατρο των καταπιεσμένων του Freire.

[Το πρόγραμμα Son-Rise](#)

Το Πρόγραμμα *Son-Rise*[®] αναπτύχθηκε από τους γονείς Barry και Samahria Kaufment τη δεκαετία του 1970 για τον γιο τους με αυτισμό και βασίζεται σε μια απλή ιδέα: *Τα παιδιά μας δείχνουν τον τρόπο να μπούμε προς τα μέσα, και, στη συνέχεια, εμείς τους δείχνουμε τον τρόπο να βγουν προς τα έξω.* Αυτό ουσιαστικά δηλώνει τη σημασία του να ξεκινάμε πρώτα να ενταχθούμε στον κόσμο των παιδιών αντί να προσπαθούμε να τα ξεαναγκάσουμε να συμμορφωθούν σε έναν κόσμο που ακόμη δεν κατανοούν. Αντί,

δηλαδή, να εστιάζουμε στην αλλαγή της συμπεριφοράς, η εστίαση πρέπει να είναι στη δημιουργία σχέσης.

➔ [Θεραπεία αισθητηριακής ολοκλήρωσης \(SIT\)](#)

Η *θεραπεία αισθητηριακής ολοκλήρωσης*, η οποία αναπτύχθηκε τη δεκαετία του 1970 από τον εργοθεραπευτή A. Jean Ayres, έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τα παιδιά με προβλήματα αισθητηριακής επεξεργασίας (συμπεριλαμβανομένων εκείνων με ΔΑΦ) να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες που έχουν στην επεξεργασία αισθητηριακών ερεθισμάτων. Οι συνεδρίες θεραπείας είναι προσανατολισμένες στο παιχνίδι και μπορεί να εριλαμβάνουν τη χρήση εξοπλισμού, όπως κούνιες, τραμπολίνα και τσουλήθρες.

➔ [Σύστημα επικοινωνίας ανταλλαγής εικόνων \(PECS\)](#)

Το *PECS* είναι ένας τύπος επαυξητικής και εναλλακτικής επικοινωνίας που χρησιμοποιεί οπτικά σύμβολα ώστε να μπορέσει ο εκπαιδευόμενος να επικοινωνεί με γονείς, φροντιστές, δασκάλους/εκπαιδευτές και συνομηλίκους. Στόχος είναι να διασφαλίσει μια λειτουργική επικοινωνία επιτρέποντας στους χρήστες να επικοινωνούν τις επιθυμίες και τις ανάγκες τους.

➔ [Essential 5](#)

Το *Essential 5* είναι μια μεθοδολογία που επικεντρώνεται σε πέντε πυλώνες: κατανόηση του αυτισμού, θετική επαφή, συμφιλίωση, επίλυση προβλημάτων και προώθηση της ανάπτυξης.

➔ [Stop-Think-Act \(Don Meichenbaum\)](#)

Η μέθοδος *stop-think-act* (σε ελληνική μετάφραση: Σταμάτα-σκέψου-δράσε) χρησιμοποιείται συχνά σε στρεσογόνες καταστάσεις όπου ο μαθητής παρουσιάζει έντονη συναισθηματική αντίδραση. Ο μαθητής μαθαίνει να σκέφτεται για τα συναισθήματά του και τη συμπεριφορά που προκύπτουν από αυτά και, στη συνέχεια, να συζητά επί αυτών με γονείς/καθηγητές/επόπτες εργασίας ώστε να βρουν λύση στο πρόβλημα.

➔ [Μέθοδος αυτοδιαχείρισης \(Don Meichenbaum\)](#)

Μια γνωστική προσέγγιση κατά την οποία ο μαθητής μαθαίνει να διαχειρίζεται τον εαυτό του. Η μέθοδος αυτή επινοήθηκε από τον Don Meichenbaum, έναν από τους θεμελιωτές της γνωστικής συμπεριφορικής θεραπείας, ο οποίος εφάρμοσε την προσέγγιση και στην εκπαίδευση.

➔ [Skinner](#)

Ο Β. F. Skinner ήταν Αμερικανός ψυχολόγος που εξέφρασε την ιδέα ότι η συμπεριφορά επηρεάζεται από τις ανταμοιβές και τις τιμωρίες που δέχεται το άτομο, με τη συμπεριφορά που ανταμείβεται να επαναλαμβάνεται. Το έργο του είχε σημαντικό αντίκτυπο στον τομέα της ψυχολογίας και της θεραπείας της συμπεριφοράς.

➔ [ABA \(Εφαρμοσμένη Ανάλυση Συμπεριφοράς\)](#)

Η ABA αποσκοπεί στην αξιοποίηση των δεδομένων που προκύπτουν από την ανάλυση συμπεριφοράς στην κατανόηση των σχέσεων μεταξύ ορισμένων συμπεριφορών και εξωτερικών συνθηκών. Η ABA λαμβάνει υπόψη της τα εξής στοιχεία: την υπό εξέταση συμπεριφορά, τις συνέπειες και το πλαίσιο εμφάνισής της. Το πρόγραμμα παρέμβασης πραγματοποιείται με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από την ανάλυση, χρησιμοποιώντας τις συνήθεις τεχνικές συμπεριφοριστικής θεραπείας. Στόχος της μεθόδου είναι η μείωση των δυσλειτουργικών συμπεριφορών και η αύξηση των προσαρμοστικών, προκειμένου να βελτιωθεί η εμπειρία του παιδιού στο κοινωνικό πλαίσιο αναφοράς.

➔ [Οπτική Υποστήριξη \(VS\)](#)

Μελέτες δείχνουν ότι η χρήση *οπτικής υποστήριξης (VS)* κατά την αλληλεπίδραση με μαθητές με ΔΑΦ διευκολύνει την εκπαιδευτική διαδικασία παρέχοντας στους μαθητές εύληπτες πληροφορίες και βοήθεια σχετικά με τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες, ρουτίνες και προσδοκίες. Υπάρχουν διάφοροι τύποι VS (π.χ. σύμβολα, φωτογραφίες, σχέδια) που χρησιμοποιούνται είτε σε έντυπη είτε σε ψηφιακή μορφή.

➔ [Κοινωνικές Ιστορίες](#)

Το εργαλείο των *Κοινωνικών Ιστοριών* διευκολύνει την κατανόηση μιας κοινωνικής κατάστασης εκθέτοντας κρυμμένα στοιχεία της, διδάσκοντας έτσι τον εκπαιδευόμενο να επιδεικνύει μια συγκεκριμένη, κατάλληλη συμπεριφορά σε τέτοιες ή/και παρόμοιες περιπτώσεις. Με άλλα λόγια, οι Κοινωνικές Ιστορίες λειτουργούν ως προπαρασκευαστική φάση για μια κατάσταση που πρόκειται να συμβεί.

➔ [Διαφορική ενίσχυση \(DR\)](#)

Η ενίσχυση περιγράφει τη θετική ανταπόκριση σε μια συμπεριφορά που αυξάνει την πιθανότητα μελλοντικής έκφρασης της ίδιας συμπεριφοράς. *Διαφορική ενίσχυση (ΔΕ)* άλλων συμπεριφορών σημαίνει ότι η ενίσχυση παρέχεται μόνο για τις επιθυμητές συμπεριφορές, ενώ οι ακατάλληλες συμπεριφορές αγνοούνται.

Κεφάλαιο 2:

Σενάρια και μέθοδοι/εργαλεία.

Κάθε ένα από τα ακόλουθα κεφάλαια αφορά ένα από τα 6 σενάρια που παρουσιάζονται στο μοντέλο InTeaM4Ed (PR1). Για κάθε σενάριο ακολουθείται η παρακάτω δομή:

- **Περιγραφή σεναρίου:** (π.χ. "Ο ασφαλής κώδικας δεν λειτουργεί") Αυτή η υποενότητα βοηθά στην κατανόηση του πλαισίου στο οποίο μπορεί να εφαρμοστεί η μέθοδος/εργαλείο.
- **Καταλληλότητα της μεθόδου/του εργαλείου:** Θα συζητήσουμε γιατί η επιλεγμένη μέθοδος/εργαλείο είναι κατάλληλη και αποτελεσματική για το περιγραφόμενο σενάριο.
- **Εφαρμογή και βελτίωση των δεξιοτήτων:** Αυτή η υποενότητα παρέχει λεπτομερή περιγραφή του τρόπου με τον οποίο η μέθοδος/εργαλείο μπορεί να εφαρμοστεί στο πλαίσιο του σεναρίου και πώς μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων του μαθητή.

Σενάριο 1:

Ο ασφαλής κώδικας δεν λειτουργεί

Περιγραφή σεναρίου:

Ο εκπαιδευόμενος τα πηγαίνει πολύ καλά στην πρακτική άσκηση και παίρνει πολύ θετικά σχόλια για την επίδοσή του. Οι προσδοκίες είναι πολύ υψηλές γι' αυτόν. Μια μέρα, λόγω έλλειψης προσωπικού, του ανατίθεται μια βάρδια που δεν ανταποκρίνεται στις αρμοδιότητές του ως ασκούμενος. Κατά τη διάρκεια του κλεισίματος, και ενώ ο εκπαιδευόμενος δεν έχει κάνει διάλειμμα από την αρχή της βάρδιας του, ο κωδικός του χρηματοκιβωτίου δε λειτουργεί και ο ίδιος καταρρέει. Επικρατεί πανικός και φόβος αποτυχίας, επειδή ο εκπαιδευτής τον εμπιστεύεται και ο ίδιος νιώθει ότι δεν ανταποκρίθηκε σε αυτό. Τι πρέπει να κάνει ο εκπαιδευόμενος και τι θα γίνει με τον εκπαιδευτή;

Καταλληλότητα της μεθόδου/του εργαλείου: TEACCH

Το πρόγραμμα TEACCH είναι κατάλληλο για το παραπάνω σενάριο όπου ο εκπαιδευόμενος με ΔΑΦ αντιμετωπίζει μια αγχωτική κατάσταση λόγω απροσδόκητων αλλαγών και υψηλών προσδοκιών.

Εφαρμογή και βελτίωση των δεξιοτήτων:

Να γιατί το TEACCH είναι κατάλληλο για αυτό το σενάριο:

- 1. Κοινωνικό περιβάλλον:** Το TEACCH δίνει έμφαση στη δομή του κοινωνικού περιβάλλοντος του εκπαιδευόμενου, τόσο από την άποψη του χώρου όσο και από την άποψη του χρόνου. Σε αυτό το σενάριο, ο εκπαιδευόμενος μπορεί να επωφεληθεί από ένα δομημένο περιβάλλον που είναι σαφώς ορισμένο και προβλέπονται διαλείμματα.
- 2. Στιγμές ξεκούρασης:** Το πρόγραμμα τονίζει επανειλημμένα τη σημασία των στιγμών ανάπαυσης και του προσωπικού χώρου. Στην προκειμένη περίπτωση, ο μαθητής μπορεί να επωφεληθεί από στιγμές ξεκούρασης κατά τα διαλείμματα.
- 3. Οπτική υποστήριξη:** Το TEACCH κάνει εκτεταμένη χρήση οπτικής υποστήριξης (π.χ. εικόνες) για να καταστήσει σαφείς τις εργασίες και τα βήματα. Σε αυτό το σενάριο, η χρήση οπτικής υποστήριξης μπορεί να βοηθήσει στην κατανόηση της κατάστασης, για παράδειγμα τι πρέπει να κάνει ο εκπαιδευόμενος όταν ο κωδικός ασφαλείας δεν λειτουργεί.
- 4. Προσαρμογή ατομικών αναγκών:** Το TEACCH αναγνωρίζει τη σημασία της ατομικής προσαρμογής και ευελιξίας. Στην περίπτωση αυτή, το πρόγραμμα μπορεί να προσαρμοστεί στις ιδιαίτερες ανάγκες του μαθητή, παρέχοντάς του την υποστήριξη που χρειάζεται.

Σενάριο 2:

Δεν έχει γίνει κράτηση

Ο παππούς και η γιαγιά είναι παντρεμένοι εδώ και 60 χρόνια και βγαίνουν για φαγητό με όλα τα παιδιά και τα εγγόνια για να γιορτάσουν την επέτειό τους. Βγαίνουν για δείπνο με άλλα 35 άτομα της οικογένειάς τους. Μπαίνουν στο εστιατόριο όπου εργάζεται ο εκπαιδευόμενος και τον ενημερώνουν ότι έχουν κάνει κράτηση σε ξεχωριστή αίθουσα του εστιατορίου. Η κράτηση όμως δεν περιλαμβάνεται στη λίστα. Ο εκπαιδευόμενος ξεκινάει έρευνα για τη ζητούμενη κράτηση. Εντωμεταξύ, αρχίζει να επικρατεί ανησυχία: η γιαγιά κλαίει επειδή νόμιζε ότι τα κανόνισε όλα, ο παππούς απειλεί ότι θα υποβάλει καταγγελία, τα παιδιά τρέχουν στο διάδρομο και η μητέρα πρέπει άμεσα να θηλάσει το μωρό της. Ο εκπαιδευόμενος αρχίζει να αισθάνεται πολύ ανήσυχος και μπλοκάρει.

Πώς πρέπει να προχωρήσει ο μαθητής;

Καταλληλότητα της μεθόδου/του εργαλείου: Μέθοδος αυτοδιαχείρισης (Don Meichenbaum):

Η μέθοδος αυτοδιαχείρισης, όπως αναπτύχθηκε από τον Don Meichenbaum, έναν από τους θεμελιωτές της γνωστικής συμπεριφορικής θεραπείας, μπορεί να εφαρμοστεί για να βοηθήσει τον εκπαιδευόμενο να αντιμετωπίσει την αγχωτική κατάσταση στην περιγραφόμενη περίπτωση.

Εφαρμογή και βελτίωση των δεξιοτήτων:

Ακολουθεί ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί αυτό το εργαλείο:

Αυτοδιαχείριση: Ο εκπαιδευόμενος πρέπει να μάθει να ελέγχει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του σε στρεσογόνες καταστάσεις. Αυτό ξεκινά με την ικανότητα αναγνώρισης των σκέψεων και συναισθημάτων του που προκαλούνται σε μια στρεσογόνα κατάσταση.

Γνωστική αναδιάρθρωση: Ο εκπαιδευόμενος μπορεί να μάθει να αναδιοργανώνει τα μοτίβα σκέψης του και να μετατοπίζεται από αρνητικές ή υπερβολικές σκέψεις σε πιο θετικές και διαχειρίσιμες σκέψεις. Σε αυτή την περίπτωση, μπορεί να επικεντρωθεί στην επίλυση προβλημάτων αντί να παραλύσει από τον φόβο.

Προσέγγιση βήμα προς βήμα: Ο εκπαιδευόμενος μπορεί να μάθει μόνος του να αντιμετωπίζει την κατάσταση βήμα προς βήμα. Αντί να προσπαθεί να τα λύσει όλα με τη μία, μπορεί να ξεκινήσει με μικρά βήματα, όπως η συλλογή πληροφοριών για την κράτηση που λείπει.

Τεχνικές διαχείρισης του άγχους: Η εκμάθηση τεχνικών διαχείρισης του άγχους, όπως οι ασκήσεις αναπνοής ή η ενσυνειδητότητα, μπορεί να βοηθήσει τον εκπαιδευόμενο να παραμείνει ήρεμος σε αγχωτικές καταστάσεις.

Δεξιότητες επικοινωνίας: Ο εκπαιδευόμενος μπορεί να μάθει πώς να επικοινωνεί αποτελεσματικά με τα μέλη της οικογένειας και να τα ενημερώνει για την πρόοδο της κατάστασης. Η σαφήνεια στην επικοινωνία μπορεί να μειώσει την ένταση.

Αυτοαξιολόγηση: Ο εκπαιδευόμενος πρέπει να μάθει να έχει αυτογνωσία στην αυτοαξιολόγησή του; είναι φυσιολογικό να αισθάνεται κάποιο άγχος σε τέτοιες καταστάσεις. Το άγχος δεν είναι απαραίτητα αρνητικό συναίσθημα και ότι μπορεί να το αντιμετωπίσει.

Σενάριο 3:

Στρογγυλό τραπέζι στην τάξη - Αντίσταση στην αλλαγή

Ως εκπαιδευτικός, έχετε επινοήσει μια ωραία μέθοδο εργασίας που σας επέτρεψε να οργανώσετε την τάξη με διαφορετικό τρόπο και να διευκολύνετε την επικοινωνία μεταξύ των μαθητών. Τα τραπέζια και οι καρέκλες έχουν πλέον τοποθετηθεί σε κυκλικό σχήμα. Ωστόσο, ο εκπαιδευόμενός σας με ΔΑΦ φαίνεται πολύ ταραγμένος και επιμένει να αναταξινομήσει τα τραπέζια και τις καρέκλες, όπως ήταν πριν.

Καταλληλότητα της μεθόδου/του εργαλείου: Το πρόγραμμα Son-Rise

Το πρόγραμμα Son-Rise® είναι μια προσέγγιση που επικεντρώνεται στη δημιουργία σχέσης μεταξύ των εκπαιδευομένων με ΔΑΦ και των ατόμων του κοινωνικού τους περιγύρου. Στόχος της σχέσης αυτής είναι η κατανόηση του κόσμου των ατόμων με ΔΑΦ πριν την προσπάθεια ένταξής τους στον κόσμο των άλλων.

Εφαρμογή και βελτίωση των δεξιοτήτων:

Ακολουθεί ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να εφαρμοστεί αυτό το εργαλείο στην περιγραφόμενη κατάσταση με τον εκπαιδευόμενο με ΔΑΦ που φαίνεται να έχει ταραχτεί από τις αλλαγές στη διάταξη της τάξης:

Ενσυναίσθηση και κατανόηση: Το πρόγραμμα Son-Rise® αναγνωρίζει τη σημασία της ενσυναίσθησης και της κατανόησης της οπτικής και των αναγκών του εκπαιδευόμενου με ΔΑΦ. Ως εκπαιδευτικός, είναι σημαντικό να καταλάβετε γιατί ο εκπαιδευόμενος ασχολείται με τη νέα διαρρύθμιση της τάξης και τι χρειάζεται για να ηρεμήσει.

Συμμετέχοντας στον κόσμο τού ατόμου με ΔΑΦ: Σύμφωνα με τις αρχές του προγράμματος Son-Rise®, είναι ζωτικής σημασίας να κατανοήσουμε τον εκπαιδευόμενο και τον κόσμο του, ο οποίος μπορεί, για παράδειγμα, να περιλαμβάνει μια προτίμηση για την παλιά διάταξη. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι να αναπροσαρμόσουμε τη διάταξη της τάξης στις επιθυμίες του μαθητή, ώστε να οικοδομήσουμε μια θετική σχέση εμπιστοσύνης.

Υπομονή και επικοινωνία: Είναι σημαντικό να είστε υπομονετικοί και να συνεχίσετε την επικοινωνία με τον μαθητή. Προσπαθήστε να καταλάβετε γιατί η παλιά διάταξη είναι σημαντική γι' αυτόν και τι κερδίζει από αυτήν.

Σταδιακή μετάβαση: Αφού δημιουργήσετε μια ισχυρή σχέση με τον εκπαιδευόμενο που αντιμετωπίζει προβλήματα και κερδίσετε την εμπιστοσύνη του, μπορείτε να

εισαγάγετε σταδιακά αλλαγές στη διάταξη της τάξης. Αυτό μπορεί να γίνει με μικρά βήματα, ώστε ο μαθητής να νιώσει άνετα με τη μετάβαση.

Επικεντρωθείτε στη σχέση: Αντί να προσπαθείτε να αλλάξετε άμεσα τη συμπεριφορά του εκπαιδευόμενου, παραμείνετε συγκεντρωμένοι στο χτίσιμο μιας θετικής σχέσης μαζί του. Μια ισχυρή σχέση μπορεί τελικά να οδηγήσει σε μεγαλύτερη προθυμία του μαθητή να δεχτεί την αλλαγή.

Σενάριο 4:

Πολυκοσμία στο καφέ του ξενοδοχείου

Ο καιρός είναι καλός και η ταράτσα του ξενοδοχείου, όπου είναι το καφέ, είναι γεμάτη. Ο εκπαιδευόμενος παίρνει παραγγελία. Εντωμεταξύ, καταφθάνει μια οικογένεια με 2 μικρά παιδιά, τα οποία είναι νευρικά και πεινασμένα. Ο εκπαιδευόμενος ρωτάει τι θέλουν να πιουν... «Κόκα κόλα!», λένε αλλά δεν επιτρέπεται από τη μητέρα. «Σοκολατούχο γάλα, τότε!», ωστόσο, δεν υπάρχει πια στο απόθεμα του εστιατορίου. «Χμμ, χυμό μήλου!» λένε τελικά αλλά και πάλι δεν υπάρχει διαθέσιμο στο καφέ. Μετά από πολλές προσπάθειες, ο εκπαιδευόμενος σημειώνει τελικά την παραγγελία για όλη την οικογένεια, 2 ενήλικες και 2 παιδιά. Μόλις κάνει να απομακρυνθεί, τα παιδιά φωνάζουν ότι θέλουν να φάνε. «Έχει πίτσα;» ρωτάνε και η μητέρα συμπληρώνει αν τα παιδιά μπορούν να φάνε την πίτσα τους λίγο πιο γρήγορα γιατί πεινάνε. Εντωμεταξύ, οι άλλοι πελάτες θεωρούν ότι ο εκπαιδευόμενος στέκεται στο τραπέζι πολλή ώρα και του κάνουν νόημα για να εξυπηρετηθούν. Επικρατεί πανικός.

Πώς μπορεί ο μαθητής να διαχειριστεί την κατάσταση;

Καταλληλότητα της μεθόδου/του εργαλείου: Κοινωνικές ιστορίες

Το εργαλείο "Κοινωνικές ιστορίες" είναι χρήσιμο για να βοηθήσει τον εκπαιδευόμενο να αντιμετωπίσει την κατάσταση αυτή ενώ ο ίδιος αισθάνεται πανικοβλημένος.

Εφαρμογή και βελτίωση των δεξιοτήτων:

Να πώς μπορεί να εφαρμοστεί το εργαλείο "Κοινωνικές ιστορίες" για την καθοδήγηση του μαθητή:

Προετοιμασία με κοινωνικές ιστορίες: Πριν ο εκπαιδευόμενος ξεκινήσει την εργασία του, θα πρέπει να προετοιμαστεί με μια "Κοινωνική Ιστορία", που θα περιγράφει τις συμπεριφορές που θα πρέπει ο ίδιος να υιοθετήσει σε παρόμοιες καταστάσεις έντασης. Η "Κοινωνική Ιστορία" μπορεί να περιλαμβάνει στοιχεία συμπεριφοράς κατά την υποδοχή πελατών, τη λήψη παραγγελιών, την αντιμετώπιση ειδικών αιτημάτων και τον χειρισμό ανυπόμονων πελατών.

Υπενθύμιση της Κοινωνικής Ιστορίας: Ενώ ο εκπαιδευόμενος βρίσκεται σε αυτήν ή παρόμοια κατάσταση έντασης, μπορεί να υπενθυμίσει στον εαυτό του την "Κοινωνική Ιστορία" και να ακολουθήσει τα βήματα που περιγράφονται σε αυτήν. Αυτό θα τον βοηθήσει να παραμείνει οργανωμένος παρά τις αγχωτικές συνθήκες.

Προσέγγιση βήμα προς βήμα: Ο εκπαιδευόμενος μπορεί να μάθει να αναλύει τις εργασίες σε μικρά βήματα και ακολουθίες. Για παράδειγμα, πρώτα να τοποθετεί στα τραπέζια τα σερβίτσια, μετά να δέχεται παραγγελίες και μετά να προχωρά σε άλλους πελάτες.

Αποτελεσματική επικοινωνία: Ο μαθητής θα αποκτήσει δεξιότητες επικοινωνίας ώστε να είναι σαφής με τους πελάτες. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, για παράδειγμα, μπορεί να εξηγήσει στην οικογένεια για ποιον λόγο ορισμένα είδη δεν είναι διαθέσιμα και να προτείνει εναλλακτικές.

Διαχείριση του άγχους: Ο μαθητής θα μάθει να διαχειρίζεται τα συναισθήματά του και να ελέγχει το άγχος. Η ανάκληση της "Κοινωνικής Ιστορίας" μπορεί να τον βοηθήσει να παραμείνει ήρεμος και να διαχειριστεί την κατάσταση.

Ευελιξία και επίλυση προβλημάτων: Ο μαθητής θα εκπαιδευτεί να είναι ευέλικτος και να βρίσκει δημιουργικές λύσεις για δύσκολες καταστάσεις, όπως η εξεύρεση εναλλακτικών τρόπων για να ικανοποιήσει την οικογένεια με τα πεινασμένα παιδιά.

Σενάριο 5

Διαχείριση κρίσης

Η αίθουσα συνεδριάσεων έχει δεσμευτεί από μια εταιρεία. Το τραπέζι του καφέ θα πρέπει να είναι έτοιμο μέχρι τις 10 το πρωί. Στις 10.10 έρχεται κάποιος ρωτώντας πού είναι ο καφές. Φαίνεται ότι ο καφές σερβιρίστηκε σε άλλο δωμάτιο. Όχι μόνο αυτό, αλλά οι υπεύθυνοι του σερβιρίσματος δεν είχαν κρατήσει ούτε καφέ ούτε μπισκότα. Οι φοιτητές ανακάτεψαν τις αίθουσες. Ακολουθεί πανικός... Τι πρέπει να γίνει; Να πάρει ο εκπαιδευόμενος τον καφέ από το δωμάτιο; Και που θα βρει επιπλέον μπισκότα για να προσφέρει; Να τον αφήσει εκεί (αφού έχει ήδη χρησιμοποιηθεί) και να χρεωθεί το κόστος;

Τι πρέπει να κάνει ο εκπαιδευόμενος;

Καταλληλότητα της μεθόδου/του εργαλείου: Autisme @ work

Το πρόγραμμα "Ο αυτισμός στην εργασία" φαίνεται να είναι κατάλληλο για το περιγραφόμενο σενάριο στο οποίο ο εκπαιδευόμενος με ΔΑΦ αντιμετωπίζει μια δυσάρεστη κατάσταση στο χώρο εργασίας του.

Εφαρμογή και βελτίωση των δεξιοτήτων:

Ακολουθεί ο λόγος για τον οποίο αυτό το εργαλείο είναι κατάλληλο για το συγκεκριμένο σενάριο:

Εργασιακό περιβάλλον φιλικό προς τον αυτισμό: Το πρόγραμμα "Autism at Work" έχει σχεδιαστεί για τη δημιουργία ενός φιλικού προς τον αυτισμό εργασιακού περιβάλλοντος. Σε ένα παρόμοιο περιβάλλον, οι εργαζόμενοι με αυτισμό υποστηρίζονται στην αντιμετώπιση απροσδόκητων καταστάσεων και προκλήσεων.

Επικοινωνία και κοινωνικές δεξιότητες: Αυτό το πρόγραμμα μπορεί να βοηθήσει στην ανάπτυξη των επικοινωνιακών και κοινωνικών δεξιοτήτων του εκπαιδευόμενου. Στο περιγραφόμενο σενάριο, όπου η επικοινωνία και η κατανόηση των προσδοκιών είναι ζωτικής σημασίας, το πρόγραμμα μπορεί να βοηθήσει στην αποτελεσματική ανταπόκριση.

Διαχείριση άγχους και αυτοδιαχείριση: Το πρόγραμμα "Autism at Work" μπορεί να βοηθήσει τον μαθητή να αναπτύξει δεξιότητες διαχείρισης του άγχους και αυτοδιαχείρισης. Σε μια στρεσογόνο κατάσταση όπως αυτή, ο μαθητής μπορεί να μάθει πώς να παραμένει ήρεμος και να λαμβάνει κατάλληλες αποφάσεις.

Σενάριο 6

Σχεδιασμός και Οργάνωση

Οι εκπαιδευόμενοι εργάζονται στην κουζίνα και ετοιμάζουν ένα γεύμα. Κάθε ένας από αυτούς πρέπει να φτιάξει μια δική του σαλάτα σύμφωνα με ένα βήμα-προς-βήμα σχέδιο. Όλοι μαγειρεύουν τα αυγά, πλένουν και κόβουν τα λαχανικά. Ο εκπαιδευόμενος Χ μαγειρεύει, επίσης, τα αυγά αλλά περιμένει χωρίς να κάνει κάτι άλλο. Το αποτέλεσμα... όλες οι σαλάτες είναι έτοιμες για σερβίρισμα, εκτός από τη σαλάτα του εκπαιδευόμενου Χ.

Καταλληλότητα της μεθόδου/του εργαλείου: Φιλική προς τον Αυτισμό Λέσχη

Η δημιουργία ενός φιλόξενου περιβάλλοντος για τα άτομα με ΔΑΦ μπορεί, επίσης, να εφαρμοστεί στο σενάριο όπου οι εκπαιδευόμενοι εργάζονται μαζί στην κουζίνα για την προετοιμασία ενός γεύματος.

Εφαρμογή και βελτίωση των δεξιοτήτων:

Ακολουθεί ο τρόπος με τον οποίο το εργαλείο μπορεί να εφαρμοστεί στο συγκεκριμένο σενάριο:

1. Σήμανση των χώρων κουζίνας:

Προσδιορίστε στοιχεία στο περιβάλλον της κουζίνας που μπορεί να προκαλέσουν υπερφόρτωση ή δυσφορία στον εκπαιδευόμενο με ΔΑΦ, όπως ο θόρυβος από τον εξοπλισμό μαγειρέματος ή ο έντονος φωτισμός.

2. Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των εργαζομένων:

Βεβαιωθείτε ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι, συμπεριλαμβανομένου του εκπαιδευόμενου με ΔΑΦ, κατανοούν πώς να επικοινωνούν και να συνεργάζονται στην κουζίνα. Μπορεί να είναι ωφέλιμο να ευαισθητοποιήσετε τους εκπαιδευόμενους σχετικά με τις ιδιαίτερες ανάγκες του συμμαθητή τους με ΔΑΦ, τονίζοντας τη σημασία της σαφούς και δομημένης επικοινωνίας.

3. Προσαρμογή των χρονοδιαγραμμάτων:

Λάβετε υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες του εκπαιδευόμενου με αυτισμό κατά το σχεδιασμό των δραστηριοτήτων. Ο εκπαιδευόμενος με ΔΑΦ μπορεί να έχει καλύτερες επιδόσεις αν του ανατεθεί μια συγκεκριμένη εργασία που εναρμονίζεται με τις δεξιότητές του και να μειωθεί έτσι ο κίνδυνος να νιώσει υπερβολική πίεση.

4. Ανάπτυξη πρωτοκόλλων:

Βεβαιωθείτε ότι υπάρχουν σαφή πρωτόκολλα που περιγράφουν τον τρόπο με τον οποίο οι δραστηριότητες της κουζίνας μπορούν να προσαρμοστούν ώστε να υποστηριχθεί αποτελεσματικά ο εκπαιδευόμενος με ΔΑΦ. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την επικοινωνία, τη δομή και πιθανές αναπροσαρμογές στα χρονοδιαγράμματα μαγειρέματος.

Συμπεράσματα

Σε αυτό το καταληκτικό κεφάλαιο, θα παρουσιάσουμε μια σύνοψη των συμπερασμάτων που βγάλαμε και θα τονίσουμε τη σημασία της επιλογής κατάλληλης μεθόδου/εργαλείου με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε κατάστασης που αντιμετωπίζουν μαθητές με ΔΑΦ.

Καθ' όλη τη διάρκεια αυτού του έργου, όλες οι εταίροι εργάστηκαν με μεγάλη αφοσίωση και δέσμευση για την ανάπτυξη της F.H.E.M.T. (Ευέλικτη και Υβριδική Εκπαιδευτική Μεθοδολογία και Εργαλεία), με στόχο τη βελτίωση των κατάλληλων δεξιοτήτων σε δασκάλους, εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές στον κλάδο της φιλοξενίας για τη διαχείριση εκπαιδευόμενων με ΔΑΦ. Το έργο αυτό έχει προσφέρει γνώσεις και μεθοδολογίες με σκοπό τη βελτίωση της εκπαιδευτικής εμπειρίας των μαθητών με ΔΑΦ και την προώθηση της συμπεριληπτικότητας στην εκπαίδευση.

Βασική συνεισφορά αυτού του έργου ήταν η συλλογή και περιγραφή συγκεκριμένων καταστάσεων (σεναρίων) που αντιμετωπίζουν εργαζόμενοι του κλάδου της φιλοξενίας στην καθημερινή εργασιακή τους ζωή και η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο τα εργαλεία F.H.E.M.T. θα μπορούσαν να εφαρμοστούν αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση αυτών. Αυτό το υλικό συγκεντρώθηκε με την πολύτιμη συνεισφορά εκπαιδευτικών ειδικής και γενικής εκπαίδευσης στις χώρες της κοινοπραξίας.

Οι προτεινόμενες μεθοδολογίες/εργαλεία στόχο έχουν να βοηθήσουν τους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους ώστε να δημιουργήσουν συμπεριληπτικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, όπου οι μαθητές με ΔΑΦ θα έχουν την ευκαιρία να μάθουν και να αναπτυχθούν ουσιαστικά. Το έργο αυτό δε συμβάλλει μόνο στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης αλλά θα υποστηρίξει, επίσης, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη διαμόρφωση μελλοντικών πλαισίων για μια εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς.

Οι 15 νέες δεξιότητες και ικανότητες που προσδιορίστηκαν στο πλαίσιο αυτού του έργου για τους εκπαιδευόμενους στον κλάδο της φιλοξενίας θα χρησιμεύσουν ως πολύτιμος οδηγός για μελλοντικές πρωτοβουλίες. Είμαστε βέβαιοι ότι το F.H.E.M.T. και τα αποτελέσματα αυτού του έργου θα έχουν διαρκή και θετικό αντίκτυπο στην εκπαίδευση, τη συμμετοχικότητα και, το σημαντικότερο, στη ζωή των εκπαιδευόμενων με ΔΑΦ στον κλάδο της φιλοξενίας.

Παράρτημα

Εισαγωγή

Τα ακόλουθα υποδείγματα στοχεύουν στη διευκόλυνση συλλογής πληροφοριών για τη δημιουργία ενός ουσιαστικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που θα λαμβάνει υπόψη τις ακόλουθες αρχές:

- Αξιολόγηση των ατομικών διαφορών
- Ενθάρρυνση των μαθητών, ιδίως εκείνων με ΔΑΦ
- Αποφυγή υπερφόρτωσης με πληροφορίες
- Δημιουργία ρεαλιστικών πλαισίων
- Ενθάρρυνση της αλληλεπίδρασης
- Προσφορά παραδειγμάτων εργασίας/συμπεριφοράς
- Ενθάρρυνση του προβληματισμού

Το υπόδειγμα είναι διαρθρωμένο ως εξής:

- Σύντομη περιγραφή εργαλείου/μεθόδου
- Βαθμός αυτισμού
- Ομάδα δεξιοτήτων
- Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν με την εφαρμογή του
- Αναμενόμενα εκπαιδευτικά αποτελέσματα μετά την εφαρμογή του
- Αιτιολόγηση
- Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα εφαρμογής του
- Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης κατά την εφαρμογή του
- Σενάριο που μπορεί να αντιμετωπιστεί με το συγκεκριμένο εργαλείο
- Πλήρης επισκόπηση του τρόπου χρήσης του εργαλείου που έχει επιλεγεί για το συγκεκριμένο σενάριο

Βαθμοί αυτισμού

Οι βαθμοί αυτισμού είναι οι εξής:

Βαθμοί αυτισμού	
Διαταραχή 1^{ου} βαθμού	<p>Αποτελεί τον πιο σοβαρό βαθμό του φάσματος του αυτισμού και είναι ο πιο αναγνωρισμένος. Ο Λέο Κάνερ το 1941 ήταν αυτός που τον ονόμασε «Αυτισμός της Παιδικής Ηλικίας» και θεώρησε ότι πρόκειται για το φάσμα στο οποίο ανήκουν παιδιά με οποιονδήποτε τύπο ή βαθμό αυτισμού, χωρίς να κάνει διάκριση ως προς τον βαθμό σοβαρότητας αυτού.</p> <p>Σήμερα, αυτός ο τύπος αυτισμού είναι αυτός που καλύπτει τις πιο έντονες εκδηλώσεις. Το άτομο με αυτόν τον βαθμό αυτισμού χαρακτηρίζεται κυρίως από την απουσία ανάπτυξης γλωσσικών δεξιοτήτων. Επιπλέον, τα άτομα αυτά αποφεύγουν την οπτική επαφή με άλλους ανθρώπους και συχνά απομονώνονται από το περιβάλλον τους. Τέλος, εκδηλώνουν στερεοτυπικές κινήσεις που μπορεί να είναι περιέργες, χωρίς στόχο, και δεν εκφράζουν τα συναισθήματα και ενδιαφέροντά τους.</p>
Διαταραχή 2^{ου} βαθμού	<p>Αυτός ο τύπος αυτισμού είναι μια διαταραχή που, αντίθετα με τους άλλους τύπους ή βαθμούς του αυτισμού που υπάρχουν, χρειάζεται λίγο περισσότερο χρόνο για να εμφανιστεί, επειδή στα πρώτα χρόνια το παιδί αναπτύσσεται κανονικά, αλλά από κάποιο σημείο και έπειτα αρχίζει να χάνει σταδιακά τις δεξιότητες που έχει αποκτήσει.</p> <p>Γενικά, ο αναστρεφόμενος αυτισμός εμφανίζεται πριν την ηλικία των 10 ετών οπότε και εμφανίζονται συμπτώματα ίδια με αυτά του σοβαρού αυτισμού, σε μικρότερη όμως ένταση. Με αυτό τον τρόπο, το παιδί χάνει τις γλωσσικές του δεξιότητες αλλά και τη δυνατότητα να επικοινωνεί και να αλληλεπιδρά με παιδιά και ενήλικες στο περιβάλλον του. Επίσης, εμφανίζει επαναληπτικές συμπεριφορές.</p>
Αυτισμός υψηλής λειτουργικότητας	<p>Ανάμεσα στους τύπους ή βαθμούς του αυτισμού που υπάρχουν, αυτός είναι ο πιο ήπιος επειδή τα συμπτώματά του δεν είναι ακραία, τουλάχιστον στην αρχή. Αντίθετα με τους άλλους τύπους ή βαθμούς του αυτισμού που υπάρχουν, σε αυτήν την περίπτωση η ανάπτυξη της γλώσσας στο παιδί είναι φυσιολογική και οι γνωστικές διαδικασίες τους παραμένουν εντός των παραμέτρων, και αν έχουν την κατάλληλη προσοχή, μπορούν να ενσωματωθούν στο σχολείο χωρίς πρόβλημα.</p> <p>Συχνά, οι άνθρωποι με αυτόν τον τύπο αυτισμού διακρίνονται καθώς η χωρητικότητα της μνήμης τους είναι πολύ καλή, ωστόσο, ενίοτε τείνουν να έχουν εμμονές ή μειωμένες κινητικές δεξιότητες.</p>

The Essential 5

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	<i>Το Essential 5 είναι μια μεθοδολογία που επικεντρώνεται σε πέντε πυλώνες: κατανόηση του αυτισμού, θετική επαφή, συμφιλίωση, επίλυση προβλημάτων και προώθηση της ανάπτυξης.</i>
Βαθμός αυτισμού	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 1- Βαθμός 2- Υψηλή λειτουργικότητα
Ομάδα δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες Επικοινωνίας- Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικές δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν κατά την εφαρμογή του	<p>Δεξιότητες Επικοινωνίας</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Σαφήνεια στην επικοινωνία: Τα άτομα με ΔΑΦ μαθαίνουν να χρησιμοποιούν σύνθετη γλώσσα και να δίνουν σαφείς οδηγίες.</i>- <i>Προβλεψιμότητα: Η μέθοδος ενθαρρύνει την επικοινωνία με μοτίβα και δομές. Αυτό βοηθά τα άτομα με αυτισμό να προβλέπουν τι λέγεται και να κατανοούν καλύτερα τι αναμένεται από αυτά.</i>- <i>Κατανόηση: Διδάσκει την αποφυγή της μεταφορικής γλώσσας και των αφηρημένων εννοιών στην επικοινωνία.</i> <p>Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Ειλικρίνεια: Η μέθοδος τονίζει έμμεσα τη σημασία της ειλικρινούς επικοινωνίας. Αυτό μπορεί να βοηθήσει στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης και θεμελίωσης σχέσεων.</i>- <i>Επιβράβευση της επιθυμητής συμπεριφοράς: Αυτό μπορεί να βοηθήσει τα άτομα με αυτισμό να αναπτύξουν θετικές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και συναισθηματική έκφραση.</i>- <i>Αναγνώριση συναισθημάτων: Μέσα από δομημένες και προβλέψιμες κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, τα άτομα με αυτισμό μαθαίνουν να αναγνωρίζουν και να κατανοούν καλύτερα τα συναισθήματα, τόσο στον εαυτό τους όσο και στους άλλους.</i> <p>Δεξιότητες Αυτοδιαχείρισης:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Προβλεψιμότητα και δομή: Η μέθοδος δημιουργεί έμμεσα ένα προβλέψιμο περιβάλλον και καθημερινές ρουτίνες. Αυτό υποστηρίζει την αυτοδιαχείριση επειδή τα άτομα με αυτισμό γνωρίζουν τι να περιμένουν και πώς να προετοιμαστούν.</i>- <i>Αυτορρύθμιση: Η μέθοδος υποστηρίζει την αυτορρύθμιση με την εκμάθηση στρατηγικών αντιμετώπισης και τη σημασία των στρεσογόνων παραγόντων. Αυτό βελτιώνει την αυτοδιαχείριση πρακτικά και συμπεριφορικά.</i>- <i>Σαφήνεια: Τα άτομα με αυτισμό βοηθούνται να εκφράζουν καλύτερα τις ανάγκες και τις επιθυμίες τους, γεγονός που επηρεάζει την αυτοδιαχείρισή τους.</i>

<p>Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Χρησιμοποιώντας αυτό το εργαλείο "The Essential 5", οι μαθητές με ΔΑΦ θα πετύχουν:</p> <ul style="list-style-type: none">- Βελτίωση των επικοινωνιακών τους δεξιοτήτων χρησιμοποιώντας σαφή και κατανοητή γλώσσα, αυξάνοντας την ικανότητά τους να εκφράζουν τις ανάγκες τους και να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τους άλλους.- Ανάπτυξη της αυτορρύθμισης και της συναισθηματικής αναγνώρισης.- Βελτίωση των κοινωνικο-συναισθηματικών τους δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της ενσυναίσθησης και της σύναψης σχέσεων.- Ενίσχυση των δεξιοτήτων αυτοδιαχείρισης δημιουργώντας και τηρώντας δομημένες ρουτίνες και προσαρμοζόμενοι αποτελεσματικότερα στις αλλαγές.- Επίτευξη ανεξαρτησίας στην καθημερινή ζωή εφαρμόζοντας τις αρχές της προβλεψιμότητας, της σαφήνειας και της ειλικρίνειας κατά την αντιμετώπιση και την πλοήγηση σε διάφορες καταστάσεις και προκλήσεις.
<p>Αιτιολόγηση</p>	<p>Αιτιολόγηση της επιλογής:</p> <ul style="list-style-type: none">- Δομημένη προσέγγιση: Το Essential 5 παρέχει μια δομημένη και συστηματική προσέγγιση που είναι επωφέλης για τα άτομα με ΔΑΦ. Σπάει τις πολύπλοκες κοινωνικές και επικοινωνιακές δεξιότητες σε διαχειρίσιμα βήματα, καθιστώντας τες προσιτές σε άτομα όλου του φάσματος.- Σαφήνεια και προβλεψιμότητα: Η μέθοδος αυτή δίνει έμφαση στη σαφή και προβλέψιμη επικοινωνία που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ατόμων με ΔΑΦ. Η σαφήνεια και η προβλεψιμότητα είναι απαραίτητες για όσους δυσκολεύονται να ερμηνεύσουν αφηρημένες ή διφορούμενες πληροφορίες.- Οπτική υποστήριξη: Η οπτική υποστήριξη αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής της μεθόδου και μπορεί να προσφέρει σημαντικά οφέλη για τα άτομα με ΔΑΦ, πολλά από τα οποία μαθαίνουν οπτικά. Τα οπτικά βοηθήματα μπορούν να βοηθήσουν στην αποτελεσματική μετάδοση πληροφοριών και οδηγιών.- Έμφαση στη θετική ενίσχυση: Το Essential 5 προωθεί τη θετική ενίσχυση, η οποία αποτελεί ισχυρό κίνητρο για τα άτομα με ΔΑΦ. Ενθαρρύνει την επανάληψη των επιθυμητών συμπεριφορών και των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων. <p>Εκτιμήσεις για διαφορετικούς βαθμούς ΔΑΦ:</p> <ul style="list-style-type: none">- ΔΑΦ υψηλής λειτουργικότητας: Τα άτομα με ΔΑΦ υψηλής λειτουργικότητας μπορεί να χρειάζονται λιγότερο εντατική υποστήριξη. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η μέθοδος μπορεί να προσαρμοστεί στο υψηλότερο επίπεδο γνωστικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων. Τα εργαλεία μπορεί να περιλαμβάνουν εξατομικευμένο καθορισμό στόχων και ευελιξία στην εφαρμογή της μεθόδου.- ΔΑΦ χαμηλής λειτουργικότητας: Για άτομα με μεγαλύτερες ανάγκες υποστήριξης, οι λύσεις μπορεί να περιλαμβάνουν απλοποίηση της οπτικής υποστήριξης, παροχή πρόσθετων οπτικών ενδείξεων και στενή συνεργασία με ειδικούς και θεραπευτές για την προσαρμογή της μεθόδου στις συγκεκριμένες ανάγκες τους. <p>Εξατομίκευση: Η εξατομίκευση είναι ζωτικής σημασίας, ανεξαρτήτως του βαθμού ΔΑΦ. Η κατανόηση των δυνατών σημείων, των προκλήσεων και των επικοινωνιακών προτιμήσεων κάθε ατόμου είναι απαραίτητη για την επιτυχή εφαρμογή της μεθόδου.</p>

	<p><i>Συμμετοχή της οικογένειας: Για τα άτομα με ΔΑΦ χαμηλότερης λειτουργικότητας, η συμμετοχή της οικογένειας είναι ζωτικής σημασίας. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση των μελών της οικογένειας για τη χρήση της μεθόδου στο σπίτι μπορεί να διασφαλίσει τη συνέπεια και τη γενίκευση των δεξιοτήτων.</i></p> <p><i>Πρόσθετοι πόροι:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Συνεχής κατάρτιση</i>- <i>Παρακολούθηση της προόδου: Η συλλογή δεδομένων και η παρακολούθηση της προόδου είναι απαραίτητη για τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας της μεθόδου για κάθε άτομο. Οι περιοδικές αξιολογήσεις μπορούν να βοηθήσουν στην προσαρμογή και την αναπροσαρμογή της προσέγγισης, εάν είναι απαραίτητο.</i>
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p>Προκλήσεις/εμπόδια:</p> <ul style="list-style-type: none">- Αντίσταση στην αλλαγή: Τα άτομα με ΔΑΦ μπορεί να δυσκολεύονται να προσαρμοστούν σε νέες ρουτίνες ή παρεμβάσεις. Η εφαρμογή μιας νέας μεθόδου μπορεί να συναντήσει αντίσταση, ειδικά σε περιπτώσεις όπου το άτομο έχει συνηθίσει σε διαφορετικές προσεγγίσεις.- Αισθητηριακές ευαισθησίες: Το αισθητηριακό περιβάλλον μπορεί να αποτελέσει πρόκληση κατά την εφαρμογή της μεθόδου.- Δυσκολίες επικοινωνίας: Για τα άτομα με περιορισμένες επικοινωνιακές δεξιότητες, μπορεί να είναι δύσκολο να εκφράσουν την κατανόηση ή τις προτιμήσεις τους σχετικά με τη μέθοδο. Η αποτελεσματική επικοινωνία είναι απαραίτητη για την επιτυχή εφαρμογή. <p>Θετικές πτυχές της εφαρμογής:</p> <ul style="list-style-type: none">- Δομημένη προσέγγιση- Εξατομίκευση: Η μέθοδος μπορεί να προσαρμοστεί στις μοναδικές ανάγκες κάθε ατόμου, επιτρέποντας την εξατομικευμένη υποστήριξη και την αποτελεσματική αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων.- Οπτική υποστήριξη- Έμφαση στη θετική ενίσχυση: Η μέθοδος ενθαρρύνει τη χρήση της θετικής ενίσχυσης για την παρακίνηση και επιβράβευση της επιθυμητής συμπεριφοράς, η οποία μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό εργαλείο για τα άτομα με ΔΑΦ.- Παρακολούθηση της προόδου: Η συλλογή δεδομένων και η παρακολούθηση της προόδου μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς και τους θεραπευτές να λαμβάνουν αποφάσεις βάσει δεδομένων, να παρακολουθούν τις βελτιώσεις και να προσαρμόζουν τη μέθοδο ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες.
Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	<p>Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης: Το επίπεδο συμμετοχής των εκπαιδευτικών, των θεραπευτών, των φροντιστών και του προσωπικού υποστήριξης είναι κρίσιμο. Η αποτελεσματική εφαρμογή της μεθόδου απαιτεί υψηλό βαθμό δέσμευσης και συνέπειας.</p> <p>Τεχνική Υποστήριξη: Ο αριθμός των απαιτούμενων βοηθητικών συσκευών μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με το βαθμό ΔΑΦ του ατόμου και τις ειδικές ανάγκες του. Ορισμένα άτομα μπορεί να χρειάζονται περισσότερους πόρους, όπως εξειδικευμένο εξοπλισμό, οπτική υποστήριξη και πρόσθετο προσωπικό.</p>

	<p>Αριθμός συνεδριών: Η συχνότητα και η διάρκεια των συνεδριών θα πρέπει να προσαρμόζονται στις ανάγκες του ατόμου. Ορισμένα άτομα μπορεί να χρειάζονται συχνότερα συνεδρίες, ενώ άλλα μπορούν να προοδεύσουν αποτελεσματικά με λιγότερες συνεδρίες.</p> <p>Μηχανισμοί ή πτυχές που πρέπει να ληφθούν υπόψη ανάλογα με το βαθμό ΔΑΦ:</p> <ul style="list-style-type: none">- Εξατομίκευση: Λαμβάνετε υπόψη τα μοναδικά χαρακτηριστικά, τα δυνατά σημεία και τις προκλήσεις του ατόμου με βάση το βαθμό ΔΑΦ. Η προσέγγιση μπορεί να χρειαστεί να προσαρμοστεί στις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε ατόμου.- Αισθητηριακές εκτιμήσεις: Δημιουργήστε ένα περιβάλλον που ανταποκρίνεται στις αισθητηριακές ανάγκες των ατόμων με ΔΑΦ και μειώνει τις αισθητηριακές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν.- Υποστήριξη επικοινωνίας: Εξετάστε εργαλεία ή στρατηγικές επαυξημένης και εναλλακτικής επικοινωνίας (AAC) για άτομα με περιορισμένες επικοινωνιακές δεξιότητες, ώστε να διευκολύνεται η συμμετοχή τους στη μέθοδο.- Συμμετοχή της οικογένειας: Τα μέλη της οικογένειας διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο, ιδίως για τα άτομα με ΔΦΑ χαμηλότερης λειτουργικότητας. Εργαστείτε με τις οικογένειες για να εξασφαλίσετε τη συνέπεια στην εφαρμογή της μεθόδου στο σπίτι. <p>Πότε να χρησιμοποιήσετε αυτό το εργαλείο: Το εργαλείο μπορεί να εισαχθεί σε διάφορες φάσεις:</p> <ul style="list-style-type: none">- Στην αρχή της κατάρτισης: Με την εισαγωγή της μεθόδου στην αρχή της εκπαίδευσης, μπορείτε να δημιουργήσετε μια δομημένη προσέγγιση από την αρχή.- Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης: Η συνεχής χρήση κατά τη διάρκεια της κατάρτισης ενισχύει τις δεξιότητες και παρέχει ευκαιρίες στα άτομα να εφαρμόσουν αυτά που έχουν μάθει.- Μετά την κατάρτιση: Βοηθά στη γενίκευση των δεξιοτήτων σε πραγματικές καταστάσεις. <p>Προσδοκίες και επίτευξη των στόχων του υποστηρικτή:</p> <ul style="list-style-type: none">- Οι υποστηρικτές θα πρέπει να έχουν σαφείς προσδοκίες από κάθε άτομο με βάση τους μοναδικούς του στόχους. Οι προσδοκίες μπορεί να περιλαμβάνουν τη βελτίωση της επικοινωνίας, της αυτορρύθμισης και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης.- Οι στόχοι θα πρέπει να τίθενται για κάθε άτομο με βάση τις συγκεκριμένες ανάγκες του. Η επιτυχία χαρακτηρίζεται από την επίτευξη αυτών των στόχων, οι οποίοι μπορούν να μετρηθούν μέσω της συλλογής δεδομένων, της παρατήρησης και των περιοδικών αξιολογήσεων.
<p>Σενάριο που μπορεί να αντιμετωπιστεί με το εργαλείο</p>	<p>Δεν έχει γίνει κράτηση: Ο παππούς και η γιαγιά είναι παντρεμένοι εδώ και 60 χρόνια και βγαίνουν για φαγητό με όλα τα παιδιά και τα εγγόνια για να γιορτάσουν την επέτειό τους. Βγαίνουν για δείπνο με άλλα 35 άτομα της οικογένειάς τους. Μπαίνουν στο εστιατόριο όπου εργάζεται ο εκπαιδευόμενος και τον ενημερώνουν ότι έχουν κάνει κράτηση σε ξεχωριστή αίθουσα του εστιατορίου. Η κράτηση όμως δεν περιλαμβάνεται στη λίστα. Ο εκπαιδευόμενος ξεκινάει έρευνα για τη ζητούμενη κράτηση. Εντωμεταξύ, αρχίζει να επικρατεί ανησυχία: η γιαγιά κλαίει επειδή νόμιζε ότι τα κανόνισε όλα, ο παππούς απειλεί ότι θα υποβάλει καταγγελία, τα</p>

	<p>παιδιά τρέχουν στο διάδρομο και η μητέρα πρέπει άμεσα να θηλάσει το μωρό της. Ο εκπαιδευόμενος αρχίζει να αισθάνεται πολύ ανήσυχος και μπλοκάρει.</p>
Γιατί; Πώς;	<p>Ακολουθεί μια βήμα προς βήμα επισκόπηση του τρόπου χρήσης της μεθόδου σε αυτή την περίπτωση:</p> <p>1. Διακοπή: Ο μαθητής πρέπει να αναγνωρίσει την κλιμάκωση του άγχους και του στρες. Ο μαθητής πρέπει να εκπαιδευτεί να αναγνωρίζει τη δική του συναισθηματική κατάσταση και να αναγνωρίζει τις στιγμές που χρειάζεται να κάνει ένα διάλειμμα.</p> <p>2. Σκέψη: Ο μαθητής εφαρμόζει τεχνικές αυτοδιδασκαλίας. Ο μαθητής μπορεί να καθοδηγήσει σιωπηλά τον εαυτό του για να παραμείνει ήρεμος και να σκεφτεί την κατάσταση. Για παράδειγμα: "Πρέπει να παραμείνω ψύχραιμος και ήρεμος", "Ας βρούμε μια λύση βήμα προς βήμα", "Μπορώ να χειριστώ αυτή την κατάσταση".</p> <p>3. Δράση: Ο μαθητής θα εφαρμόσει τα ακόλουθα βήματα για να διαχειριστεί την κατάσταση και να υποστηρίξει την οικογένεια:</p> <ol style="list-style-type: none">Προσεγγίζει την οικογένεια με ηρεμία και αναγνωρίζει τη σύγχυση.Δείχνει ενσυναίσθηση και κατανόηση για τη συναισθηματική αντίδραση της γιαγιάς.Οδηγεί τη γιαγιά σε έναν πιο ήσυχο χώρο όπου μπορεί να ανακτήσει την ψυχραιμία της.Ζητά από την οικογένεια να παράσχει τα στοιχεία της κράτησης, όπως το όνομα με το οποίο έγινε η κράτηση.Επικοινωνεί με το προσωπικό του εστιατορίου για να διερευνήσετε την εξαφανισμένη κράτηση, διατηρώντας παράλληλα μια επαγγελματική συμπεριφορά.Επικοινωνεί ήρεμα με τα παιδιά, ανακατευθύνει την προσοχή τους ή παρέχει έναν καθορισμένο χώρο παιχνιδιού.Βοηθά τη μητέρα με τις ανάγκες του θηλασμού, εξασφαλίζοντας της έναν ιδιωτικό και άνετο χώρο. <p>4. Αξιολόγηση: Μετά τη διαχείριση της κατάστασης, ο μαθητής θα πρέπει να αναλογιστεί τις ενέργειές του και να αξιολογήσει την αντίδρασή του. Μπορεί να θέσει στον εαυτό του ερωτήσεις όπως: "Πώς χειρίστηκα την κατάσταση;", "Τι πήγε καλά και τι μπορώ να βελτιώσω;", "Χρησιμοποίησα αποτελεσματικά τη μέθοδο Essential 5 για να παραμείνω ήρεμος;"</p>

Stop-Think-Act (Don Meichenbaum)

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	<p>Η μέθοδος stop-think-act είναι κατάλληλη όταν μαθητές με ΔΑΦ βρεθούν σε στρεσογόνες καταστάσεις παρουσιάζοντας έντονη συναισθηματική αντίδραση. Η μέθοδος μαθαίνει στο μαθητή να σκέφτεται για τα συναισθήματά του και τη συμπεριφορά που προκύπτουν από αυτά και δίνει στους</p>
---------------------------------	--

	<p>γονείς/καθηγητές/επόπτες εργασίας έναν τρόπο να συζητήσουν μαζί με το μαθητή με ΔΑΦ και να βρουν μια λύση.</p>
Βαθμός αυτισμού	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 1- Βαθμός 2- Υψηλή λειτουργικότητα
Ομάδες Δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες επικοινωνίας- Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικός δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν κατά την εφαρμογή	<p>Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες</p> <p><i>Stop:</i> Τα άτομα μαθαίνουν να σταματούν τις παρορμήσεις και τις ανεπιθύμητες σκέψεις πριν οδηγηθούν σε αρνητικές κοινωνικές ή συναισθηματικές αντιδράσεις, επιτρέποντας στα άτομα να ασκούν μεγαλύτερο έλεγχο στη συμπεριφορά τους.</p> <p><i>Do:</i> Τα άτομα καθοδηγούν ενεργά τον εαυτό τους για να εκτελέσουν την επιθυμητή κοινωνική συμπεριφορά. Αυτό περιλαμβάνει, για παράδειγμα, την ενθάρρυνση στο να είναι πιο διεκδικητικοί, να δείχνουν περισσότερη ενσυναίσθηση ή να διαχειρίζονται καλύτερα τις συγκρούσεις. Βοηθά τα άτομα να ανταποκρίνονται στις κοινωνικές καταστάσεις και να βελτιώνουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες.</p> <p><i>Act:</i> Τα άτομα εφαρμόζουν τις οδηγίες που έμαθαν θεωρητικά. Εφαρμόζουν τις νέες κοινωνικές δεξιότητες στην πράξη και οδηγούνται σε καλύτερες αλληλεπιδράσεις και πιο επιτυχημένα κοινωνικο-συναισθηματικά αποτελέσματα.</p> <p>Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης</p> <ul style="list-style-type: none">- Η μέθοδος Stop-Do-Act υποστηρίζει την αυτοδιαχείριση βοηθώντας τα άτομα να ελέγχουν συνειδητά τη συμπεριφορά τους. Αναγνωρίζοντας τις παρορμήσεις, σταματώντας τις και παρέχοντας στη συνέχεια αυτο-οδηγίες, τα άτομα αποκτούν αποτελεσματικότερο αυτοέλεγχο και αυτορρύθμιση.- Τα άτομα αναπτύσσουν κατανόηση των συναισθημάτων, των σκέψεων και των αντιδράσεών τους, γεγονός που συμβάλλει στην ικανότητά τους να βελτιώνουν τις δεξιότητες αυτοδιαχείρισης. Αυτές οι δεξιότητες μπορούν να εφαρμοσθούν, επίσης, στη διαχείριση του άγχους, στον έλεγχο των παρορμήσεων και στην αντιμετώπιση των αρνητικών συναισθημάτων.- Με την εφαρμογή της μεθόδου Stop-Do-Act, τα άτομα μαθαίνουν να σχεδιάζουν και να ρυθμίζουν καλύτερα τη συμπεριφορά τους, με αποτέλεσμα την απόκτηση μεγαλύτερης αυτονομίας στην αντιμετώπιση κοινωνικών και συναισθηματικών καταστάσεων.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	<p><i>Με τη χρήση αυτού του εργαλείου οι μαθητές με ΔΑΦ θα είναι σε θέση να...</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Ελέγχουν τις παρορμήσεις τους, αποκτώντας πιο προσαρμοστική συμπεριφορά σε διάφορες κοινωνικές και συναισθηματικές καταστάσεις.- Βελτιώνουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας, της ενσυναίσθησης και της επίλυσης συγκρούσεων, επιτρέποντας πιο θετικές αλληλεπιδράσεις με συνομηλικούς και ενήλικες.- Αναπτύσσουν βαθύτερη κατανόηση των συναισθημάτων και των διαδικασιών σκέψης τους, επιτρέποντάς τους να αντιμετωπίζουν πιο αποτελεσματικά το στρες και τα αρνητικά συναισθήματα.

	<ul style="list-style-type: none">- Αποκτούν αυτονομία στην αντιμετώπιση κοινωνικών και συναισθηματικών προκλήσεων, προωθώντας τελικά την ανεξαρτησία και την αυτοπεποίθησή τους.- Εφαρμόζουν τις δεξιότητες που διδάχθηκαν σε σενάρια της πραγματικής ζωής, με αποτέλεσμα πιο επιτυχημένες και ουσιαστικές κοινωνικές και συναισθηματικές αλληλεπιδράσεις τόσο εντός όσο και εκτός της τάξης.
Αιτιολόγηση	<p><i>Τα μέσα που απαιτούνται για την αποτελεσματική εφαρμογή αυτού του εργαλείου σε μαθητές με ΔΑΦ μπορεί να περιλαμβάνουν:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Εξατομικευμένη αξιολόγηση: Πριν από την εφαρμογή του εργαλείου, είναι απαραίτητο να διεξάγονται εξατομικευμένες αξιολογήσεις των δυνατών σημείων, των αδυναμιών και των ειδικών κοινωνικών και συναισθηματικών αναγκών κάθε μαθητή.- Οπτική υποστήριξη: Προετοιμάστε οπτικά βοηθήματα και υποδείξεις που θα συνοδεύουν τη μέθοδο, όπως οπτικά διαγράμματα, κοινωνικές ιστορίες ή οπτικές υπενθυμίσεις για τη διευκόλυνση της κατανόησης και της εφαρμογής.- Επανάληψη και συνέπεια: Προγραμματίστε συχνές συνεδρίες εξάσκησης για την ενίσχυση των δεξιοτήτων που επιδιώκει το άτομο με ΔΑΦ. Η επανάληψη αποτελεί συχνά βασικό στοιχείο επιτυχίας για τα άτομα με ΔΑΦ.- Ευελιξία: Να είστε έτοιμοι να προσαρμόσετε τη μέθοδο στις ανάγκες των μαθητών. Ορισμένοι μαθητές μπορεί να χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη ή τροποποιήσεις και η ευελιξία είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση των μοναδικών τους προκλήσεων.- Συνεργασία: Συνεργασία με άλλους επαγγελματίες, όπως λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές και ειδικούς σε θέματα συμπεριφοράς, ώστε να διασφαλίζεται μια ολιστική και ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση των αναγκών των μαθητών.- Συλλογή δεδομένων: Συλλογή δεδομένων για την παρακολούθηση της προόδου και προσαρμογή της μεθόδου ανάλογα με τις ανάγκες. Αυτή η προσέγγιση με βάση τα δεδομένα μπορεί να βοηθήσει στην παρακολούθηση των βελτιώσεων και στη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p><i>Προκλήσεις/εμπόδια:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Αντίσταση στην αλλαγή: Ορισμένοι μαθητές μπορεί αρχικά να αντισταθούν στη μέθοδο, καθώς εισάγει νέες στρατηγικές και ρουτίνες. Η αλλαγή μπορεί να αποτελέσει πρόκληση για τα άτομα με ΔΑΦ.- Οι μαθητές παρουσιάζουν ένα ευρύ φάσμα χαρακτηριστικών και αναγκών. Η προσαρμογή της μεθόδου για το μοναδικό προφίλ κάθε μαθητή μπορεί να είναι απαιτητική.- Αισθητηριακές ευαισθησίες: Μερικοί μαθητές με ΔΑΦ έχουν αισθητηριακές ευαισθησίες που μπορεί να δυσχεραίνουν την εμπλοκή τους σε ορισμένες δραστηριότητες ή περιβάλλοντα, επηρεάζοντας ενδεχομένως την ικανότητά τους να χρησιμοποιούν τη μέθοδο με συνέπεια.- Γενίκευση: Η μεταφορά των δεξιοτήτων που μαθαίνονται μέσω της μεθόδου σε πραγματικές καταστάσεις μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο. Ορισμένοι μαθητές μπορεί να δυσκολεύονται να εφαρμόσουν τις δεξιότητες που έμαθαν σε ποικίλα κοινωνικά πλαίσια.- Προκλήσεις επικοινωνίας: Πολλοί μαθητές με ΔΑΦ έχουν δυσκολίες επικοινωνίας, γεγονός που καθιστά δύσκολο να εκφράσουν αποτελεσματικά τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους.- Κατανομή πόρων: Η αποτελεσματική εφαρμογή της μεθόδου απαιτεί συχνά πρόσθετους πόρους, συμπεριλαμβανομένης της εξειδικευμένης κατάρτισης

	<p>των εκπαιδευτικών και των θεραπευτών, γεγονός που μπορεί να αποτελέσει οικονομική και υλικοτεχνική πρόκληση για τα σχολεία και τα ιδρύματα.</p> <p>Θετικές πτυχές της εφαρμογής:</p> <ul style="list-style-type: none">- Δομημένη προσέγγιση: Η μέθοδος παρέχει ένα δομημένο πλαίσιο που είναι ιδιαίτερα επωφελές για τους μαθητές με ΔΦΑ, οι οποίοι συχνά ευδοκιμούν σε δομημένα περιβάλλοντα.- Εξατομικευμένη μάθηση: Το εργαλείο μπορεί να προσαρμοστεί στις ειδικές ανάγκες κάθε μαθητή, επιτρέποντας την εξατομικευμένη υποστήριξη και την αντιμετώπιση μοναδικών προκλήσεων.- Ενισχυμένη αυτορρύθμιση: Η μέθοδος στοχεύει αποτελεσματικά στην αυτορρύθμιση και τον έλεγχο των παρορμήσεων, που αποτελούν κοινές προκλήσεις για τα άτομα με ΔΦΑ.- Οπτική υποστήριξη: Οι οπτικές υποστηρίξεις εντός της μεθόδου μπορούν να βοηθήσουν στην κατανόηση και τη διατήρηση των δεξιοτήτων, καθιστώντας την προσιτή σε μαθητές με διαφορετικές επικοινωνιακές ικανότητες.- Παρακολούθηση προόδου: Αυτό μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς και τους θεραπευτές να λαμβάνουν αποφάσεις με βάση τα δεδομένα και να προσαρμόζουν τις παρεμβάσεις αναλόγως.- Αυξημένη ανεξαρτησία: Η επιτυχής εφαρμογή μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη ανεξαρτησία και αυτοαποτελεσματικότητα για τους μαθητές με ΔΑΦ, καθώς γίνονται πιο ικανοί να διαχειρίζονται τις κοινωνικές και συναισθηματικές αντιδράσεις τους.- Συνεργασία: Η μέθοδος συχνά ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, θεραπευτών και γονέων, προωθώντας μια ολιστική προσέγγιση για την υποστήριξη των μαθητών με ΔΑΦ.- Γενίκευση δεξιοτήτων: Με συνεπή εξάσκηση και σταδιακή έκθεση σε καταστάσεις της πραγματικής ζωής, οι μαθητές μπορούν να γενικεύσουν τις δεξιότητες που αποκτούν μέσω της μεθόδου, οδηγώντας σε βελτιωμένες κοινωνικές και συναισθηματικές αλληλεπιδράσεις εκτός του δομημένου περιβάλλοντος.
<p>Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης</p>	<p><i>Κατά την εφαρμογή της μεθόδου Stop-Do-Act σε μαθητές με ΔΑΦ, πρέπει να ληφθούν υπόψη διάφοροι μηχανισμοί και πτυχές, ιδίως σε σχέση με το βαθμό ΔΑΦ:</i></p> <p>Επίπεδο δέσμευσης:</p> <ul style="list-style-type: none">- Οι εκπαιδευτικοί, οι θεραπευτές και το υποστηρικτικό προσωπικό θα πρέπει να είναι πλήρως αφοσιωμένοι στην εφαρμογή. Η δέσμευση είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της συνέπειας και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της μεθόδου. <p>Αριθμός πόρων:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ο αριθμός των απαιτούμενων πόρων μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με το βαθμό της ΔΑΦ. Υψηλότερα επίπεδα υποστήριξης και πόρων μπορεί να είναι απαραίτητα για μαθητές με πιο σημαντικές προκλήσεις. Αυτό περιλαμβάνει την πρόσβαση σε εξειδικευμένο προσωπικό, οπτικά βοηθήματα και υλικά. <p>Αριθμός συνεδριών εργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none">- Η συχνότητα και η διάρκεια των συναντήσεων εργασίας θα πρέπει να προσαρμόζονται στις ατομικές ανάγκες των μαθητών. Οι μαθητές με υψηλότερες ανάγκες υποστήριξης μπορεί να χρειάζονται συχνότερες συνεδρίες.

	<p><i>Μηχανισμοί ή πτυχές που πρέπει να εξεταστούν ανάλογα με τον βαθμό ΔΑΦ:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Εξατομίκευση: Ο κάθε μαθητής είναι μοναδικός. Η μέθοδος πρέπει να εξατομικεύεται ώστε να αντιμετωπίζει τις συγκεκριμένες προκλήσεις και τα δυνατά σημεία του κάθε μαθητή.- Αισθητηριακές εκτιμήσεις: Οι μαθητές με ΔΑΦ μπορεί να έχουν αισθητηριακές ευαισθησίες. Οι υποστηρικτές θα πρέπει να εξετάζουν το αισθητηριακό περιβάλλον και να το προσαρμόζουν ώστε να εξυπηρετεί τους μαθητές με αισθητηριακές προκλήσεις.- Υποστήριξη επικοινωνίας: Για μαθητές με περιορισμένες επικοινωνιακές δεξιότητες, μπορεί να χρειαστούν εργαλεία ή στρατηγικές ενισχυτικής και εναλλακτικής επικοινωνίας για να διευκολυνθεί η συμμετοχή τους στη μέθοδο.- Σταδιακή εξέλιξη: Για μαθητές με μεγάλο βαθμό ΔΑΦ, μπορεί να είναι απαραίτητη η σταδιακή, βήμα-προς-βήμα εξέλιξη. Ξεκινήστε με απλούστερες εργασίες και αυξήστε σταδιακά την πολυπλοκότητα καθώς ο μαθητής αποκτά δεξιότητες.- Συμμετοχή της οικογένειας: Η συμμετοχή των γονέων και των φροντιστών είναι απαραίτητη, ειδικά για τους μαθητές με υψηλότερες ανάγκες υποστήριξης. Οι υποστηρικτές θα πρέπει να συνεργάζονται με τις οικογένειες για την ενίσχυση της μεθόδου στο σπίτι. <p><i>Πότε να χρησιμοποιήσετε το εργαλείο:</i></p> <p>Το εργαλείο μπορεί να εισαχθεί σε διάφορα στάδια:</p> <ul style="list-style-type: none">- Με την έναρξη της εκπαίδευσης: Η εισαγωγή της μεθόδου στην αρχή της κατάρτισης βοηθά στην καθιέρωση μιας δομημένης εκπαιδευτικής προσέγγισης.- Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης: Η συνεχής χρήση κατά τη διάρκεια της κατάρτισης ενισχύει τις δεξιότητες και παρέχει ευκαιρίες στους μαθητές να εφαρμόσουν αυτά που έμαθαν.- Μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης: Η συνεχής χρήση μετά την εκπαίδευση βοηθά στη γενίκευση των δεξιοτήτων σε πραγματικές καταστάσεις. <p><i>Προσδοκίες υποστηρικτών και επίτευξη στόχων:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Οι υποστηρικτές θα πρέπει να έχουν σαφείς προσδοκίες για κάθε μαθητή με βάση τους ατομικούς του στόχους. Η πρωταρχική προσδοκία είναι η ενίσχυση των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των μαθητών.- Οι στόχοι μπορεί να περιλαμβάνουν βελτιωμένη αυτορρύθμιση, καλύτερη επικοινωνία και αυτονομία στη διαχείριση των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων.- Η επίτευξη αυτών των στόχων μπορεί να μετρηθεί μέσω της συλλογής δεδομένων, της παρατήρησης και των περιοδικών αξιολογήσεων. Η επιτυχία σηματοδοτείται από τους μαθητές που επιδεικνύουν βελτιωμένες κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες και την ικανότητα να τις εφαρμόζουν σε πραγματικές καταστάσεις.
<p>Σενάριο που μπορεί να αντιμετωπιστεί</p>	<p><i>Δεν έχει γίνει κράτηση</i></p> <p>Ο παππούς και η γιαγιά είναι παντρεμένοι εδώ και 60 χρόνια και βγαίνουν για φαγητό με όλα τα παιδιά και τα εγγόνια για να γιορτάσουν την επέτειό τους. Βγαίνουν για δείπνο με άλλα 35 άτομα της οικογένειάς τους. Μπαίνουν στο εστιατόριο όπου εργάζεται ο εκπαιδευόμενος και τον ενημερώνουν ότι έχουν κάνει κράτηση σε ξεχωριστή αίθουσα του εστιατορίου. Η κράτηση όμως δεν περιλαμβάνεται στη λίστα. Ο εκπαιδευόμενος ξεκινάει έρευνα για τη ζητούμενη</p>

	<p>κράτηση. Εντωμεταξύ, αρχίζει να επικρατεί ανησυχία: η γιαγιά κλαίει επειδή νόμιζε ότι τα κανόνισε όλα, ο παππούς απειλεί ότι θα υποβάλει καταγγελία, τα παιδιά τρέχουν στο διάδρομο και η μητέρα πρέπει άμεσα να θηλάσει το μωρό της. Ο εκπαιδευόμενος αρχίζει να αισθάνεται πολύ ανήσυχος και μπλοκάρει.</p>
Γιατί; Πώς;	<p>Η μέθοδος Stop-Think-Act του Meichenbaum είναι μια γνωστική συμπεριφορική προσέγγιση που βοηθά τα άτομα να αντιμετωπίζουν αγχωτικές καταστάσεις και να επιλύουν αποτελεσματικά προβλήματα. Ακολουθεί μια επισκόπηση του τρόπου εφαρμογής της μεθόδου Stop-Think-Act για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου σεναρίου:</p> <p>1. Stop: Ο μαθητής πρέπει πρώτα να αναγνωρίσει ότι αισθάνεται άγχος και πανικό. Αυτό είναι το σημείο εκκίνησης της φάσης "Stop". Είναι σημαντικό να γίνει κατανοητό ότι είναι φυσιολογικό να βιώνει κανείς άγχος σε τέτοιες καταστάσεις. Ο μαθητής πρέπει κυριολεκτικά να μάθει στον εαυτό του να λέει "στοπ" για να ξεκουραστεί ώστε να ελέγξει τα συναισθήματά του. Αυτό μπορεί να γίνει εκτελώντας κάποιες ήπιες ασκήσεις αναπνοής για τη μείωση του άγχους.</p> <p>2. Think: Στη φάση αυτή, ο μαθητής πρέπει να δώσει προσοχή στο πρόβλημα, δηλαδή στην κράτηση που λείπει. Αυτό απαιτεί την ικανότητα να σκέφτεται καθαρά παρά τις αγχωτικές συνθήκες. Ο μαθητής πρέπει να σκεφτεί πιθανές λύσεις αφ ότου εξετάσει την κατάσταση με συγκεκριμένες ενέργειες, όπως ο έλεγχος των πληροφοριών κράτησης, η επικοινωνία με τον προϊστάμενο και η επικοινωνία με την οικογένεια για να εξηγήσει και να καθορίσει την κατάσταση. Είναι σημαντικό να κατανοήσει ότι η ευελιξία και η ικανότητα να σκεφτεί εναλλακτικές λύσεις είναι ζωτικής σημασίας σε αυτό το στάδιο.</p> <p>3. Act: Αφού ο μαθητής έχει ελέγξει τα συναισθήματά του στη φάση Stop-Think και έχει σκεφτεί τις πιθανές λύσεις μετά από ενδελεχή εξέταση, είναι καιρός να αναλάβει δράση. Ο μαθητής μπορεί να:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ελέγξει τον κατάλογο κρατήσεων, ίσως υπάρχει κάποιο τυπογραφικό λάθος ή παρεξήγηση.- Ενημερώσει τον διευθυντή για την κατάσταση και να ζητήσει βοήθεια.- Κάνει την οικογένεια να νιώσει άνετα όσο επεξεργάζεται μια λύση (π.χ. προσωρινή αναμονή στο σαλόνι ή προσφορά κεράσματος κατά την αναμονή). <p>Είναι σημαντικό να συνεχίσει να προσαρμόζει τις δράσεις του με βάση τα αποτελέσματα που αυτές επιφέρουν.</p>

Μέθοδος αυτοδιαχείρισης (Don Meichenbaum)

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	<p>Μια γνωστική προσέγγιση κατά την οποία ο μαθητής μαθαίνει να κατευθύνει τον εαυτό του. Η μέθοδος αυτή επινοήθηκε από τον Don Meichenbaum, έναν από τους θεμελιωτές της γνωστικής συμπεριφορικής θεραπείας, ο οποίος εφάρμοσε την προσέγγιση και στην εκπαίδευση.</p>
Βαθμός αυτισμού	- Βαθμός

	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 2- Υψηλή λειτουργικότητα
Ομάδες δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες επικοινωνίας- Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικές δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν κατά την εφαρμογή	<p>Η Μέθοδος Αυτοδιαχείρισης του Don Meichenbaum είναι μια προσέγγιση γνωστικής συμπεριφορικής θεραπείας που στοχεύει στη βελτίωση των δεξιοτήτων αυτοδιαχείρισης.</p> <ul style="list-style-type: none">- Επίγνωση των σκέψεων και των συμπεριφορών: Η μέθοδος αυτή ενθαρρύνει τα άτομα να αποκτήσουν επίγνωση των σκέψεων και των συμπεριφορών τους. Αυτό είναι το πρώτο βήμα για την ανάπτυξη δεξιοτήτων αυτοδιαχείρισης. Με το να αποκτήσουν επίγνωση των δικών τους σκέψεων και αντιδράσεων, μπορούν να αρχίσουν να εντοπίζουν τα σχετικά μοτίβα συμπεριφοράς που πρέπει να μειωθούν.- Αυτοδιδασκαλία: Η μέθοδος διδάσκει στα άτομα να χρησιμοποιούν την αυτο-οδηγία για να καθοδηγούν τη συμπεριφορά τους. Μαθαίνουν να δίνουν εσωτερικές οδηγίες, παρόμοιες με έναν εσωτερικό διάλογο, για να επηρεάσουν τη συμπεριφορά τους. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει από θετική ενίσχυση έως αυτοενθάρρυνση και ακόμη και οδηγίες επίλυσης προβλημάτων.- Αυτορρύθμιση: Διδάσκοντας στα άτομα πώς να διαχειρίζονται τη συμπεριφορά τους ως απάντηση σε συγκεκριμένες καταστάσεις, αυτά αναπτύσσουν δεξιότητες για να μειώνουν την παρορμητική συμπεριφορά και αντ' αυτού να κάνουν συνειδητές και καλά μελετημένες επιλογές.- Αυτοαναστοχασμός και επίλυση προβλημάτων: Η μέθοδος ενθαρρύνει τον αυτο-αναστοχασμό. Τα άτομα μαθαίνουν να αναλύουν συχνά τις καταστάσεις, τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους και να βρίσκουν λύσεις σε πιθανά προβλήματα. Αυτό συμβάλλει στην ικανότητά τους να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τις προκλήσεις.- Αυτοέλεγχος: Η μέθοδος βοηθά στην ανάπτυξη του αυτοελέγχου και του ελέγχου των παρορμήσεων. Τα άτομα μαθαίνουν να διαχειρίζονται καλύτερα τα συναισθήματα και τη συμπεριφορά τους, κάτι που είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική αυτοδιαχείριση.- Γενίκευση στην καθημερινή ζωή: Ο ουσιαστικός στόχος της μεθόδου αυτοδιδασκαλίας είναι η γενίκευση των δεξιοτήτων που μαθαίνονται στην καθημερινή ζωή. Αυτό σημαίνει ότι οι μέθοδοι μπορούν να εφαρμοστούν σε πραγματικές καταστάσεις, όπως στην εργασία, στο σπίτι ή στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	<p><i>Με τη χρήση αυτού του εργαλείου, οι μαθητές της ΔΑΦ θα είναι σε θέση να:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- βελτιώσουν την αυτορρύθμιση και τον έλεγχο των παρορμήσεών τους, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της διαχείρισης της συμπεριφοράς τους σε διάφορες κοινωνικές και συναισθηματικές καταστάσεις.- Αναπτύξουν δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και στρατηγικές αυτοδιδασκαλίας που τους δίνουν τη δυνατότητα να περιηγηθούν αποτελεσματικότερα σε δύσκολα σενάρια.- Αυξάνουν την αυτογνωσία των σκέψεων και των συναισθημάτων τους ώστε να κατανοούν και να διαχειρίζονται καλύτερα τις αντιδράσεις τους στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις.

	<ul style="list-style-type: none">- Βελτιώνουν την ικανότητα αυτοαναστοχασμού ώστε να αναλύουν και να προσαρμόζουν τις αντιδράσεις τους σε διάφορα κοινωνικά πλαίσια.- Αποκτούν αυτονομία στη διαχείριση των κοινωνικών και συναισθηματικών προκλήσεων.- Εφαρμόζουν τις αποκτηθείσες δεξιότητες σε καταστάσεις της πραγματικής ζωής ώστε να αποκτούν πιο επιτυχημένες και ουσιαστικές κοινωνικές και συναισθηματικές αλληλεπιδράσεις, τόσο εντός όσο και εκτός της τάξης.
Αιτιολόγηση	<p><i>Καταλληλότητα Μεθόδου:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Αυτή η μέθοδος παρέχει μια δομημένη και συστηματική προσέγγιση αφού αναλύει τις πολύπλοκες κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες σε διαχειρίσιμα στάδια, μέθοδος που είναι ευεργετική για τα άτομα με ΔΑΦ, τα οποία συχνά ευδοκιμούν σε ένα τέτοιο περιβάλλον.- Η μέθοδος μπορεί να προσαρμοστεί στις μοναδικές ανάγκες του κάθε ατόμου.- Χρήση οπτικής υποστήριξης κατά την εφαρμογή, όπως οπτικά προγράμματα, κοινωνικές ιστορίες και οπτικές ενδείξεις.- Η μέθοδος δίνει μεγάλη έμφαση στην αυτορρύθμιση και τον έλεγχο των παρορμήσεων, που αποτελούν κοινές προκλήσεις για τα άτομα με ΔΦΑ.
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p><i>Προκλήσεις/εμπόδια εφαρμογής:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Αντίσταση στην αλλαγή: Κάποια άτομα με ΔΑΦ μπορεί να αντιστέκονται σε αλλαγές στις ρουτίνες ή στις παρεμβάσεις, καθιστώντας δύσκολη την εισαγωγή μιας νέας μεθόδου όπως η αυτοδιδασκαλία.- Αισθητηριακές ευαισθησίες: Οι αισθητηριακές ευαισθησίες είναι συχνές στα άτομα με ΔΦΑ. Περιβαλλοντικοί παράγοντες, όπως ο θόρυβος ή ο φωτισμός, μπορεί να εμποδίσουν την επιτυχή εφαρμογή της μεθόδου.- Ατομική μεταβλητότητα: Ο βαθμός της ΔΑΦ μπορεί να ποικίλλει ευρέως μεταξύ των ατόμων, καθιστώντας δύσκολη την εξεύρεση μιας προσέγγισης που να ταιριάζει σε όλους. Η προσαρμογή της μεθόδου στις ατομικές ανάγκες μπορεί να είναι χρονοβόρα.- Προκλήσεις επικοινωνίας: Τέτοιες προκλήσεις μπορεί να επηρεάσουν την ικανότητα των ατόμων να εκφράζουν τις σκέψεις τους ή να κατανοούν τη διαδικασία αυτοδιδασκαλίας.- Γενίκευση: Ορισμένα άτομα μπορεί να δυσκολεύονται να εφαρμόσουν αυτά που έχουν μάθει θεωρητικά στα διάφορα κοινωνικά πλαίσια που θα αντιμετωπίσουν.- Πόροι και ανάγκες κατάρτισης: Η αποτελεσματική εφαρμογή της μεθόδου μπορεί να απαιτεί πρόσθετους πόρους, συμπεριλαμβανομένης της εξειδικευμένης κατάρτισης για τους εκπαιδευτικούς και τους θεραπευτές <p><i>Θετικά εφαρμογής:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Δομημένη προσέγγιση: Η μέθοδος παρέχει ένα δομημένο και συστηματικό πλαίσιο, το οποίο είναι ευεργετικό για τα άτομα με ΔΑΦ που συχνά ευδοκιμούν σε ένα δομημένο περιβάλλον.- Εξατομίκευση: Το εργαλείο μπορεί να προσαρμοστεί στις μοναδικές ανάγκες του κάθε ατόμου, επιτρέποντας την εξατομικευμένη υποστήριξη και την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων.- Οπτική υποστήριξη: Η οπτική υποστήριξη, προαιρετικό στοιχείο της μεθόδου, προάγει την κατανόηση και την επικοινωνία, καθιστώντας την προσιτή σε άτομα με διαφορετικές επικοινωνιακές δεξιότητες.

	<ul style="list-style-type: none">- Εστίαση στην αυτορρύθμιση: Η μέθοδος εστιάζει άμεσα στην αυτορρύθμιση και τον έλεγχο των παρορμήσεων, που αποτελούν κοινές προκλήσεις για τα άτομα με ΔΑΦ.- Γενίκευση στην πραγματική ζωή: Με συνεπή εξάσκηση και σταδιακή έκθεση σε καταστάσεις πραγματικής ζωής, τα άτομα μπορούν να γενικεύσουν τις δεξιότητες που αποκτούν μέσω της αυτοδιδασκαλίας, οδηγώντας σε βελτιωμένες κοινωνικές και συναισθηματικές αλληλεπιδράσεις εκτός του δομημένου περιβάλλοντος.- Προσέγγιση με βάση τα δεδομένα: Αυτό επιτρέπει στους εκπαιδευτικούς και τους θεραπευτές να λαμβάνουν αποφάσεις με βάση τα δεδομένα και να παρακολουθούν τις βελτιώσεις.
Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	<p>Βαθμός ΔΑΦ: Κατά την εφαρμογή της μεθόδου αυτοδιδασκαλίας του Don Meichenbaum σε άτομα με ΔΑΦ, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη διάφορα στοιχεία, ιδίως ως προς τον βαθμό ΔΑΦ του ατόμου.</p> <p>Επίπεδο συμμετοχής: Το επίπεδο συμμετοχής που απαιτείται από τους εκπαιδευτικούς, τους θεραπευτές και το βοηθητικό προσωπικό είναι ζωτικής σημασίας. Η δέσμευση είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της συνέπειας και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της μεθόδου.</p> <p>Απαιτούμενοι πόροι: Ο αριθμός των απαιτούμενων πόρων μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με το βαθμό ΔΑΦ του ατόμου. Τα άτομα με υψηλότερο βαθμό ΔΑΦ μπορεί να χρειάζονται μεγαλύτερη υποστήριξη και πόρους, συμπεριλαμβανομένου εξειδικευμένου προσωπικού και εξοπλισμού.</p> <p>Αριθμός συνεδριών εργασίας: Η συχνότητα και η διάρκεια των συνεδριών εργασίας θα πρέπει να προσαρμόζονται στις ατομικές ανάγκες κάθε ατόμου με ΔΑΦ. Τα άτομα με μεγαλύτερες ανάγκες υποστήριξης μπορεί να χρειάζονται συχνότερες συνεδρίες.</p> <p>Μηχανισμοί που πρέπει να ληφθούν υπόψη ανάλογα με το βαθμό ΔΑΦ:</p> <ul style="list-style-type: none">- Εξατομίκευση: Η μέθοδος θα πρέπει να εξατομικεύεται ώστε να αντιμετωπίζει τις συγκεκριμένες δυνάμεις και προκλήσεις του κάθε ατόμου.- Αισθητηριακές εκτιμήσεις: Τα άτομα με ΔΑΦ μπορεί να έχουν αισθητηριακές ευαισθησίες που πρέπει να ληφθούν υπόψη ώστε το αισθητηριακό περιβάλλον να προσαρμόζεται στις αισθητηριακές τους ανάγκες.- Υποστήριξη επικοινωνίας: Για τα άτομα με περιορισμένες επικοινωνιακές δεξιότητες, μπορεί να χρειαστούν εργαλεία ή στρατηγικές ενισχυτικής και εναλλακτικής επικοινωνίας για να διευκολυνθεί η συμμετοχή τους στη μέθοδο.- Σταδιακή εξέλιξη: Για τα άτομα με υψηλότερους βαθμούς ΔΑΦ, μπορεί να είναι απαραίτητη η σταδιακή εξέλιξη, δηλαδή η έναρξη με απλούστερες εργασίες και η σταδιακή αύξηση της πολυπλοκότητας.- Συμμετοχή της οικογένειας: Η συμμετοχή των οικογενειών και των φροντιστών είναι απαραίτητη, ιδίως για τα άτομα με υψηλότερες ανάγκες υποστήριξης. Το προσωπικό υποστήριξης θα πρέπει να συνεργάζεται με τις οικογένειες για την ενίσχυση της χρήσης στρατηγικών αυτοδιδασκαλίας στο σπίτι.

	<p><i>Πότε να χρησιμοποιήσετε αυτό το εργαλείο:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Στην αρχή της εκπαίδευσης: Με την εισαγωγή της μεθόδου στην αρχή της κατάρτισης, δημιουργείται εξαρχής μια δομημένη προσέγγιση.- Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης: Η συνεχής χρήση κατά τη διάρκεια της κατάρτισης ενισχύει τις δεξιότητες και παρέχει ευκαιρίες στα άτομα να εφαρμόσουν αυτά που έχουν μάθει.- Μετά την κατάρτιση: Η συνέχιση της χρήσης της μεθόδου μετά την εκπαίδευση βοηθά στη γενίκευση των δεξιοτήτων σε πραγματικές καταστάσεις. <p><i>Προσδοκίες και επίτευξη των στόχων του υποστηρικτή:</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Οι υποστηρικτές θα πρέπει να έχουν σαφείς προσδοκίες από κάθε άτομο, με βάση τους ατομικούς του στόχους. Η πρωταρχική προσδοκία είναι η βελτίωση των κοινωνικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των ατόμων.- Οι στόχοι μπορεί να περιλαμβάνουν βελτιωμένη αυτορρύθμιση, καλύτερη επικοινωνία και μεγαλύτερη ανεξαρτησία στη διαχείριση των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων.- Η επίτευξη αυτών των στόχων μπορεί να μετρηθεί μέσω της συλλογής δεδομένων, της παρατήρησης και των περιοδικών αξιολογήσεων. Η επιτυχία χαρακτηρίζεται από τα άτομα που επιδεικνύουν βελτιωμένες κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες και την ικανότητα να τις εφαρμόζουν σε πραγματικές καταστάσεις.
Σενάριο που μπορεί να αντιμετωπιστεί με το εργαλείο	<p><i>Δεν έχει γίνει κράτηση</i></p> <p>Ο παππούς και η γιαγιά είναι παντρεμένοι εδώ και 60 χρόνια και βγαίνουν για φαγητό με όλα τα παιδιά και τα εγγόνια για να γιορτάσουν την επέτειό τους. Βγαίνουν για δείπνο με άλλα 35 άτομα της οικογένειάς τους. Μπαίνουν στο εστιατόριο όπου εργάζεται ο εκπαιδευόμενος και τον ενημερώνουν ότι έχουν κάνει κράτηση σε ξεχωριστή αίθουσα του εστιατορίου. Η κράτηση όμως δεν περιλαμβάνεται στη λίστα. Ο εκπαιδευόμενος ξεκινάει έρευνα για τη ζητούμενη κράτηση. Εντωμεταξύ, αρχίζει να επικρατεί ανησυχία: η γιαγιά κλαίει επειδή νόμιζε ότι τα κανόνισε όλα, ο παππούς απειλεί ότι θα υποβάλει καταγγελία, τα παιδιά τρέχουν στο διάδρομο και η μητέρα πρέπει άμεσα να θηλάσει το μωρό της. Ο εκπαιδευόμενος αρχίζει να αισθάνεται πολύ ανήσυχος και μπλοκάρει.</p>
Γιατί; Πώς;	<p>Ακολουθεί μια επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο μπορεί να εφαρμοστεί αυτό το εργαλείο:</p> <p>Βήμα 1: Επίγνωση και αυτορρύθμιση</p> <p>Χρησιμοποιώντας τη Μέθοδο Αυτορρύθμισης, ο μαθητής μαθαίνει να δίνει στον εαυτό του οδηγίες για τη μείωση του άγχους.</p> <p>Βήμα 2: Αυτοδιαχείριση και αντιμετώπιση προβλημάτων</p> <p>Ο μαθητής μπορεί να μάθει να χρησιμοποιεί εσωτερικές αυτο-οδηγίες για να αντιμετωπίσει την κατάσταση. Όταν λείπει η κράτηση και η οικογένεια γίνεται ανήσυχη, ο μαθητής μπορεί να δώσει στον εαυτό του οδηγίες με θετική ενίσχυση, όπως "Μείνε ήρεμος και δράσε βήμα προς βήμα" ή "Ψάξε για πιθανές λύσεις". Αυτό βοηθά τον μαθητή να κατευθύνει τις σκέψεις του και να αναπτύξει μια προσέγγιση επίλυσης προβλημάτων.</p> <p>Βήμα 3: Αυτορρύθμιση της συμπεριφοράς</p>

Η μέθοδος αυτή ενθαρρύνει τον μαθητή να εφαρμόσει στην πράξη τις τεχνικές αυτορρύθμισης που έμαθε. Σε αυτή την περίπτωση, όταν λείπει η κράτηση και η οικογένεια είναι ανήσυχη, ο μαθητής μπορεί να προβεί σε δράσεις για την διαχείριση του θυμού των μελών της οικογένειας και την επίλυση του θέματος.

Βήμα 4: Αυτοαναστοχασμός και βελτίωση της επικοινωνίας

Η δύσκολη μέθοδος του αυτοαναστοχασμού βοηθά τον μαθητή να αναλύει καταστάσεις, σκέψεις και συναισθήματα και να σκέφτεται πιθανές λύσεις ώστε να αναπτύσσει βελτιωμένες επικοινωνιακές δεξιότητες.

Βήμα 5: Αυτοέλεγχος και ανεξαρτησία

Η μέθοδος αυτή υποστηρίζει τον αυτοέλεγχο και τον έλεγχο των παρορμήσεων. Ο μαθητής μαθαίνει πώς να αποφεύγει τις παρορμητικές αντιδράσεις και αντ' αυτού να λαμβάνει τεκμηριωμένες αποφάσεις, οδηγούμενος σε μια αυξημένη αίσθηση αυτονομίας ως προς την αντιμετώπιση των κοινωνικών και συναισθηματικών προκλήσεων.

Πρόγραμμα "Αυτισμός στην εργασία"

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	<p>Η διαδικασία πρόσληψης εμπεριέχει πολλές πιθανές προκλήσεις για τα άτομα με αυτισμό, όπως αόρατους κανόνες, υποθετικές ερωτήσεις, ομαδικές δραστηριότητες και συνεντεύξεις σε πάνελ. Οι ειδικοί της Εθνικής Αυτιστικής Κοινότητας σχετικά με την απασχόληση δημιούργησαν αυτό το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο για να παρέχουν σαφείς κατευθυντήριες οδηγίες και στρατηγικές που μπορούν να βοηθήσουν τα άτομα με αυτισμό να βρουν εργασία στον κλάδο της φιλοξενίας. Κάθε άτομο με αυτισμό είναι μοναδικό, οπότε δεν είναι όλες οι πληροφορίες εφαρμόσιμες για όλους.</p> <p>Διάφοροι τρόποι απασχόλησης είναι συνηθισμένοι, με πολλούς ανθρώπους να αρχίζουν σε θέσεις εισαγωγικού επιπέδου και να προχωρούν σταδιακά προς πιο απαιτητικές. Υπάρχουν πολλές διαφορετικές θέσεις εργασίας, είτε πλήρους είτε μερικής απασχόλησης, που απαιτούν ελάχιστη εμπειρία, με την προϋπόθεση ότι ο κάθε υποψήφιος έχει έντονη επιθυμία για μάθηση και δέσμευση στον ρόλο του.</p> <p>Άλλοι βασικοί τρόποι προόδου στον κλάδο της φιλοξενίας περιλαμβάνουν εκπαίδευση με Εθνικά Επαγγελματικά Προσόντα (NVQ) και προγράμματα πρακτικής άσκησης. Η άσκηση επιτρέπει τη συνδυασμένη απασχόληση και κατάρτιση για συγκεκριμένες θέσεις στον κλάδο της φιλοξενίας, επιτρέποντας την έναρξη καριέρας χωρίς την ανάγκη πλήρους απασχόλησης.</p>
Βαθμός αυτισμού	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 1- Βαθμός 2- Υψηλή - λειτουργικότητα
Ομάδες Δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες επικοινωνίας- Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικές δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν	Βελτίωση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για τη διαδικασία πρόσληψης.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Βελτίωση των προσωπικών δεξιοτήτων για υποβολή αιτήσεων σε θέσεις εργασίας. Ο κλάδος της φιλοξενίας διαθέτει μεγάλη ποικιλία θέσεων εργασίας που απαιτούν πολλές διαφορετικές δεξιότητες. Όταν ένας μαθητής με ΔΑΦ σκέφτεται για το είδος της εργασίας που θα ήθελε, μπορεί να είναι σημαντικό να εξετάσει:</p> <ul style="list-style-type: none">- Τοποθεσία,- Ώρες εργασίας,- Περιβάλλον εργασίας,- Προϋποθέσεις πρόσληψης,- Μισθός. <p>Πού και πώς να αναζητήσετε θέσεις εργασίας</p> <p>Υπάρχουν πολλά διαφορετικά μέρη για να αναζητήσετε θέσεις εργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none">- Διαδικτυακή αναζήτηση- Κοινωνικός περίγυρος- Διαφημίσεις στα κοινωνικά δίκτυα <p>Η ώρα της συνέντευξης</p>

	<p>Οι περισσότερες συνεντεύξεις πραγματοποιούνται σε ένα ήσυχο γραφείο. Ωστόσο, οι συνεντεύξεις μπορεί ενίοτε να γίνουν με διαφορετικές μορφές ή περιβάλλοντα, όπως δημόσιες καφετέριες. Η διαδικασία της προσωπικής συνέντευξης μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο για πολλά άτομα με ΔΑΦ. Να θυμάστε ότι ο μαθητής με ΔΑΦ έχει το δικαίωμα να ζητήσει προσαρμογές κατά τη διαδικασία της συνέντευξης – εάν, βέβαια, αποκαλύψει ότι έχει ΔΑΦ - αυτό είναι δικαίωμά του βάσει του νόμου περί ισότητας.</p>
Αιτιολόγηση	<p>Βελτίωση των προσωπικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για μια πετυχημένη διαδικασία πρόσληψης (π.χ. εξοικείωση με άγραφους κανόνες, υποθετικές ερωτήσεις, ομαδικές δραστηριότητες και συνεντεύξεις σε πάνελ).</p>
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p>Αποκάλυψη της διάγνωσης ΔΑΦ Είναι πάντα προσωπική απόφαση εάν θα επιλέξετε να μοιραστείτε ή όχι τη διάγνωση του αυτισμού σας με τον εργοδότη σας. Ωστόσο, εάν αποφασίσετε να το κάνετε, αυτό σας παρέχει προστασία σύμφωνα με τον νόμο περί ισότητας και σημαίνει ότι ο εργοδότης σας έχει νομική υποχρέωση να σας παρέχει τις ζητούμενες προσαρμογές.</p> <p>Όταν σχεδιάζετε τις προσαρμογές που θα επιθυμούσατε, πρέπει να εξετάσετε κατά πόσο ευσταθούν. Εάν δεν αποκαλύψετε τη διάγνωση σας, θα πρέπει να συνειδητοποιήσετε ότι ο εργοδότης σας δεν υποχρεούται να παράσχει τις ζητούμενες προσαρμογές. Αντίθετα, ενδέχεται να εστιάσει στην ανάγκη να προσαρμόσετε τη συμπεριφορά σας.</p> <p>Προσδοκίες στο χώρο εργασίας Είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη οι προσδοκίες των εργοδοτών και των συναδέλφων εργασίας για τους εργαζόμενους με ΔΑΦ στον χώρο εργασίας.</p>
Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	<p>Μια ομάδα υποστήριξης θα πρέπει να εστιάσει στην κατάρτιση για τη δημιουργία προσβάσιμων ευκαιριών απασχόλησης για τους υποψηφίους με ΔΑΦ. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της ευαισθητοποίησης και της αποτελεσματικής εφαρμογής των απαιτούμενων προσαρμογών. Όλη η διαδικασία εκπαίδευσης και οι υπηρεσίες πρέπει να αναπτύσσονται σε στενή συνεργασία και διαβούλευση με τα άτομα με ΔΑΦ ενώ θα ήταν επωφελές να ενταχθούν άτομα με ΔΑΦ στην ομάδα αυτή υποστήριξης.</p>
Σενάριο που μπορεί να αντιμετωπιστεί με το εργαλείο	<p>Λύση περίπτωσης - Προσανατολισμένη σκέψη</p>
Γιατί; Πώς;	<p>Οι υποψήφιοι με ΔΑΦ χρειάζονται υποστήριξη για να κατανοήσουν και να είναι ενήμεροι ότι ορισμένες θέσεις εργασίας στον κλάδο της φιλοξενίας μπορεί να απαιτούν εργασία αργά το βράδυ ή νωρίς το πρωί, όπως η εργασία σε μπαρ ή εστιατόρια. Άλλες θέσεις εργασίας μπορεί, επίσης, να απαιτούν ατομική εργασία για μεγάλα χρονικά διαστήματα (όπως η καθαριότητα, η υποδοχή πελατών, η διανομή φαγητού). Πολλοί ρόλοι, επίσης, ενέχουν σημαντική επαφή με πελάτες, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι πιθανό να είναι άγνωστοι.</p> <p>Τέλος, είναι πιθανό να υπάρχουν καταστάσεις όπου η κατάσταση γίνεται δυσανάλογα δύσκολη για αυτούς, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να διαχειριστούν αποτελεσματικά το άγχος τους και να διατηρήσουν την ηρεμία τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις, είναι χρήσιμο να έχουν τη δυνατότητα να θέτουν σαφή όρια μέσω επικοινωνίας με τους εργοδότες και τους συναδέλφους τους.</p>

Πρόγραμμα Autism Friendly Club

<p>Σύντομη περιγραφή του εργαλείου</p>	<p>Το πρόγραμμα Autism Friendly Club αφορά στον κλάδο της φιλοξενίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο και χώρα πιλοτικής δοκιμής τη Σουηδία. Αποσκοπεί στην επιμόρφωση των διευθυντών και των εργαζομένων στον κλάδο της φιλοξενίας σχετικά με την παροχή προσαρμοσμένων υπηρεσιών και φιλοξενίας σε άτομα με ΔΑΦ. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, το έργο θα αναπτυχθεί σε τρία κύρια τμήματα:</p> <p>α) Η πρώτη ενότητα θα επικεντρωθεί στη σηματοδότηση των χώρων, δηλαδή στον εντοπισμό των περιοχών εντός των εγκαταστάσεων φιλοξενίας που μπορεί να προκαλέσουν αισθητηριακή υπερφόρτωση ή δυσφορία στα άτομα με ΔΑΦ, όπως θορυβώδεις χώροι ή χώροι με έντονο φωτισμό. Στόχος θα είναι να δημιουργηθούν ήσυχες ζώνες όπου τα άτομα μπορούν να αποσυρθούν όταν αισθάνονται ταραγμένα.</p> <p>β) Το δεύτερο τμήμα του έργου θα επικεντρωθεί στην κατάρτιση και ευαισθητοποίηση των εργαζομένων. Αυτό θα περιλαμβάνει την εκπαίδευση του προσωπικού φιλοξενίας σχετικά με τα χαρακτηριστικά της ΔΑΦ και την καλλιέργεια των απαραίτητων δεξιοτήτων για την παροχή κατάλληλης υποστήριξης και υπηρεσιών σε άτομα με ΔΑΦ. Η εκπαίδευση θα καλύψει θεματικές, όπως οι στρατηγικές επικοινωνίας, οι αισθητηριακές ευαισθησίες και η υποστήριξη συμπεριφοράς.</p> <p>γ) Το τρίτο τμήμα του έργου θα επικεντρωθεί στην προσαρμογή των χρονοδιαγραμμάτων. Το έργο θα εργαστεί για τον προσδιορισμό των καλύτερων ωρών επίσκεψης των εγκαταστάσεων για τα άτομα με ΔΑΦ, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως οι ώρες και οι περίοδοι αιχμής. Αυτό θα περιλαμβάνει, για παράδειγμα, την προσαρμογή των ωρών λειτουργίας και γευμάτων.</p> <p>Τέλος, το έργο θα σχεδιάσει, επίσης, πρωτόκολλα για κάθε τομέα. Τα πρωτόκολλα αυτά θα περιγράφουν τα συγκεκριμένα βήματα που θα ακολουθήσει ο κλάδος της φιλοξενίας ώστε οι εγκαταστάσεις να παρέχουν ένα υποστηρικτικό περιβάλλον για τα άτομα με ΔΑΦ. Τα πρωτόκολλα αυτά θα καλύπτουν μια σειρά από τομείς, όπως η επικοινωνία, τα αισθητηριακά περιβάλλοντα και η υποστήριξη συμπεριφοράς.</p>
<p>Βαθμός αυτισμού</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Βαθμός 1 - Βαθμός 2 - Υψηλή λειτουργικότητα
<p>Αρμοδιότητες Περιοχή</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Επικοινωνιακές δεξιότητες - Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες - Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης - Τεχνικές δεξιότητες
<p>Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν και με ποιον τρόπο</p>	<p>Να προετοιμάσει το προσωπικό φιλοξενίας για να εργαστεί με άτομα με ΔΑΦ, να βελτιώσει τις γνώσεις του σχετικά με τα χαρακτηριστικά της ΔΑΦ και να τους παρέχει τις δεξιότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται για την παροχή κατάλληλης υποστήριξης και υπηρεσιών σε άτομα με ΔΑΦ.</p>
<p>Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<p>Βελτίωση των προσωπικών δεξιοτήτων για την αντιμετώπιση προβλημάτων που προκύπτουν στα εργαζόμενους που εξυπηρετούν άτομα με ΔΑΦ. Βελτίωση του επιπέδου κοινωνικής αλληλεπίδρασης, μείωση του άγχους και του θορύβου και, τέλος, διαχείρισης του χρόνου και βελτίωση του. συναισθηματικού ελέγχου</p>
<p>Αιτιολόγηση</p>	<p>Μετά την εκπαίδευση των εργαζομένων, τα περιβάλλοντα (εστιατόρια, καταστήματα, εμπορικά κέντρα, σούπερ μάρκετ, ξενοδοχεία) είναι έτοιμα να υποδεχτούν άτομα με ΔΑΦ.</p>
<p>Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Οφέλη από την εκπαίδευση - Απόκτηση της σφραγίδας QUICK VIRALITY - Αύξηση πελατών

Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	Οι ειδικοί στόχοι της κατάρτισης θα αναπτυχθούν σε τρεις μεγάλες ενότητες: <ul style="list-style-type: none">- Σήμανση των χώρων- Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των εργαζομένων- Ρύθμιση και προσαρμογή των χρονοδιαγραμμάτων- Δέσμευση της διοίκησης των εταιρειών
Σενάριο που μπορεί να αντιμετωπιστεί με το εργαλείο	<ul style="list-style-type: none">- Προγραμματισμός και οργάνωση- Πολυεργασία (multitasking) στην οποία πρέπει να ανταπεξέλθουν εργαζόμενοι του κλάδου φιλοξενίας
Γιατί; Πώς;	<p>Το έργο αποσκοπεί στη βελτίωση της ικανότητας του κλάδου της φιλοξενίας να παρέχει κατάλληλη υποστήριξη και στέγαση σε άτομα με ΔΑΦ. Με τη σήμανση χώρων, την παροχή κατάρτισης και ευαισθητοποίησης στους εργαζόμενους, την προσαρμογή των προγραμμάτων και τον σχεδιασμό ειδικών για τον τομέα πρωτοκόλλων, το έργο επιδιώκει να κάνει τις εγκαταστάσεις φιλοξενίας πιο προσβάσιμες και φιλόξενες για τα άτομα με ΔΑΦ. Επιπλέον, το έργο αποσκοπεί στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης στον κλάδο της φιλοξενίας με την παροχή κατάρτισης για τη βελτίωση των υπηρεσιών προς άτομα με ΔΑΦ. Θα υποστηρίξει την ενεργό συμμετοχή του προσωπικού της φιλοξενίας και θα αυξήσει τις ευκαιρίες συμμετοχής των ατόμων με ΔΑΦ σε κοινωνικά περιβάλλοντα. Το έργο θα δημιουργήσει περιβάλλοντα χωρίς αποκλεισμούς που προωθούν την ισότητα και ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινότητας των ατόμων με ΔΑΦ.</p>

Πολιτιστικό Παιδαγωγικό Θέατρο (CPT)

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	<p>Το Πολιτιστικό Παιδαγωγικό Θέατρο είναι ένα δημιουργικό εργαλείο που χρησιμοποιεί το θέατρο ως εργαλείο για την πρόληψη και τη δράση σε διαφορετικά σενάρια. Η θεωρητική του βάση είναι το θέατρο των καταπιεσμένων του Freire. Ο πυρήνας και η ουσία του είναι να κάνει την ομάδα-στόχο να αναλάβει ενεργό και αποφασιστικό ρόλο στην παράσταση με βάση την εμπειρία, τις σκέψεις, τις αμφιβολίες, τις ικανότητες και το επίπεδο συμμετοχής της.</p> <p>Τα 4 στοιχεία του είναι:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ορισμός ενός προβλήματος - σύγκρουση που πρέπει να επιλυθεί- Ανάπτυξη δύο μερών - δύο σεναρίων- 3 ηθοποιοί σε 3 καταστάσεις: Υψηλή, Μέτρια, Χαμηλή – Το άτομο που θα επιφέρει τη λύση της κατάστασης στο δεύτερο σενάριο- Έρευνα για το επιλεγμένο θέμα
Βαθμός αυτισμού	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 1- Βαθμός 2- Υψηλή - λειτουργικότητα
Ομάδες δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες επικοινωνίας- Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικές δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν και με ποιον τρόπο	Ικανότητα επίλυσης προβλημάτων
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	<ul style="list-style-type: none">- Αντιμετώπιση των προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν με τους πελάτες- Βελτίωση του επιπέδου της κοινωνικής αλληλεπίδρασης, διαχείριση του χρόνου, βελτίωση του συναισθηματικού ελέγχου και μείωση του άγχους
Αιτιολόγηση	Η μέθοδος αυτή μπορεί να προσδιορίσει τα στοιχεία κάθε κατάστασης και της κάθε συμπεριφοράς για την ανάπτυξη κατάλληλων δεξιοτήτων ανά επιλεγμένο πλαίσιο.
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	Οι μαθητές με ΔΑΦ ως κοινό είναι οι πρωταγωνιστές της σύγκρουσης αλλά δεν είναι απαραίτητο να δράσουν άμεσα, κάτι που θα να τους άγχωνε. Δρουν ως ηθοποιοί σε ένα προστατευμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον.
Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	<p>Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν γνώση της μεθόδου και των εφαρμογών της σε ομάδες με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και καταστάσεις ιδιαίτερης δυσκολίας. Πρέπει να γνωρίζουν πώς να εφαρμόζουν τη μέθοδο σε τρεις φάσεις: (α) Διαδραστικό θέατρο σχεδιασμού "RTD", (β) Διαδραστική γραφή EIS και (γ) Διαδραστικό θέατρο "FDI" αλλά και πώς να γνωρίζουν πώς να προσαρμόζουν τη μέθοδο σε καταστάσεις μάθησης.</p> <p>Προτείνεται μια σύντομη κατάρτιση 4 δια ζώσης συνεδριών ή, αν δεν είναι δυνατόν, ένα διαδικτυακό μάθημα που προετοιμάζεται από το FRESS.</p> <p>Ημέρα 1</p>

	<ul style="list-style-type: none">- Θεωρητικό υπόβαθρο της μεθοδολογίας CPT: Freire, Boal, Johnstone/Johnstone- CPT: TP: Διαδραστικές θεατρικές μέθοδοι TP-teatre- Οι 3 πυλώνες της CPT- Προθέρμανση και ομαδικές ασκήσεις υποκριτικής- Παιδαγωγικές δεξιότητες: εξάσκηση σε ερωτήσεις τύπου IFT- Αξιολόγηση των προσδοκιών και των προηγούμενων ικανοτήτων <p>Ημέρα 2</p> <ul style="list-style-type: none">- Υποκριτικές δεξιότητες σύμφωνα με τον Keith Johnstone και τον Augusto Boal- Βασικές πρακτικές στον αυτοσχεδιασμό: αφηγηματικές δεξιότητες, αυθορμητισμός και χαρακτήρας- Βασικές πρακτικές στην παρουσία και την κατάσταση συναγερμού- Αρχικός αυτοσχεδιασμός. Εξάσκηση στο IFT- Εισαγωγή στη βάση γνώσεων: CPT. Εισαγωγή στις αρχές- βασικά στοιχεία του σεναρίου σύμφωνα με την IWT- Ξεκινήστε να γράφετε ένα σενάριο <p>Ημέρα 3</p> <ul style="list-style-type: none">- Ατομική εργασία: συγγραφή σεναρίων IDT σύμφωνα με τις βασικές αρχές συγγραφής σεναρίων- Έρευνα- Προθέρμανση, θεατρικές ασκήσεις και πρόβες RTD <p>Ημέρα 4</p> <ul style="list-style-type: none">- Προθέρμανση, θεατρικές ασκήσεις και διεξαγωγή αξιολόγησης IDT και απόκτησης δεξιοτήτες και ικανοποίηση
Σενάριο που μπορεί να αντιμετωπιστεί με το εργαλείο	Επίλυση προβλήματος σε συγκεκριμένη κατάσταση
Γιατί; Πώς;	Η μέθοδος αυτή είναι χρήσιμη για κάθε πρόβλημα που προκύπτει κατά την εργασία με πελάτες στον κλάδο της φιλοξενίας.

TEACCH

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	Η θεραπεία αυτή επικεντρώνεται στη δόμηση του χώρου και του χρόνου. Υπογραμμίζοντας την πολυπλοκότητα των καταστάσεων και την ανάγκη για ετερογενείς και συγκεκριμένες μεθοδολογικές προσεγγίσεις, οι κατευθυντήριες γραμμές υπογραμμίζουν τα σημαντικά αποτελέσματα που επιτυγχάνονται με τις συμπεριφορική αυτή μέθοδο. Η αποτελεσματικότητά τους εδράζεται στην τροποποίηση των "προβληματικών συμπεριφορών" και στη βελτίωση της πραγματικής, καθημερινής ζωής, μέσω προγραμμάτων που εμπλέκουν τα άτομα για πολλές ώρες την εβδομάδα.
Βαθμός αυτισμού	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 1- Βαθμός 2- Υψηλή λειτουργικότητα

Ομάδες δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες επικοινωνίας- Κοινωνικός – συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικές δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν	<p><i>Κοινωνική αλληλεπίδραση, αυτονομία, επίλυση προβλημάτων.</i></p> <p>Το πρόγραμμα TEACCH υιοθετεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που καλύπτει τόσο την "οριζόντια" όσο και την "κάθετη" διάσταση, δηλαδή κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε στιγμής της ημέρας, σε οποιαδήποτε περίοδο του έτους και σε κάθε στάδιο της ζωής. Αυτή η προσέγγιση επικεντρώνεται κυρίως στον τομέα της επικοινωνίας και των κοινωνικών σχέσεων. Ο στόχος του προγράμματος είναι να διευκολύνει την κατανόηση των προθέσεων, να υποστηρίξει την ικανότητα των ατόμων να εκφράζονται, να ενθαρρύνει τη χρήση της γλώσσας για την αντιμετώπιση συγκρούσεων, και να ενισχύσει τη χρήση της γλώσσας για την έκφραση συναισθημάτων και τη συναισθηματική αλληλεπίδραση με τους άλλους. Το πρόγραμμα στοχεύει στην επίτευξη του υψηλότερου δυνατού επιπέδου αυτονομίας στην προσωπική, κοινωνική και εργασιακή ζωή.</p>
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Με τη χρήση αυτού του εργαλείου, οι μαθητές με ΔΑΦ θα είναι σε θέση να κατανοήσουν τη δόμηση του περιβάλλοντος, του χώρου και του χρόνου.</p> <p>Η θετική ενίσχυση και οι χρήσιμες προτάσεις βοηθούν στην αντιμετώπιση των δυσκολιών εφαρμογής (π.χ. προγραμματισμός των μελλοντικών αλλαγών στη ρουτίνα των καθηκόντων, παροχή πληροφοριών σχετικά με τη συμμετοχή του μαθητή).</p> <p>Στην καθημερινότητα του μαθητή με ΔΑΦ, σε περίπτωση προβλημάτων, είναι απαραίτητο να βοηθήσετε στην αποκατάσταση της ψυχικής του κατάστασης, να απομακρύνετε τον μαθητή από το "δύσκολο" περιβάλλον και να προσπαθήσετε να αντιμετωπίσετε την κατάσταση με χιούμορ.</p> <p>Για την επίτευξη της αυτονομίας, ο μαθητής θα πρέπει να υποστηριχθεί από τον καθηγητή τόσο οπτικά (π.χ. με τη χρήση του δείκτη) και λεκτικά. Η αναπαράσταση της εργασίας μέσω μιας σειράς εικόνων που απεικονίζουν τα διάφορα στάδια, τοποθετημένα από δεξιά προς τα αριστερά, αποτελεί το είδος της βοήθειας που είναι πιο κατάλληλο για την επίτευξη της αυτονομίας στην εργασία.</p> <p>Είναι σημαντικό να βεβαιωθείτε ότι ο μαθητής έχει στιγμές ξεκούρασης ή/και ότι μπορεί να είναι στο δικό του χώρο κατά τη διάρκεια της εργασίας του.</p>
Αιτιολόγηση	<p>Το πρόγραμμα TEACCH είναι ένα αναπτυξιακό και ψυχοπαιδαγωγικό πρόγραμμα όπου η χωροχρονική δόμηση έχει κεντρική σημασία, γεγονός που το καθιστά χρήσιμο σε περιπτώσεις ατόμων με ΔΑΦ.</p>
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p><i>Πλεονεκτήματα εφαρμογής:</i> Πρόκειται για μια προσέγγιση που στοχεύει στην τροποποίηση των "προβληματικών συμπεριφορών" και στη βελτίωσή τους. Επίσης, στοχεύει στην επίλυση τυχόν δυσκολιών που αντιμετωπίζονται.</p> <p><i>Μειονεκτήματα εφαρμογής:</i> Η μακρά θεραπεία που περιλαμβάνει συνεχείς αλλαγές ανάλογα με τις απαντήσεις που δίνει ο ενδιαφερόμενος μαθητής.</p>

Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	<ul style="list-style-type: none">- Ψυχοθεραπευτές, εκπαιδευτικοί υποστήριξης- Ο αριθμός των συνεδριάσεων εργασίας καθορίζεται σε μία την εβδομάδα για τέσσερα ή πέντε έτη.- Συνιστάται η έναρξη της θεραπείας γύρω στα 10-11 έτη με συναντήσεις που απέχουν μεταξύ τους τουλάχιστον 2 εβδομάδες, και στη συνέχεια η εντατικοποίησή της μία φορά την εβδομάδα.
Σενάριο που μπορεί να αντιμετωπιστεί με το εργαλείο	Ο κωδικός δε λειτουργεί
Γιατί; Πώς;	<p>Ανάμεσα στις θεραπείες που φαίνεται να είναι πιο αποτελεσματικές σε αυτήν την περίπτωση, συμπεριλαμβάνεται το Πρόγραμμα Θεραπείας και Εκπαίδευσης Αυτιστικών και Συναφών Επικοινωνιακών Αναπήρων Παιδιών (TEACCH), ένα αναπτυξιακό και ψυχοεκπαιδευτικό πρόγραμμα όπου η δομή του χρόνου έχει κεντρική σημασία. Επισημαίνοντας την μεγάλη ποικιλομορφία των καταστάσεων και την ανάγκη για ετερογενείς και συγκεκριμένες μεθοδολογικές προσεγγίσεις, οι κατευθυντήριες γραμμές υπογραμμίζουν τα σημαντικά αποτελέσματα που επιτυγχάνονται με τις συμπεριφορικές μεθόδους και προτείνουν τη χρήση τους. Τα εντατικά συμπεριφορικά προγράμματα φαίνεται να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικά, στοχεύοντας στην τροποποίηση των "προβληματικών συμπεριφορών" και στη βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω προγραμμάτων που εμπλέκουν τα άτομα για πολλές ώρες την εβδομάδα.</p> <p>Σε αυτήν τη συγκεκριμένη περίπτωση, ο φοιτητής βιώνει πανικό παρά το γεγονός ότι έχει τοποθετηθεί σε μια βάρδια που δεν ταιριάζει με τα καθήκοντά του ως ασκούμενος και δεν έχει πάρει διάλειμμα από την έναρξη της βάρδιάς του. Δυσκολεύεται να διαχειριστεί τις προσδοκίες του και να επικοινωνήσει το πρόβλημα. Ωστόσο, με την εφαρμογή της μεθοδολογίας και του προγράμματος TEACCH, είναι σε θέση να αντιμετωπίσει πραγματικές καταστάσεις. Το πρόγραμμα TEACCH παρέχει σφαιρική φροντίδα, τόσο "οριζόντια" όσο και "κάθετη", καλύπτοντας κάθε στιγμή της ημέρας, κάθε περίοδο του έτους και της ζωής. Κεντρικός στόχος είναι η διευκόλυνση της συνειδητοποίησης των προθέσεων, η υποστήριξη της ικανότητας να μιλά κανείς για τις εμπειρίες του, η ενίσχυση της χρήσης της γλώσσας για την επίλυση συγκρούσεων και η ανάπτυξη της χρήσης της γλώσσας για την έκφραση συναισθημάτων και την ενσυναίσθηση με τους άλλους.</p> <p>Το πρόγραμμα αποβλέπει στην ανάπτυξη του υψηλότερου δυνατού βαθμού αυτονομίας στην προσωπική, κοινωνική και εργασιακή ζωή μέσω εκπαιδευτικών στρατηγικών που ενισχύουν τις ικανότητες του αυτιστικού ατόμου.</p> <p>Οι εμπλεκόμενοι φορείς περιλαμβάνουν τους μαθητές, τους εργοδότες και τα μέλη της οικογένειας που υποστηρίζουν τον μαθητή που αντιμετωπίζει δυσκολίες. Ο αυτισμός δεν θεωρείται πλέον ψυχική ασθένεια, αλλά μια αναπηρία της επικοινωνίας, της κοινωνικοποίησης και της φαντασίας. Το άτομο με ΔΑΦ δε μπορεί πλέον να θεωρηθεί ικανό ή χαρισματικό άτομο που αρνείται να συνεργαστεί αλλά ως ένα άτομο που μειονεκτεί και χρειάζεται υποστήριξη. Ως</p>

τέτοιο, πρέπει να βοηθηθεί να αναπτύξει τις ικανότητές του, αξιοποιώντας τα δυνατά του σημεία, τις προδιαθέσεις και τις δυνατότητές του. Επομένως, κατά τη διάρκεια της μάθησης, είναι σημαντικό το άτομο με ΔΑΦ να μπορεί να ανταμείβεται συχνά.

Για τον ίδιο λόγο, οι οπτικοχωρικές ικανότητες, οι οποίες είναι γενικά καλές στα άτομα με ΔΑΦ, αποτελούν τη βάση της επιλογής για τη χρήση στρατηγικών επικοινωνίας και οπτικής δόμησης. Ωστόσο, η αρχή της επιλογής της καταλληλότερης μορφής επικοινωνίας για την υποστήριξη της λεκτικής επικοινωνίας εξαρτάται από την ατομική αξιολόγηση του αντιληπτικού καναλιού που χρησιμοποιεί καλύτερα το άτομο.

Η ακραία ποικιλομορφία των συμπτωμάτων και του επιπέδου ανάπτυξης στο πλαίσιο του αυτιστικού συνδρόμου απαιτεί μια αυστηρά εξατομικευμένη επεξεργασία του εκπαιδευτικού προγράμματος, με συνεχείς και συχνές επανεκτιμήσεις και προσαρμογές: αν το παιδί έχει ένα καλό πρόγραμμα, μαθαίνει σε εύλογο χρονικό διάστημα - αν η μάθηση δεν συμβαίνει σε σύντομο χρονικό διάστημα, είναι το πρόγραμμα που δεν λειτουργεί και πρέπει να αναθεωρηθεί.

Για τη διαμόρφωση ενός καλού εκπαιδευτικού προγράμματος είναι απαραίτητο να έχουμε:

- Σωστή διάγνωση
- Αξιολόγηση του επιπέδου ανάπτυξης
- Εξατομικευμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα

Στο παρελθόν πίστευαν ότι τα άτομα με ΔΑΦ υπέφεραν από την απόρριψη των συναισθημάτων και των επιθυμιών τους και, κατά συνέπεια, τους έδιναν τη δυνατότητα ελεύθερης έκφρασης σε ένα αδόμητο πλαίσιο με την ελπίδα ότι θα μπορούσαν να βρουν έναν τρόπο να απελευθερώσουν το καταπιεσμένο δυναμικό τους.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο μαθητής χρειάζεται μια δόμηση του περιβάλλοντος:

- Διάρθρωση του χώρου σε σαφώς και οπτικά οριοθετημένους χώρους
- Διάρθρωση του χρόνου με τη χρήση ατζέντας
- Διάρθρωση του υλικού εργασίας με ένα σχήμα εργασίας, που υποδεικνύει τη διάρκεια κάθε εργασίας, παρέχοντας απλουστευμένες μονάδες μέτρησης-
- Επεξήγηση, δηλαδή γιατί και για ποιο λόγο πρέπει να εκτελέσει τα καθήκοντα που του ανατίθενται, υποδεικνύοντας ταυτόχρονα τυχόν δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίσει ο μαθητής στη διαχείριση μιας συγκεκριμένης κατάστασης και παρέχοντας κάποιες υποδείξεις, ώστε να γνωρίζει πώς να ενεργήσει ή/και να αντιδράσει στη δυσκολία.

Πρέπει, λοιπόν, να σχεδιάζουμε εκ των προτέρων τυχόν αλλαγές στη ρουτίνα των εργασιών που πρέπει να εκτελούνται, παρέχοντας πληροφορίες και εμπλέκοντας τον μαθητή από την αρχή.

Σε περίπτωση προβλημάτων στην καθημερινότητα του μαθητή με ΔΑΦ, είναι απαραίτητο να βοηθήσετε στην αποκατάσταση της ψυχικής του ηρεμίας απομακρύνοντάς τον "δύσκολο" περιβάλλον και προσεγγίζοντας την κατάσταση με χιούμορ.

	<p>Ο μαθητής θα πρέπει να έχει στιγμές ξεκούρασης ή/και στιγμές που μπορεί να μείνει στο δικό του χώρο ενώ κάνει τις εργασίες του.</p> <p>Βασική προϋπόθεση είναι η συνεργασία με τους γονείς.</p>
--	--

Skinner

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	<p>Αυτή η μεθοδολογία είναι χρήσιμη για την τροποποίηση μιας ανεπιθύμητης συμπεριφοράς μέσω των τεχνικών ενίσχυσης και τιμωρίας. Η ενίσχυση, όπως και η ανταμοιβή, αυξάνει την πιθανότητα επανάληψης μιας συμπεριφοράς ενώ η τιμωρία μειώνει την πιθανότητα επανάληψής της.</p> <p>Σύμφωνα με τον Skinner, η γλώσσα είναι μια λεκτική συμπεριφορά, αλλά πάνω απ' όλα είναι μια μαθημένη συμπεριφορά. Ο Skinner προσπάθησε να αναλύσει το λεκτικό γεγονός αναδεικνύοντας τις δύο συμπληρωματικές πτυχές του: τη συμπεριφορά του ομιλητή και τη συμπεριφορά του ακροατή.</p> <p>Η μελέτη της συμπεριφοράς πραγματοποιείται μέσω των ακόλουθων λειτουργικών κατηγοριών:</p> <ul style="list-style-type: none">- Manding: Ακολουθώντας οδηγίες ή συμμορφώμενος με τα αιτήματα των άλλων.- Tacting: Ονομάζοντας ένα αντικείμενο ή κάτι με το οποίο το άτομο έρχεται σε επαφή.- Intraverbal: Απαντώντας σε κάτι που λέει ένα άτομο.- Echoic: Επαναλαμβάνοντας ακριβώς αυτό που είπε κάποιος άλλος.- Textual: Διαβάζοντας χωρίς κατανόηση του περιεχομένου- Transcription: Γράφοντας μια λέξη που έχει ακουστεί
Βαθμός αυτισμού	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 1- Βαθμός 2- Υψηλή λειτουργικότητα
Ομάδες Δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες επικοινωνίας- Κοινωνικό-συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικές δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν και με ποιον τρόπο	<p><i>Κοινωνική αλληλεπίδραση, αυτονομία, επίλυση προβλημάτων.</i></p> <p>Η μεθοδολογία Skinner στοχεύει στην ανάπτυξη του καλύτερου δυνατού βαθμού αυτονομίας στην προσωπική, κοινωνική και εργασιακή ζωή, μέσω εκπαιδευτικών στρατηγικών που ενισχύουν τις ικανότητες του ατόμου με ΔΑΦ.</p> <p><i>Συναισθηματικός έλεγχος, ικανότητα επίλυσης και διευθέτησης προβλημάτων, αυτοπεποίθηση, ανθεκτικότητα.</i></p>
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Η λειτουργική κλιμάκωση είναι μια μορφή μάθησης και βασίζεται στην ιδέα ότι οι συμπεριφορές επηρεάζονται από τις συνέπειες που ακολουθούν την ανάπτυξή τους.</p>
Αιτιολόγηση	<p>Η λειτουργική κλιμάκωση περιλαμβάνει την κλιμάκωση της εκούσιας συμπεριφοράς, η οποία μπορεί να ελεγχθεί μέσω των συνεπειών της: των ενισχύσεων και των τιμωριών. Η μάθηση λαμβάνει χώρα μέσω της δοκιμής και του λάθους και εφαρμόζεται ακολουθώντας το νόμο του αποτελέσματος, σύμφωνα με τον οποίο δημιουργείται η σύνδεση μεταξύ ενός ερεθίσματος και μιας απόκρισης. Η αντίδραση, αν είναι ελκυστική, έχει μια ευχάριστη ή θετική συνέπεια και το υποκείμενο τείνει να επαναλάβει τη συμπεριφορά. Αν, ωστόσο, η</p>

	<p>απάντηση είναι αποκρουστική, έχει δυσάρεστη ή αρνητική συνέπεια και το υποκείμενο τείνει να εγκαταλείψει τη συμπεριφορά. Η προσέγγιση αυτή επιλέχθηκε επειδή είναι από τις θεραπείες που φαίνονται πιο αποτελεσματικές για την περιγραφή σωστών συμπεριφορών που μπορούν επίσης να γίνουν συνήθειες στον εργασιακό χώρο.</p>
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p>Προκειμένου να επηρεάσετε τη συμπεριφορά, πρέπει να αξιοποιήσετε πολύ χρόνο. Υπάρχουν διάφορες τεχνικές που μπορούν να ενεργοποιηθούν:</p> <ul style="list-style-type: none">- Θετική ενίσχυση: η θετική επιβράβευση προκειμένου να επιτευχθεί ενίσχυση της συμπεριφοράς.- Αρνητική ενίσχυση: η παρακολούθηση της «προβληματικής» συμπεριφοράς για την εξάλειψή της. (παράλειψη: όταν δεν ακολουθεί ένα θετικό γεγονός μετά την «προβληματική» συμπεριφορά, η παρουσία της συμπεριφοράς μειώνεται).- Τιμωρία: όταν μετά την «προβληματική» συμπεριφορά επέρχεται ένα αρνητικό γεγονός που οδηγεί σε σταδιακή μείωση συμπεριφοράς.
Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	<ul style="list-style-type: none">- Ειδικό οικογενειακής ψυχολογίας, ψυχοθεραπευτές, εκπαιδευτικοί υποστήριξης- Αριθμός συνεδριάσεων εργασίας: Μία ανά εβδομάδα για τέσσερα/πέντε έτη
Γιατί; Πώς;	<p>Προκειμένου να επηρεάσετε τη συμπεριφορά, πρέπει να αξιοποιήσετε πολύ χρόνο. Υπάρχουν διάφορες τεχνικές που μπορούν να ενεργοποιηθούν:</p> <ul style="list-style-type: none">- Θετική ενίσχυση: η θετική επιβράβευση προκειμένου να επιτευχθεί ενίσχυση της συμπεριφοράς.- Αρνητική ενίσχυση: η παρακολούθηση της «προβληματικής» συμπεριφοράς για την εξάλειψή της. (παράλειψη: όταν δεν ακολουθεί ένα θετικό γεγονός μετά την «προβληματική» συμπεριφορά, η παρουσία της συμπεριφοράς μειώνεται). <p>Τιμωρία: όταν μετά την «προβληματική» συμπεριφορά επέρχεται ένα αρνητικό γεγονός που οδηγεί σε σταδιακή μείωση συμπεριφοράς.</p>

ABA

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	<p>Η εφαρμοσμένη ανάλυση συμπεριφοράς (ABA) είναι ο τομέας της έρευνας που αποσκοπεί στην εφαρμογή των δεδομένων που προκύπτουν από την ανάλυση συμπεριφοράς για την κατανόηση των σχέσεων μεταξύ ορισμένων συμπεριφορών και εξωτερικών συνθηκών. Η ABA λαμβάνει υπόψη της τα εξής στοιχεία:</p> <ul style="list-style-type: none">- Τα προηγούμενα,- Την υπό εξέταση συμπεριφορά,- Τις συνέπειες και- Το πλαίσιο. <p>Το πρόγραμμα παρέμβασης πραγματοποιείται με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν από την ανάλυση, χρησιμοποιώντας τις συνήθεις τεχνικές της συμπεριφοριστικής θεραπείας. Στόχος της μεθόδου είναι η μείωση των δυσλειτουργικών συμπεριφορών και η επέκταση των προσαρμοστικών, προκειμένου να βελτιωθεί η εμπειρία του ατόμου με ΔΑΦ στο κοινωνικό πλαίσιο αναφοράς.</p>
Βαθμός αυτισμού	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 1- Βαθμός 2- Υψηλή λειτουργικότητα
Ομάδες Δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες επικοινωνίας- Κοινωνικό-συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικές δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν και με ποιον τρόπο	<ul style="list-style-type: none">- <i>Κοινωνική αλληλεπίδραση, αυτονομία, επίλυση προβλημάτων</i> <p>Η προσέγγιση ABA στοχεύει στην ανάπτυξη του καλύτερου δυνατού βαθμού αυτονομίας στην προσωπική, κοινωνική και εργασιακή ζωή, μέσω εκπαιδευτικών στρατηγικών που ενισχύουν τις ικανότητες του ατόμου με ΔΑΦ.</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Συναισθηματικός έλεγχος, ικανότητα επίλυσης και διευθέτησης προβλημάτων, αυτοπεποίθηση, ανθεκτικότητα</i>
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Χρησιμοποιώντας αυτή τη συμπεριφορική προσέγγιση, οι μαθητές με ΔΑΦ θα είναι σε θέση να συμπεριφέρονται σωστά αποφεύγοντας δυσλειτουργικές συμπεριφορές και διευρύνοντας τις προσαρμοστικές ώστε να διαχειρίζονται αποτελεσματικά δύσκολες καταστάσεις στον εργασιακό χώρο.</p>
Αιτιολόγηση	<p>Η προσέγγιση αυτή επιλέχθηκε επειδή είναι από τις θεραπείες που φαίνονται πιο αποτελεσματικές για την περιγραφή των κατάλληλων συμπεριφορών που μπορούν μελλοντικά να γίνουν συνήθειες στον εργασιακό χώρο.</p>
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p>Πλεονεκτήματα Πρόκειται για μια προσέγγιση που στοχεύει στην τροποποίηση των «προβληματικών» συμπεριφορών και, κατά συνέπεια, στη βελτίωση της καθημερινής ζωής.</p> <p>Μειονεκτήματα Μακρά θεραπεία που περιλαμβάνει συνεχείς αλλαγές ανάλογα με τις απαντήσεις που δίνει ο ενδιαφερόμενος μαθητής.</p>
Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	<ul style="list-style-type: none">- Φοιτητές, ειδικοί οικογενειακής ψυχολογίας, ψυχοθεραπευτές, εκπαιδευτικοί υποστήριξης- Αριθμός συνεδριάσεων εργασίας: Μία ανά εβδομάδα για τέσσερα/πέντε έτη.- Συνιστάται η έναρξη της θεραπείας περίπου στην ηλικία των 4 ετών. Τα παιδιά που φαίνεται να επωφελούνται περισσότερο από τη θεραπεία είναι

	εκείνα που λαμβάνουν πρώτη, εντατική παρέμβαση (περίπου 25-40 ώρες ABA την εβδομάδα).
Γιατί; Πώς;	Χρόνια μελετών και ερευνών έχουν αποδείξει την αποτελεσματικότητα της μεθόδου ABA στη μείωση των δυσλειτουργικών συμπεριφορών και στη βελτίωση και αύξηση της επικοινωνίας, της μάθησης και των κοινωνικά κατάλληλων συμπεριφορών. Η αρχή της ενίσχυσης στην ABA είναι χρήσιμη εάν σε μια δεδομένη κατάσταση, μια συγκεκριμένη συμπεριφορά ακολουθείται αμέσως από μια θετική συνέπεια, αυξάνοντας την πιθανότητα το άτομο να επιδείξει την ίδια συμπεριφορά στο μέλλον, ευρισκόμενο σε παρόμοιες καταστάσεις. Στην ABA, η συμπεριφορά αναλύεται με βάση τα περιβαλλοντικά ερεθίσματα που προηγούνται και τις ενέργειες του ατόμου ως απάντηση σε αυτά.

Οπτικές Υποστηρίξεις (VS)

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	Μελέτες δείχνουν ότι η χρήση <i>οπτικών βοηθημάτων (VS)</i> κατά την αλληλεπίδραση με μαθητές με ΔΑΦ διευκολύνει τη διαδικασία παρέχοντας στους μαθητές εύληπτες πληροφορίες και βοήθεια σχετικά με τις δραστηριότητες, τις ρουτίνες και τις προσδοκίες. Υπάρχουν διάφοροι τύποι οπτικών βοηθημάτων (π.χ. σύμβολα, φωτογραφίες, σχέδια) που χρησιμοποιούνται είτε σε έντυπη είτε σε ψηφιακή μορφή.
Βαθμός αυτισμού	- Βαθμός 1 - Βαθμός 2 - Υψηλή λειτουργικότητα
Ομάδες δεξιοτήτων	- Δεξιότητες επικοινωνίας - Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες - Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης - Τεχνικές δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν και με ποιον τρόπο	1. Περιοχή επικοινωνίας: Κοινωνική αλληλεπίδραση, Προσωπική επικοινωνία, Διαπροσωπική επικοινωνία 2. Κοινωνικο-συναισθηματική περιοχή: Ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, Αυτοπεποίθηση 3. Περιοχή αυτοδιαχείρισης: Διαχείριση χρόνου 4. Τεχνικές δεξιότητες: Πράσινες δεξιότητες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Τα οπτικά βοηθήματα μπορεί να χρησιμοποιηθούν σε πολλές μαθησιακές καταστάσεις, οπότε τα αναμενόμενα αποτελέσματα ποικίλλουν. Ενδεικτικά, υποστηρίζουν τους εκπαιδευόμενους να: - Έχουν δομή και να ακολουθούν μια ρουτίνα - Γίνουν ανεξάρτητοι - Οικοδομήσουν εμπιστοσύνη - Βελτιώσουν την κατανόησή τους σε κοινωνικές καταστάσεις - Αποφύγουν την απογοήτευση και το άγχος - Να αλληλεπιδράσουν αποτελεσματικά με άλλους.
Αιτιολόγηση	Τα οπτικά βοηθήματα μπορεί να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να βρουν αποτελεσματικούς τρόπους επικοινωνίας χρησιμοποιώντας οπτικές και όχι ακουστικές πληροφορίες. Σύμφωνα με το Κέντρο για την Ανάπτυξη και την Αναπηρία του Πανεπιστημίου του Νέου Μεξικού, τα περισσότερα άτομα με ΔΑΦ είναι οπτικοί μαθητές, επομένως η χρήση οπτικών πληροφοριών κατά την

	<p>επικοινωνία μαζί τους αξιοποιεί τον τρόπο με τον οποίο προτιμούν φυσικά να επικοινωνούν.</p> <p>Το ίδιο Κέντρο σημειώνει, επίσης, ότι η γρήγορη επεξεργασία της γλώσσας μπορεί να είναι δύσκολη για τους μαθητές με ΔΑΦ, γεγονός που μπορεί να εξηγήσει γιατί πολλοί γονείς επαναλαμβάνουν τις ίδιες πληροφορίες. Από την άλλη πλευρά, όταν οι πληροφορίες παρουσιάζονται οπτικά, είναι διαθέσιμες για όσο διάστημα τις χρειάζεται ο μαθητής.</p>
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p><i>Προκλήσεις/ Εμπόδια</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Τα οπτικά βοηθήματα είναι προσωπική υπόθεση και αυτό που λειτουργεί για ένα άτομο μπορεί να μην λειτουργεί για κάποιο άλλο.- Ορισμένα άτομα με ΔΑΦ αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη γενίκευση, οπότε μπορεί να αντιμετωπίσουν προβλήματα με τα σύμβολα στα οπτικά βοηθήματα. Για το λόγο αυτό, ο εκπαιδευτής θα εισάγει σταδιακά τα οπτικά βοηθήματα ξεκινώντας με ένα μόνο σύμβολο για να προχωρήσει στη δημιουργία μιας συλλογής.- Οι εκπαιδευτές πρέπει να συντονίζονται με τους γονείς και τους φροντιστές για να χρησιμοποιούν έναν τύπο ή ένα στυλ με συνέπεια, ώστε να αποφεύγεται η σύγχυση του μαθητή. <p><i>Θετικοί παράγοντες</i></p> <ul style="list-style-type: none">- Υπάρχουν διάφοροι τύποι οπτικών βοηθημάτων. Ο εκπαιδευτής μπορεί να τους εναλλάσσει και προσαρμόζει με βάση τους μαθησιακούς στόχους και, κυρίως, τα χαρακτηριστικά και τις προτιμήσεις του εκπαιδευόμενου.- Τα οπτικά βοηθήματα είναι φορητά. Για παράδειγμα, ο εκπαιδευτής μπορεί να χρησιμοποιήσει μια εφαρμογή στο tablet του μαθητή, να αποθηκεύσει φωτογραφίες και εικόνες στο smartphone του μαθητή, να βάλει τα σύμβολα, τις εικόνες και τα χρονοδιαγράμματα σε έναν φάκελο για να τα έχουν μαζί τους οι μαθητές.- Ο εκπαιδευτής μπορεί να τοποθετήσει τα οπτικά βοηθήματα σε εμφανή σημεία στο ύψος των ματιών ή να τα διανείμει σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα (π.χ. οι χώροι στην τάξη μπορούν να επισημανθούν).
Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	<p><u>Συμβουλές για την εφαρμογή:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Δημιουργία και χρήση κατάλληλων για την ανάπτυξη οπτικών βοηθημάτων, προσαρμοσμένων στις ανάγκες και τις προτιμήσεις των μαθητών για γραφικά στυλ και εικόνες.- Ο εκπαιδευτής ενθαρρύνεται ιδιαίτερα να χρησιμοποιεί οπτικά βοηθήματα και στην περίπτωση των πιο ικανών επικοινωνούντων. Παρόλο που οι πιο ικανοί εκπαιδευόμενοι δεν θα βασίζονται σε αυτές καθημερινά, συχνά γίνονται χρήσιμες όταν ο εκπαιδευόμενος βρίσκεται υπό πίεση.- Ο εκπαιδευτής προτείνεται να ενσωματώσει τα οπτικά μέσα μαθησιακή διαδικασία των μαθητών μεταξύ 0-2 και 18-22 ετών (Hume, 2013). <p><u>Προσδοκίες και επιθυμητός αντίκτυπος:</u></p> <p>Από την άποψη των μαθητών, τα οπτικά μέσα επεκτείνουν την ικανότητα του μαθητή να αλληλεπιδρά με το περιβάλλον του, να γίνεται αυτόνομος, να κάνει επιλογές, να εκφράζει ανάγκες και επιθυμίες και, γενικά, να κατανοεί τους καθημερινούς ρυθμούς.</p>

	Για το κοινωνικό περιβάλλον του μαθητή, τα οπτικά βοηθήματα αποτελούν ανοιχτές γραμμές επικοινωνίας μεταξύ αυτών και των ατόμων με ΔΦΑ.
Πηγές	<ul style="list-style-type: none">• https://www.autismtoolbox.co.uk/supporting-learners-and-families/effective-partnerships-and-communication/visual-supports/• https://www.autism.org.uk/advice-and-guidance/topics/communication/communication-tools/visual-supports• https://www.autismparentingmagazine.com/benefits-of-autism-visual-supports/• https://autismlittlelearners.com/free-visual-supports/

Κοινωνικές ιστορίες

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	<p>Το εργαλείο των <i>Κοινωνικών Ιστοριών</i> διευκολύνει την κατανόηση μιας κοινωνικής κατάστασης αποκαλύπτοντας κρυμμένα στοιχεία της, διδάσκοντας έτσι στον εκπαιδευόμενο να επιδεικνύει μια συγκεκριμένη, κατάλληλη συμπεριφορά σε τέτοιες ή/και παρόμοιες περιπτώσεις. Με άλλα λόγια, οι Κοινωνικές Ιστορίες λειτουργούν ως προπαρασκευαστική φάση για μια κατάσταση που πρόκειται να συμβεί.</p> <p>Οι κοινωνικές καταστάσεις που περιγράφονται στις Κοινωνικές Ιστορίες είναι σενάρια της πραγματικής ζωής, για τα οποία οι μαθητές με ΔΑΦ αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην κατανόηση και διαχείριση. Για το σκοπό αυτό, η κατανόηση και η αντιμετώπισή τους εκ των προτέρων και σε ασφαλές περιβάλλον θα μπορούσε να ενδυναμώσει τους μαθητές και να επιτρέψει την αποτελεσματική διαχείριση.</p>
Βαθμός αυτισμού	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 1- Βαθμός 2- Υψηλή λειτουργικότητα
Ομάδες δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες επικοινωνίας- Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικές δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν και με ποιον τρόπο	<ol style="list-style-type: none">1. Περιοχή επικοινωνίας: Επικοινωνία: Κοινωνική αλληλεπίδραση, Προσωπική & διαπροσωπική επικοινωνία2. Κοινωνικο-συναισθηματική περιοχή: Ικανότητα επίλυσης και διευθέτησης προβλημάτων, Αυτοπεποίθηση3. Περιοχή αυτοδιαχείρισης: Διαχείριση του άγχους
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Με τη χρήση αυτού του εργαλείου, οι σπουδαστές με ΔΑΦ θα είναι σε θέση να συμπεριφέρονται σωστά και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά δύσκολες καταστάσεις στο χώρο εργασίας τους.
Αιτιολόγηση	Οι κοινωνικές ιστορίες είναι κατάλληλες για τους μαθητές με ΔΑΦ καθώς παρουσιάζουν πληροφορίες με κυριολεκτικό, "συγκεκριμένο" τρόπο, ο οποίος μπορεί να βελτιώσει την κατανόηση από τον εκπαιδευόμενο μιας προηγουμένως δύσκολης ή διφορούμενης κατάστασης ή δραστηριότητας. "Δομούν" την εμπειρία και περιγράφουν με σαφήνεια τις ενέργειες που πρέπει να γίνουν. Για

	<p>να είναι αποτελεσματικές, οι εκπαιδευτές πρέπει να αναπτύσσουν κοινωνικές ιστορίες σχετικά με τις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά των εκπαιδευομένων.</p>
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p><u>Προκλήσεις/ Εμπόδια</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Είναι δύσκολο να αποτυπωθούν και να απλοποιηθούν πολύπλοκες συμπεριφορές μέσω των Κοινωνικών Ιστοριών. Το εργαλείο εφαρμόζεται περισσότερο σε απλές συμπεριφορές.- Οι κοινωνικές ιστορίες ως εργαλείο είναι πιο αποτελεσματικές όταν εφαρμόζονται σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα παρά σε αυτοτελή περιβάλλοντα (π.χ. στο σπίτι).- Οι μαθητές με λιγότερο ανεπτυγμένες επικοινωνιακές δεξιότητες αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες στην εφαρμογή των Κοινωνικών Ιστοριών.- Ο ρυθμός προόδου μπορεί να μειωθεί σημαντικά αφού οι μαθητές έχουν επιτύχει τους στόχους τους. <p><u>Πλεονεκτήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Οι κοινωνικές ιστορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην αυτοεκμάθηση.- Οι Κοινωνικές Ιστορίες έχουν δυναμικό χαρακτήρα και μπορούν να προσαρμοστούν στις ανάγκες των αναδυόμενων μαθητών και στις απαιτήσεις κάθε κατάστασης.- Είναι κατάλληλα για όλες τις ηλικίες, από την παιδική ηλικία έως την πρώιμη ενηλικίωση (περίπου 22 ετών).- Οι κοινωνικές ιστορίες επιτρέπουν στους μαθητές να επιτύχουν μακροπρόθεσμο αντίκτυπο όσον αφορά τη συμπεριφορά τους.
Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	<p><u>Συμβουλές για την εφαρμογή:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Συνιστάται η παροχή Κοινωνικών Ιστοριών στους εκπαιδευόμενους πριν από την εκπαίδευση (στην περίπτωση μαθητών με υψηλό επίπεδο αυτισμού) για αυτοεκμάθηση. Στην περίπτωση μαθητών με 1 ή 2 βαθμό αυτισμού, οι Κοινωνικές Ιστορίες πρέπει να εισάγονται, να εξηγούνται και να συζητούνται κατά τη διάρκεια της κατάρτισης.- Οι εκπαιδευτές ενθαρρύνονται ιδιαίτερα να εμπλουτίζουν τα γραπτά κείμενα με οπτικές απεικονίσεις για να βελτιώσουν την εμπειρία μάθησης.- Συνιστάται στους εκπαιδευτές να χρησιμοποιούν την τεχνική της διακεκομμένης επανάληψης σε συνδυασμό με τις Κοινωνικές Ιστορίες. Συγκεκριμένα, ο εκπαιδευτής πρέπει να φέρει στο φως την υπό συζήτηση Κοινωνική Ιστορία μετά από αρκετό χρόνο και να κάνει ελέγχους κατανόησης για να επιβεβαιώσει ότι οι εκπαιδευόμενοι έχουν αποκτήσει βαθιά κατανόηση της κατάστασης που περιγράφεται στην υπό εστίαση Κοινωνική Ιστορία. <p><u>Προσδοκίες και επιθυμητός αντίκτυπος:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Οι κοινωνικές ιστορίες διευκολύνουν τόσο την ανάπτυξη ορισμένων κοινωνικών δεξιοτήτων όσο και τη μείωση ακατάλληλων συμπεριφορών. Στο τέλος αυτής της μαθησιακής εμπειρίας, οι εκπαιδευόμενοι θα αποκτήσουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για να είναι σε θέση να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τις προκλητικές καταστάσεις υπό εστίαση.
Σενάριο που μπορεί να	Busy Terrace - Επεξεργασία κινήτρων

αντιμετωπιστεί με το εργαλείο	
Γιατί; Πώς;	<p>Το σενάριο αυτό περιγράφει μια δύσκολη κοινωνική κατάσταση που πρέπει να διαχειριστεί ο εκπαιδευόμενος. Οι δεξιότητες που απαιτούνται για την αντιμετώπιση τέτοιων ή παρόμοιων καταστάσεων είναι οι επικοινωνιακές, οι κοινωνικο-συναισθηματικές και οι δεξιότητες αυτοδιαχείρισης. Επιπλέον, για να το διαχειριστεί αποτελεσματικά, ο εκπαιδευόμενος πρέπει να πάρει κάποια απόσταση και να επεξεργαστεί τα λαμβανόμενα ερεθίσματα με ηρεμία και με τον δικό του ρυθμό.</p> <p><i>Οι κοινωνικές ιστορίες</i> είναι ένα χρήσιμο εργαλείο όταν πρόκειται για καταστάσεις που περιλαμβάνουν κοινωνική αλληλεπίδραση όπως αυτή που περιγράφεται στο σενάριο. Μέσω μιας Κοινωνικής Ιστορίας, ο εκπαιδευόμενος θα καταδυθεί σε αυτή την κατάσταση σε ένα ασφαλές περιβάλλον (δηλαδή κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης), θα κατανοήσει το "ποιος", το "γιατί", το "τι" της κατάστασης και έτσι, θα απλοποιήσει την πολυπλοκότητά της.</p> <p>Στην περίπτωση μας, το πρώτο βήμα είναι η προετοιμασία της Κοινωνικής Ιστορίας για το συγκεκριμένο σενάριο σε πρώτο πρόσωπο (δηλαδή "εγώ") χρησιμοποιώντας περιγραφικές, προοπτικές, προπονητικές και καταφατικές προτάσεις. Η ιστορία θα αναπτυχθεί από τον εκπαιδευτή. Στη συνέχεια, ο εκπαιδευόμενος θα διαβάσει την Κοινωνική Ιστορία και θα ξεκινήσει μια συζήτηση με τον εκπαιδευτή σχετικά με το ποιοι εμπλέκονται σε αυτή την κατάσταση (άμεσα και έμμεσα), ποια είναι τα αιτήματα ανά εμπλεκόμενο άτομο και ποια αιτήματα πρέπει να ιεραρχηθούν. Ο εκπαιδευόμενος θα εντοπίσει επίσης ποια συναισθήματα προκαλούνται σε έναν εργαζόμενο από τέτοιες καταστάσεις (τρέχουσα συναισθηματική κατάσταση). Τέλος, θα περιγράψει ποιες ενέργειες πρέπει να γίνουν για την ικανοποίηση των αιτημάτων με προτεραιότητα και ποια βήματα πρέπει να κάνει ο εκπαιδευόμενος για να ικανοποιήσει τους υπόλοιπους πελάτες (στοχευμένη συμπεριφορά).</p> <p>Στο τέλος αυτής της μαθησιακής εμπειρίας, ο εκπαιδευόμενος θα αποκτήσει αυτοπεποίθηση στην αποτελεσματική διαχείριση τέτοιων στρεσογόνων καταστάσεων, επιδεικνύοντας την επιθυμητή συμπεριφορά. Το κλειδί πίσω από αυτό είναι ότι ο εκπαιδευόμενος έχει την ευκαιρία να "προβάρει" πριν αντιμετωπίσει αυτή ή οποιαδήποτε παρόμοια περίπτωση.</p>

Διαφορική ενίσχυση (DR)

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	<p>Η ενίσχυση είναι μια βασική αρχή της συμπεριφοράς που περιγράφει μια ανταπόκριση-συνέπεια που ακολουθεί μια συμπεριφορά και αυξάνει τη μελλοντική πιθανότητα έκφρασης της ίδιας συμπεριφοράς. Υπάρχουν δύο τύποι ενίσχυσης:</p> <ul style="list-style-type: none">- Θετικός: Ένα ευχάριστο ή επιθυμητό ερέθισμα μετά από μια συμπεριφορά, το οποίο αυξάνει την πιθανότητα επανάληψης της συμπεριφοράς.- Αρνητικός: Αφαίρεση ενός δυσάρεστου ή αποκρουστικού ερεθίσματος μετά από μια συμπεριφορά, μειώνοντας την πιθανότητα επανάληψης αυτής της συμπεριφοράς. <p><i>Η διαφορική ενίσχυση (DR)</i> άλλων συμπεριφορών σημαίνει ότι η ενίσχυση παρέχεται για τις επιθυμητές συμπεριφορές, ενώ οι ακατάλληλες συμπεριφορές αγνοούνται.</p>
---------------------------------	--

Βαθμός αυτισμού	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 1- Βαθμός 2- Υψηλή λειτουργικότητα
Ομάδες δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες επικοινωνίας- Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικές δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν και με ποιον τρόπο	<ol style="list-style-type: none">1. Περιοχή επικοινωνίας: Κοινωνική αλληλεπίδραση, Προσωπική επικοινωνία, Διαπροσωπική επικοινωνία2. Κοινωνικο-συναισθηματική περιοχή: Αυτοπεποίθηση, Ομαδική εργασία3. Περιοχή αυτοδιαχείρισης: Διαχείριση του άγχους
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	<ul style="list-style-type: none">- Οι μαθητές κατανοούν τη σχέση μεταξύ των πράξεών τους και των συνεπειών, καθιστώντας πιο πιθανό να επαναλάβουν τις επιθυμητές συμπεριφορές στο μέλλον, καθώς και μειώνοντας την πιθανότητα επανάληψης ανεπιθύμητων συμπεριφορών.- Οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να διακρίνουν μεταξύ καταστάσεων όπου ορισμένες συμπεριφορές ενισχύονται και εκείνων που δεν ενισχύονται. Αυτή η μάθηση ανάλογα με το πλαίσιο βοηθά τα άτομα να προσαρμόζουν τη συμπεριφορά τους σε διαφορετικά περιβάλλοντα, καθιστώντας την αλλαγή συμπεριφοράς πιο αποτελεσματική και μακροχρόνια.
Αιτιολόγηση	<p>Η χρήση της διαφορικής ενίσχυσης στη θεραπεία του αυτισμού προσφέρει πολλά οφέλη, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none">- Προσαρμογή: Η προσέγγιση αυτή μπορεί να προσαρμοστεί στις ατομικές ανάγκες και προτιμήσεις κάθε παιδιού στο φάσμα.- Αποτελεσματική τροποποίηση της συμπεριφοράς: Ενθαρρύνει αποτελεσματικά τις θετικές αλλαγές συμπεριφοράς, μειώνοντας παράλληλα τις ανεπιθύμητες συμπεριφορές.- Ενδυνάμωση: Ενδυναμώνει τα παιδιά με ΔΑΦ, δίνοντάς τους τον έλεγχο των πράξεών τους και των συνεπειών τους.
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p>Προκλήσεις/ Εμπόδια</p> <ul style="list-style-type: none">- Οι εκπαιδευτές/γονείς μπορεί να μην είναι εύκολο να αγνοήσουν προκλητικές/ακατάλληλες συμπεριφορές.- Για ορισμένες δύσκολες συμπεριφορές, οι εκπαιδευτές μπορεί να μην είναι σε θέση να εξαλείψουν κάθε ενίσχυση. Σε αυτές τις περιπτώσεις, συνιστάται ο καθορισμός ενός πλούσιου προγράμματος ενίσχυσης για κατάλληλες/άλλες συμπεριφορές.- Οι εκπαιδευόμενοι είναι απίθανο να μάθουν νέες δεξιότητες (συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων συμπεριφορών αντικατάστασης) μόνο μέσω της <i>τεχνικής DR</i>. Για το λόγο αυτό, προτείνεται στους εκπαιδευτές να συνδυάζουν τη διαφορική ενίσχυση με τεχνικές που προάγουν τη συστηματική διδασκαλία νέων δεξιοτήτων. <p>Θετικοί παράγοντες</p>

	<ul style="list-style-type: none">- Ο εκπαιδευτής συζητά με όλα τα μέλη του κοινωνικού περιβάλλοντος του μαθητή (π.χ. άλλους εκπαιδευτές, γονείς, άλλους φροντιστές) για να καθορίσει ποιες συμπεριφορές απαιτούν ενίσχυση (αρνητική/θετική), ώστε όλοι οι ενήλικες να χρησιμοποιούν το ίδιο σχέδιο (π.χ. οπτικές υπενθυμίσεις, καθοδήγηση) και να μην μπερδεύουν τον μαθητή.- Ο καθορισμός ενός χρονοδιαγράμματος ενίσχυσης διευκολύνει την ομαλή ενσωμάτωσή του στη διδακτική διαδικασία.- Όταν εφαρμόζεται αρνητική ενίσχυση, ο εκπαιδευτής πρέπει να παρουσιάζει μια κατάλληλη συμπεριφορά αντικατάστασης (όταν είναι δυνατόν) λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:<ul style="list-style-type: none">• Τρέχουσες ικανότητες του μαθητή,• Η εναλλακτική λύση πρέπει να είναι λιγότερο επίπονη από την προκλητική συμπεριφορά• Η εναλλακτική λύση πρέπει να είναι κοινά κατανοητή από τους ανθρώπους του κοινωνικού περιβάλλοντος του μαθητή.
Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	<p><u>Συμβουλές για την εφαρμογή:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Τα παραδείγματα και οι τεχνικές διαφορικής ενίσχυσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο σπίτι ή στο σχολείο.- Ο εκπαιδευτής ξεκινά με τον καθορισμό των στόχων, παρακολουθεί στενά τον εκπαιδευόμενο και διατηρεί καταγραφές και διαγράμματα συμπεριφοράς.- Καθορισμός χρονικής περιόδου: Όταν στοχεύει στη μείωση των ποσοστών αρνητικής συμπεριφοράς με διαφορική ενίσχυση, ο εκπαιδευτής πρέπει να ορίζει ένα χρονικό πλαίσιο για τη διδασκαλία και να προσφέρει την ανταμοιβή μόνο εάν δεν υπάρχουν περιστατικά ανεπιθύμητης συμπεριφοράς εντός του χρονικού διαστήματος.- Καλύτερα αποτελέσματα μπορεί να επιτευχθούν όταν ο εκπαιδευτής χρησιμοποιεί διαδικασίες ενίσχυσης ανά διαστήματα. <p><u>Προσδοκίες και επιθυμητός αντίκτυπος:</u></p> <p>Σύμφωνα με μια ερευνητική μελέτη που δημοσιεύθηκε στο Journal of Applied Behavior Analysis, η διαφορική ενίσχυση βοηθά τα παιδιά με αυτισμό να βελτιώσουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες, την επικοινωνία με τους άλλους, το λειτουργικό παιχνίδι, τη σχολική ετοιμότητα και τις προσαρμοστικές τους δεξιότητες. Οι αρνητικές συμπεριφορές δεν ενισχύονται, επομένως, η ιδέα είναι ότι το παιδί μπορεί να αναζητήσει εναλλακτική συμπεριφορά-στόχο με την πάροδο του χρόνου.</p> <p>Ο σωστός συγχρονισμός και η σωστή στόχευση της ενίσχυσης θα μπορούσε να βοηθήσει στη μείωση ορισμένων στερεοτυπικών συμπεριφορών στο φάσμα του αυτισμού και στη βελτίωση της μάθησης και της ανάπτυξης.</p>
Πηγές	<ul style="list-style-type: none">• https://www.nu.edu/blog/what-is-differential-reinforcement/• https://www.autismparentingmagazine.com/differential-reinforcement/#Benefits_of_Differential_Reinforcement_in_Autism

Το πρόγραμμα Son-Rise

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	<p>Το Πρόγραμμα Son-Rise® αναπτύχθηκε από τους γονείς Barry και Samahria Kaufment τη δεκαετία του 1970 για τον γιο τους με αυτισμό και βασίζεται σε μια απλή ιδέα: <i>Τα παιδιά μας δείχνουν τον τρόπο να μπορούμε προς τα μέσα, και, στη συνέχεια, εμείς τους δείχνουμε τον τρόπο να βγουν προς τα έξω.</i> Αυτό ουσιαστικά δηλώνει τη σημασία του να ξεκινάμε πρώτα να ενταχθούμε στον κόσμο των παιδιών αντί να προσπαθούμε να τα εξαναγκάσουμε να συμμορφωθούν σε έναν κόσμο που ακόμη δεν κατανοούν. Αντί, δηλαδή, να εστιάζουμε στην αλλαγή της συμπεριφοράς, η εστίαση πρέπει να είναι στη δημιουργία σχέσης.</p> <p>Το πρόγραμμα Son-Rise βελτιώνει τις δεξιότητες των μαθητών μέσω μιας παιδοκεντρικής και ενσυναισθητικής προσέγγισης που προάγει τη συναισθηματική ευημερία που εκπαιδευόμενου. Με την ένταξη του εκπαιδευτή στον κόσμο του εκπαιδευόμενου, οικοδομείται μια ισχυρή σχέση που αποτελεί γερό θεμέλιο για την ανάπτυξη των επιθυμητών δεξιοτήτων.</p>
Βαθμός αυτισμού	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 1- Βαθμός 2- Υψηλή λειτουργικότητα
Ομάδες δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες επικοινωνίας- Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικές δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν και με ποιον τρόπο	<ol style="list-style-type: none">Περιοχή επικοινωνίας:<ul style="list-style-type: none">✓ Προσωπική και διαπροσωπική επικοινωνία: Η εστίαση του προγράμματος στην κοινωνική αλληλεπίδραση εντός ενός μη απειλητικού για τον εκπαιδευόμενο περιβάλλοντος βοηθά στη βελτίωση των δεξιοτήτων λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας, αφού προωθείται η καλύτερη κατανόηση και έκφραση.✓ Επίλυση προβλημάτων: Ενθαρρύνει τη δημιουργική σκέψη και βελτιώνει την ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, καθώς τα άτομα υποστηρίζονται στο να εξερευνήσουν και να βρουν λύσεις σε ένα οικείο περιβάλλον.Κοινωνικο-συναισθηματική περιοχή:<ul style="list-style-type: none">✓ Συναισθηματικός έλεγχος: Η δεκτική και μη επικριτική προσέγγιση που προωθεί το πρόγραμμα βοηθά στη διαχείριση των συναισθημάτων. Ο εκπαιδευτής, αναγνωρίζοντας και σεβόμενος τα συναισθήματα του εκπαιδευόμενου, του μαθαίνει να αναγνωρίζει και να διαχειρίζεται τα συναισθήματά του πιο αποτελεσματικά.✓ Ευελιξία: Ο εκπαιδευόμενος διδάσκεται έμμεσα να προσαρμόζεται σε νέες καταστάσεις, ενισχύοντας την ευελιξία του.Περιοχή αυτοδιαχείρισης:

	<ul style="list-style-type: none">✓ Ανθεκτικότητα: Εντός ενός θετικού και υποστηρικτικού περιβάλλοντος, ο εκπαιδευόμενος μαθαίνει να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις και τις αναποδιές και να μην τα παρατάει, χτίζοντας έτσι την ανθεκτικότητά του.✓ Διαχείριση άγχους: Η εστίαση του προγράμματος σε ένα ήρεμο και υποστηρικτικό περιβάλλον βοηθά στη μείωση του άγχους, διδάσκοντας στους εκπαιδευόμενους με ΔΑΦ μηχανισμούς αντιμετώπισης για τη διαχείρισή του.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Με τη χρήση αυτού του εργαλείου οι μαθητές της ΔΑΦ θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none">- Αναπτύξουν ισχυρότερες δεξιότητες επικοινωνίας εστιάζοντας στην αλληλεπίδραση μέσω της συνεχούς επικοινωνίας με τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς και άλλους.- Βελτιώσουν την κοινωνική αλληλεπίδραση και κατανόηση του άλλου.- Αναπτύξουν την ευελιξία και την προσαρμοστικότητα τους καθώς τους επιτρέπεται να εξερευνούν τα ενδιαφέροντά τους, προσαρμοζόμενοι στις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες και συνθήκες των ίδιων και του περιβάλλοντός τους.- Αναπτύξουν τη συναισθηματική νοημοσύνη τους και να κατανοήσουν τα συναισθημάτά τους μέσω της ανάπτυξης μιας υποστηρικτικής και ενσυναισθητικής σχέσης.
Αιτιολόγηση	<p>Το πρόγραμμα Son-Rise επιλέχθηκε για την αντιμετώπιση του σεναρίου 3 "Στρογγυλό τραπέζι στην τάξη - αντίσταση στην αλλαγή" για τους εξής λόγους:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Η προσωποκεντρική του προσέγγιση - η εξατομικευμένη εστίασή του το καθιστά ιδανικό για την αντιμετώπιση μαθητών που βρίσκονται σε όλο το φάσμα του αυτισμού.✓ Προάγει το σεβασμό στις προτιμήσεις του μαθητή - επιτρέπει εξατομικευμένες παρεμβάσεις, αναγνωρίζοντας τα συναισθήματα και τις προτιμήσεις του μαθητή. Έτσι, καθιστά τη μετάβαση σε νέα σενάρια, όπως η στρογγυλή τράπεζα λιγότερο αγχωτική.✓ Η εστίαση στην οικοδόμηση σχέσης ευθυγραμμίζεται καλά με την ανάγκη μείωσης της αντίστασης στην αλλαγή. <p>Εφαρμογή:</p> <ul style="list-style-type: none">- Η κατάρτιση των εκπαιδευτικών και η συνεργασία με το προσωπικό υποστήριξης και τα μέλη της οικογένειας είναι απαραίτητα για την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος και την εξασφάλιση μιας συνεναιτικής προσέγγισης. Ενώ το πρόγραμμα είναι απλό στην εφαρμογή του, απαιτεί βαθιά γνώση των πρακτικών του.- Η εφαρμογή αυτής της μεθόδου στο συγκεκριμένο σενάριο θα περιελάμβανε μια σταδιακή μαθητοκεντρική προσέγγιση για τη διευκόλυνση της μετάβασης, ενώ ταυτόχρονα θα λάμβανε υπ' όψιν τις συγκεκριμένες ανάγκες και ανησυχίες του μαθητή.
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p>Πλεονεκτήματα:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ανθρωποκεντρική προσέγγιση,- Προσαρμοστικότητα εκπαιδευτή,- Ενίσχυση της ενσυναίσθησης,- Υποστήριξη των στόχων του συνόλου. <p>Προκλήσεις/Εμπόδια:</p>

	<ul style="list-style-type: none">- Απαιτεί εκπαίδευση, συνεργασία και προσαρμογή,- Ενδέχεται να μην ταιριάζει σε μαθητές όλων των ηλικιών,- Απαιτεί μεγάλη δέσμευση χρόνου και πολύ στενή και προσωπική σχέση με κάθε μαθητή.
Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	<p>Δέσμευση:</p> <ul style="list-style-type: none">- Μέτρια έως υψηλή δέσμευση: Οι εκπαιδευτικοί και το βοηθητικό προσωπικό πρέπει να είναι αφοσιωμένοι στην οικοδόμηση μιας ισχυρής σχέσης και στην προσαρμογή του προγράμματος στις ατομικές ανάγκες του κάθε μαθητή. Πρόκειται για μια συνεχή διαδικασία που εξαρτάται από τον ίδιο το μαθητή. Ορισμένοι μπορεί να χρειάζονται περισσότερο χρόνο από άλλους για να διαμορφώσουν δεσμούς και να δημιουργήσουν προσωπικές σχέσεις.- Συνεργασία: Η αποτελεσματική επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων μερών είναι απαραίτητη. Για να επιτευχθεί το ιδανικό αποτέλεσμα, όλα τα μέρη πρέπει να είναι συντονισμένα για το τι προσπαθούν να επιτύχουν κάθε φορά.- Συνεχής παρακολούθηση: Ενδέχεται να απαιτείται τακτική αξιολόγηση και τακτικές αλλαγές στο πρόγραμμα. Καθώς κάθε άτομο είναι διαφορετικό, η ίδια προσέγγιση δεν αποδίδει πάντα. <p>Πότε να εφαρμοστεί:</p> <ul style="list-style-type: none">- Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης: Το πρόγραμμα Son-Rise μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αντιμετώπιση της αντίστασης στην αλλαγή στο πλαίσιο της τάξης. Θα πρέπει να εφαρμόζεται με στόχο τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού περιβάλλοντος που προάγει την επικοινωνία και τις κοινωνικές δεξιότητες του εκπαιδευόμενου.- Μετά την εκπαίδευση: Οι δεξιότητες που αναπτύχθηκαν μπορούν να συνεχίσουν να ωφελούν τον σπουδαστή σε διάφορες καταστάσεις της ζωής του. Προσδοκίες:<ul style="list-style-type: none">A. Βελτιωμένη επικοινωνία,B. Μειωμένη αντίσταση στην αλλαγή,Γ. Βελτιωμένες κοινωνικές δεξιότητες και αυξημένη προσαρμοστικότητα.Στόχος είναι η δημιουργία ενός πιο περιεκτικού και υποστηρικτικού περιβάλλοντος στην τάξη.
Σενάριο που μπορεί να αντιμετωπιστεί με το εργαλείο	Στρογγυλό τραπέζι στην τάξη - αντίσταση στην αλλαγή
Αιτιολόγηση	<p>Γιατί;</p> <p>Όπως αναφέρθηκε ήδη, το πρόγραμμα Son-Rise επιλέχθηκε για την αντιμετώπιση του σεναρίου 3 "Στρογγυλή τράπεζα στην τάξη - αντίσταση στην αλλαγή" για δύο βασικούς λόγους: Υιοθετείται μια προσωποκεντρική προσέγγιση και προάγεται ο σεβασμός στις προτιμήσεις του μαθητή - είναι μια μέθοδος που επιτρέπει εξατομικευμένες προσαρμογές, αναγνωρίζοντας τα συναισθήματα του μαθητή και τις προτιμήσεις του, καθιστώντας τη μετάβαση σε νέα σενάρια, όπως το στρογγυλό τραπέζι, πιο διαχειρίσιμη και λιγότερο αγχωτική.</p> <p>Πώς;</p>

	<p>Σε αυτό το σενάριο, ο δάσκαλος μπορεί να επωφεληθεί από το πρόγραμμα Son-Rise:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Χτίζοντας μια σχέση εμπιστοσύνης με τον μαθητή μέσω της κατανόησης και του σεβασμού προς τα συναισθήματα που του δημιουργήθηκαν από την αλλαγή. Η εμπιστοσύνη είναι σημαντική και για μελλοντικές αλλαγές.✓ Δημιουργώντας ένα οικείο περιβάλλον: Σταδιακή προσαρμογή του μαθητή στη νέα διάταξη με τρόπο που να τον κάνει να αισθάνεται ασφαλής. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι ο μαθητής μπορεί να εξερευνήσει τη νέα διάταξη με το δικό του ρυθμό.✓ Ενθάρρυνση της επικοινωνίας: Διευκόλυνση ανοικτών συζητήσεων όπου ο μαθητής μπορεί να εκφράσει τις ανησυχίες και τις προτιμήσεις του.✓ Συμμετοχή του μαθητή στη λήψη αποφάσεων: Ενδυνάμωση του μαθητή με τη συμμετοχή του στις επιλογές που σχετίζονται με τη διάταξη της τάξης. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει, επίσης, αποφάσεις σχετικά με τη συμμετοχή σε δραστηριότητες.✓ Παρακολούθηση και προσαρμογή: Να αξιολογείται τακτικά η ανταπόκριση του μαθητή στις αλλαγές ώστε ο εκπαιδευτής να είναι έτοιμος να προβεί σε περαιτέρω προσαρμογές ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν.
--	--

Θεραπεία αισθητηριακής ολοκλήρωσης (SIT)

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	<p>Η θεραπεία αισθητηριακής ολοκλήρωσης, η οποία αναπτύχθηκε τη δεκαετία του 1970 από τον εργοθεραπευτή A. Jean Ayres, έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τα παιδιά με προβλήματα αισθητηριακής επεξεργασίας (συμπεριλαμβανομένων εκείνων με ΔΑΦ) να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες που έχουν στην επεξεργασία αισθητηριακών ερεθισμάτων. Οι συνεδρίες θεραπείας είναι προσανατολισμένες στο παιχνίδι και μπορεί να περιλαμβάνουν τη χρήση εξοπλισμού, όπως κούνιες, τραμπολίνα και σουλήθρες.</p> <p>Η θεραπεία αισθητηριακής ολοκλήρωσης πιστεύεται ότι αυξάνει το όριο ανοχής ενός παιδιού σε περιβάλλοντα πλούσια σε αισθήσεις, κάνει τις μεταβάσεις λιγότερο ενοχλητικές και ενισχύει τις θετικές συμπεριφορές.</p>
Βαθμός αυτισμού	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 1- Βαθμός 2- Υψηλή λειτουργικότητα <p>Η θεραπεία αισθητηριακής ολοκλήρωσης θεωρείται κατάλληλη για άτομα σε όλο το φάσμα του αυτισμού. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα και εφαρμογή της μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε ατόμου και τη σοβαρότητα των συμπτωμάτων του.</p>
Ομάδες δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες επικοινωνίας- Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικές δεξιότητες

<p>Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν και με ποιον τρόπο</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Περιοχή επικοινωνίας:<ul style="list-style-type: none">✓ Διαπροσωπική επικοινωνία: Η μέθοδος αυτή συχνά απαιτεί αλληλεπίδραση με θεραπευτές ή άλλα παιδιά, γεγονός που φυσικά ενθαρρύνει την κοινωνική εμπλοκή.✓ Προσωπική έκφραση: Μέσα από εμπειρίες πλούσιες σε αισθήσεις, πο εκπαιδευόμενοι μπορούν να αποκτήσουν μεγαλύτερη επίγνωση των δικών τους αισθητηριακών προτιμήσεων και ενοχλήσεων. Αυτό μπορεί να οδηγήσει στην ανάπτυξη καλύτερων τρόπων επικοινωνίας των αναγκών και των προτιμήσεών τους.2. Κοινωνικο-συναισθηματική περιοχή:<ul style="list-style-type: none">✓ Συναισθηματικός έλεγχος: Η μέθοδος βοηθά στη ρύθμιση της αισθητηριακής επεξεργασίας, η οποία με τη σειρά της μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερο συναισθηματικό έλεγχο.✓ Ικανότητα επίλυσης προβλημάτων: Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν προκλήσεις που απαιτούν σκέψη και στρατηγική, ενισχύοντας τις δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων.3. Περιοχή αυτοδιαχείρισης:<ul style="list-style-type: none">✓ Ανθεκτικότητα: Η συμμετοχή στις δραστηριότητες αρχικά αποτελεί πρόκληση αλλά η πετυχημένη πλοήγηση σε αυτές μπορεί να ενισχύσει την ανθεκτικότητα του εκπαιδευόμενου.✓ Συγκέντρωση: Πολλές δραστηριότητες απαιτούν εστιασμένη προσοχή για την ολοκλήρωση των εργασιών, βελτιώνοντας τις δεξιότητες συγκέντρωσης.✓ Διαχείριση άγχους: Η μέθοδος αυτή έχει καθυστερητική επίδραση στο νευρικό σύστημα του ατόμου. Η ενασχόληση με τις προτιμώμενες δραστηριότητες μπορεί να μειώσει τα επίπεδα άγχους, ενισχύοντας τις ικανότητες διαχείρισής του.
<p>Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα</p>	<ul style="list-style-type: none">✓ Βελτιωμένη αισθητηριακή επεξεργασία: Οι μαθητές συχνά βελτιώνονται στην επεξεργασία και την ανταπόκριση στις αισθητηριακές πληροφορίες.✓ Ενισχυμένη εστίαση και προσοχή: Καθώς οι μαθητές αποσπούν λιγότερο την προσοχή τους, η ικανότητά τους να συγκεντρώνονται και να εστιάζουν σε εργασίες μπορεί να βελτιωθεί.✓ Καλύτερες κινητικές δεξιότητες και λεπτές κινητικές δεξιότητες: Όπως η ισορροπία, το τρέξιμο, το άλμα αλλά και η γραφή και το κόψιμο με ψαλίδι).✓ Αυξημένη κοινωνική συμμετοχή: Συμμετέχοντας σε ομαδικές δραστηριότητες και διαδραστικό παιχνίδι, οι μαθητές μπορούν να βελτιώσουν τις κοινωνικές τους δεξιότητες.✓ Βελτιωμένη ρύθμιση της συμπεριφοράς: Οι μαθητές παρουσιάζουν μικρότερα προβλήματα συμπεριφοράς καθώς μαθαίνουν να ρυθμίζουν τις αντιδράσεις τους στις αισθητηριακές εμπειρίες.✓ Μεγαλύτερη ανεξαρτησία: Καθώς τα παιδιά μαθαίνουν να κατανοούν και να διαχειρίζονται τις αισθητηριακές τους ανάγκες, γίνονται πιο αυτόνομα.✓ Βελτιωμένη αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση: Η επιτυχία στην αντιμετώπιση των αισθητηριακών προκλήσεων και η βελτίωση των

	<p>κοινωνικών αλληλεπιδράσεων μπορεί να ενισχύσει την αυτοεκτίμηση του παιδιού.</p>
Αιτιολόγηση	<p>Η επιλογή της θεραπείας αυτής δικαιολογείται λόγω της εστίασής της στην αντιμετώπιση προβλημάτων αισθητηριακής επεξεργασίας, τα οποία απασχολούν συνήθως άτομα με ΔΑΦ. Η μέθοδος είναι κατάλληλη για άτομα σε όλο το φάσμα του αυτισμού καθώς επιδέχεται προσαρμογές σε μεγάλο βαθμό βάσει των αισθητηριακών αναγκών του κάθε ατόμου. Οι βασικές εκτιμήσεις για την εφαρμογή περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none">- Εξατομικευμένα προφίλ: Η κατανόηση των συγκεκριμένων αισθητηριακών προκλήσεων κάθε μαθητή είναι ζωτικής σημασίας ώστε η θεραπεία να στοχεύσει στα μοναδικά χαρακτηριστικά αισθητηριακής επεξεργασίας του κάθε ατόμου.- Εξειδικευμένοι εργοθεραπευτές: Η SIT θα πρέπει να εφαρμόζεται από εργοθεραπευτές εκπαιδευμένους στις τεχνικές της, διασφαλίζοντας ότι η θεραπεία παρέχεται αποτελεσματικά και με ασφάλεια.- Ολοκληρωμένη προσέγγιση: Είναι απαραίτητη η ολιστική προσέγγιση στην ανάπτυξη του μαθητή.- Εξέταση του περιβάλλοντος: Συχνά απαιτείται ειδικός εξοπλισμός και ένα ασφαλές, ελεγχόμενο περιβάλλον.- Συμμετοχή γονέων και εκπαιδευτικών: Η εμπλοκή των γονέων εξασφαλίζει τη συνέχεια και την ενίσχυση της μάθησης εκτός των θεραπευτικών συνεδριών και παρέχει μια συνεπή προσέγγιση σε διαφορετικά περιβάλλοντα.- Τακτική παρακολούθηση και προσαρμογή: Η συνεχής αξιολόγηση της προόδου του μαθητή είναι απαραίτητη για την προσαρμογή της θεραπείας ανάλογα με τις ανάγκες του μαθητή.
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p>Πλεονεκτήματα:</p> <ul style="list-style-type: none">- Στοχευμένη προσέγγιση,- Βελτιώνει την καθημερινή λειτουργία του ατόμου,- Βελτιώνει τις κοινωνικές δεξιότητες του ατόμου,- Προσαρμόσιμη προσέγγιση,- Υποστήριξη εκπαιδευτικών στόχων,- Θετικός συναισθηματικός αντίκτυπος. <p>Προκλήσεις/Εμπόδια:</p> <ul style="list-style-type: none">- Μεταβλητότητα στην αποτελεσματικότητα,- Έλλειψη τυποποίησης,- Περιορισμένη πρόσβαση και κόστος,- Ανάγκη για εξειδικευμένους θεραπευτές,- Χρονοβόρα διαδικασία που απαιτεί μακροχρόνια δέσμευση.
Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης	<p>Δέσμευση:</p> <ul style="list-style-type: none">- Μέτρια έως υψηλή δέσμευση: Η θεραπεία απαιτεί συνήθως σημαντική δέσμευση τόσο από το άτομο όσο και από το σύστημα υποστήριξής του. Αυτό περιλαμβάνει τακτική παρακολούθηση των θεραπευτικών συνεδριών και ενδεχομένως δραστηριότητες στο σπίτι.- Αριθμός πόρων: Σημαντικός. Είναι απαραίτητη η πρόσβαση σε εξειδικευμένο θεραπευτή και κατάλληλο θεραπευτικό εξοπλισμό ή υλικά. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει εργαλεία πλούσια σε αισθήσεις, όπως κούνιες, τραμπολίνα ή υλικά αφής.

	<ul style="list-style-type: none">- Αριθμός συνεδριών: Η συχνότητα και η διάρκεια των συνεδριών μπορεί να ποικίλλει. Συχνά απαιτείται μια μακροπρόθεσμη προσέγγιση, με τακτικές συνεδρίες επί μήνες ή και χρόνια, ανάλογα με την ανταπόκριση του ατόμου στη θεραπεία. <p>Πτυχές που πρέπει να ληφθούν υπόψη:</p> <ul style="list-style-type: none">- Βαθμός ΔΑΦ του ατόμου: Η θεραπεία πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στο βαθμό ΔΑΦ του ατόμου και στις ειδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει. Οι πιο σοβαρές περιπτώσεις ενδέχεται να απαιτούν πιο εντατική ή συχνή θεραπεία.- Συμμετοχή της οικογένειας και των φροντιστών: Η ενεργός συμμετοχή των μελών της οικογένειας ή των φροντιστών στη θεραπευτική διαδικασία είναι ζωτικής σημασίας για τη συνέπεια και την ενίσχυση των δεξιοτήτων που μαθαίνονται κατά τη διάρκεια των συνεδριών.- Ενσωμάτωση με άλλες θεραπείες: Η θεραπεία αυτή θα πρέπει ιδανικά να αποτελεί μέρος ενός ολοκληρωμένου θεραπευτικού σχεδίου που μπορεί να περιλαμβάνει λογοθεραπεία, συμπεριφορική θεραπεία και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις.- Παρακολούθηση της προόδου: Η τακτική αξιολόγηση της προόδου του ατόμου είναι απαραίτητη για την προσαρμογή της θεραπείας ανάλογα με τις ανάγκες.- Αξιολόγηση αποτελεσμάτων: Η αξιολόγηση της επίτευξης των στόχων είναι ζωτικής σημασίας. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη μέτρηση των αλλαγών στη συμπεριφορά, την αισθητηριακή επεξεργασία, τις κινητικές δεξιότητες και την ικανότητα του ατόμου να συμμετέχει στις καθημερινές δραστηριότητες.
Πώς;	<p>Για να χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά η θεραπεία για τη βελτίωση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των μαθητών με ΔΑΦ, θα πρέπει να γίνουν τα ακόλουθα βήματα:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Αρχική αξιολόγηση: Η ενδεδειγμένη αξιολόγηση από έναν εργοθεραπευτή είναι ζωτικής σημασίας. Η αξιολόγηση βοηθά στον εντοπισμό συγκεκριμένων αναγκών.2. Δημιουργία εξατομικευμένου σχεδίου: Με βάση την αξιολόγηση, αναπτύσσεται ένα εξατομικευμένο σχέδιο παρέμβασης.3. Εφαρμογή αισθητηριακών δραστηριοτήτων: Οι δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί για να προκαλούν την αισθητηριακή επεξεργασία του μαθητή με ελεγχόμενο και ασφαλή τρόπο. Η ένταση, η διάρκεια και ο τύπος των δραστηριοτήτων προσαρμόζονται ανάλογα με την ανταπόκριση του μαθητή.4. Ενσωμάτωση εκπαιδευτικών και συμπεριφορικών στόχων: Η θεραπεία συχνά ενσωματώνει εκπαιδευτικές και συμπεριφορικές παρεμβάσεις. Οι δραστηριότητες μπορούν να ενσωματωθούν στην καθημερινή ρουτίνα του μαθητή στο σχολείο και στο σπίτι.5. Παρακολούθηση και προσαρμογή του σχεδίου: Τακτική παρακολούθηση της προόδου και προσαρμογή της προσέγγισης ανάλογα με τις ανάγκες, λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη και τις προκλήσεις του ατόμου.

Σύστημα επικοινωνίας ανταλλαγής εικόνων (PECS)

Σύντομη περιγραφή του εργαλείου	<p>Το PECS είναι ένας τύπος επαγγελματικής και εναλλακτικής επικοινωνίας που χρησιμοποιεί οπτικά σύμβολα ώστε να μπορέσει ο εκπαιδευόμενος να επικοινωνεί με γονείς, φροντιστές, δασκάλους/εκπαιδευτές και συνομηλίκους. Στόχος είναι να διασφαλίσει μια λειτουργική επικοινωνία επιτρέποντας στους χρήστες να επικοινωνούν τις επιθυμίες και τις ανάγκες τους.</p>
Βαθμός αυτισμού	<ul style="list-style-type: none">- Βαθμός 1- Βαθμός 2- Υψηλή λειτουργικότητα <p>Η μέθοδος αυτή είναι κατάλληλη για μαθητές με ΔΑΦΑ 1ου και 2ου βαθμού, καθώς είναι αποτελεσματική για άτομα που έχουν ελάχιστη ή καθόλου λεκτική επικοινωνία.</p> <p>Δεν υπάρχει όριο ηλικίας για την εφαρμογή του, ωστόσο οι περισσότερες έρευνες έχουν επικεντρωθεί σε παιδιά. Ορισμένα παιδιά μπορούν να χρησιμοποιούν προσωρινά τη μέθοδο αυτή, όσο αναπτύσσεται η ομιλία τους, ενώ άλλα μπορεί να βασίζονται σε αυτή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Το PECS βοηθά στην ανάπτυξη της επικοινωνίας, μειώνει τις αρνητικές συμπεριφορές που προκαλούνται από την απογοήτευση και βελτιώνει την επικοινωνία και τις κοινωνικές δεξιότητες.</p>
Ομάδες δεξιοτήτων	<ul style="list-style-type: none">- Δεξιότητες επικοινωνίας- Κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες- Δεξιότητες αυτοδιαχείρισης- Τεχνικές δεξιότητες
Δεξιότητες που αποκτήθηκαν ή βελτιώθηκαν και με ποιον τρόπο	<ol style="list-style-type: none">1. Περιοχή επικοινωνίας:<ul style="list-style-type: none">✓ Κοινωνική αλληλεπίδραση: Η όλη διαδικασία βασίζεται στην κοινωνική αλληλεπίδραση μη λεκτικών ατόμων.✓ Διαπροσωπική επικοινωνία: Χρησιμοποιώντας εικόνες για να εκφράσουν ανάγκες και σκέψεις, οι εκπαιδευόμενοι αναπτύσσουν βασικές επικοινωνιακές δεξιότητες, βελτιώνοντας την ικανότητά τους να ανταλλάσσουν μηνύματα.2. Κοινωνικο-συναισθηματική περιοχή:<ul style="list-style-type: none">✓ Ικανότητα επίλυσης προβλημάτων: Οι εκπαιδευόμενοι ενθαρρύνονται να επικοινωνούν αντί να αντιδρούν όταν αντιμετωπίζουν προκλήσεις.3. Περιοχή αυτοδιαχείρισης:<ul style="list-style-type: none">✓ Συγκέντρωση: Η δομημένη φύση του εργαλείου αυτού, που απαιτεί εστίαση στην επιλογή και παρουσίαση εικόνων, βοηθάει στη βελτίωση της συγκέντρωσης και της προσοχής του ατόμου.4. Τεχνικές δεξιότητες:<ul style="list-style-type: none">✓ Ψηφιακές δεξιότητες: Σε προχωρημένα στάδια, το PECS μπορεί να περιλαμβάνει τη χρήση ψηφιακών συσκευών, βοηθώντας στην ανάπτυξη του ψηφιακού εγγραμματος του ατόμου.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα	<ul style="list-style-type: none">✓ Ανάπτυξη δεξιοτήτων ομιλίας/επικοινωνίας: Οι μαθητές μαθαίνουν να εκφράζουν τις ανάγκες και τις σκέψεις τους, ενισχύοντας τις επικοινωνιακές τους ικανότητες.✓ Ενίσχυση της πρωτοβουλίας των μαθητών: Το PECS ενθαρρύνει τους μαθητές να ξεκινούν την επικοινωνία.✓ Ανάπτυξη ικανοτήτων, όπως η ανθεκτικότητα: Η διαδικασία εκμάθησης και χρήσης του PECS προάγει την ανθεκτικότητα, καθώς οι μαθητές μαθαίνουν να αντιμετωπίζουν τις επικοινωνιακές προκλήσεις.✓ Δημιουργία και ανταλλαγή προτάσεων: Οι μαθητές προχωρούν στο σχηματισμό προτάσεων χρησιμοποιώντας εικόνες, ενισχύοντας έτσι τις δεξιότητές τους στην κατασκευή γλωσσικών δομών.✓ Ανάπτυξη δεξιοτήτων απομνημόνευσης και αυθορμητισμού: Η απομνημόνευση συμβόλων και η αυθόρμητη χρήση τους στην επικοινωνία βελτιώνει τη μνήμη και την αυθόρμητη έκφραση.
Αιτιολόγηση	<p>Η επιλογή του PECS για τους μαθητές με ΔΑΦ είναι κατάλληλη λόγω της αποτελεσματικότητάς του στην ενίσχυση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων ατόμων με περιορισμένες λεκτικές ικανότητες. Είναι κατάλληλο για διαφορετικούς βαθμούς ΔΑΦ, καθώς ξεκινά με τη βασική αναγνώριση συμβόλων και προχωρά στο σχηματισμό προτάσεων, βάσει του ατομικού ρυθμού μάθησης. Για την εφαρμογή του είναι απαραίτητα τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Δομημένο περιβάλλον: Ένα συνεπές και προβλέψιμο περιβάλλον βοηθά στη διαδικασία μάθησης.✓ Προσαρμοσμένα σύνολα εικόνων: Η προσαρμογή των εικόνων στα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες κάθε μαθητή ενισχύει τη δέσμευση στη διαδικασία και την κατανόηση.✓ Ειδικά εκπαιδευμένοι εκπαιδευτικοί: Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται ειδική εκπαίδευση στο PECS για να καθοδηγήσουν αποτελεσματικά τους μαθητές στα διάφορα στάδια της διαδικασίας.✓ Γονική συμμετοχή: Η συμμετοχή των γονέων εξασφαλίζει τη συνέχεια και την ενίσχυση της μάθησης εκτός της τάξης.✓ Τακτική αξιολόγηση και προσαρμογή: Η συνεχής αξιολόγηση της προόδου των μαθητών επιτρέπει την έγκαιρη προσαρμογή της προσέγγισης.
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα	<p>Πλεονεκτήματα:</p> <ul style="list-style-type: none">- Βελτιώνει την επικοινωνία,- Ενισχύει την ανεξαρτησία,- Μειώνει την απογοήτευση,- Ενισχύει τις κοινωνικές δεξιότητες,- Ευκολία χρήσης του εργαλείου. <p>Προκλήσεις/Εμπόδια:</p> <ul style="list-style-type: none">- Περιορίζεται σε συγκεκριμένες έννοιες,- Εξάρτηση από τον διαθέσιμο εξοπλισμό,- Απαιτείται χρόνος,- Απαιτείται εκπαίδευση,- Μη επιθυμητό αποτέλεσμα: Η υπερβολική χρήση του εργαλείου PECS μπορεί να περιορίσει την ανάπτυξη των λεκτικών δεξιοτήτων σε ορισμένα άτομα.

<p>Επίπεδο απαιτούμενης υποστήριξης</p>	<p>Δέσμευση:</p> <ul style="list-style-type: none">- Επίπεδο δέσμευσης: Απαιτείται συνεχής προσπάθεια από εκπαιδευτικούς, φροντιστές και θεραπευτές.- Αριθμός πόρων: Απαιτείται σημαντικός αριθμός από κάρτες εικόνων, ντοσιέ, ψηφιακές συσκευές (εάν χρησιμοποιούνται) και εκπαιδευτικό υλικό.- Αριθμός συνεδριών εργασίας: Η συχνότητα και η διάρκεια των συνεδριών εξαρτώνται από τις ανάγκες και την πρόοδο του ατόμου. <p>Πτυχές που πρέπει να ληφθούν υπόψη:</p> <ul style="list-style-type: none">- Βαθμός ΔΑΦ του ατόμου: Προσαρμογή της πολυπλοκότητας και του ρυθμού του PECS με βάση τη βαθμό ΔΑΦ του μαθητή.- Στόχοι επικοινωνίας: Καθορισμός ρεαλιστικών, εξατομικευμένων στόχων για την ανάπτυξη της επικοινωνίας.- Στρατηγικές δέσμευσης: Διατήρηση της δέσμευσης και των κινήτρων του μαθητή, ιδίως στα αρχικά στάδια.
<p>Πώς;</p>	<p>Για την αποτελεσματική χρήση του PECS για τη βελτίωση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των μαθητών με ΔΦΑ, θα πρέπει να γίνουν τα ακόλουθα βήματα:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Αξιολόγηση: Αξιολόγηση των επικοινωνιακών δεξιοτήτων και αναγκών του μαθητή.2. Δημιουργία προκαταρκτικού υλικού: Δημιουργήστε ένα εξατομικευμένο βιβλίο PECS με εικόνες ή σύμβολα που αντιπροσωπεύουν αντικείμενα, δραστηριότητες ή έννοιες που απασχολούν τον εκπαιδευόμενο.3. Σταδιακή εφαρμογή: Εφαρμόστε το PECS σε φάσεις, ξεκινώντας από την απλή ανταλλαγή εικόνων και προχωρώντας στο σχηματισμό προτάσεων και σε πιο περίπλοκη επικοινωνία.4. Ενσωμάτωση: Ενσωμάτωση του PECS στις καθημερινές ρουτίνες και δραστηριότητες.5. Ενθάρρυνση: Ενθαρρύνετε τον εκπαιδευόμενο στην αυθόρμητη επικοινωνία και προσφέρετε θετική ενίσχυση.6. Παρακολούθηση: Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να παρακολουθεί τακτικά την πρόοδο του εκπαιδευόμενου και να προσαρμόζει την προσέγγισή του ανάλογα με τις ανάγκες, την ανάπτυξη και τις προκλήσεις του.